

Mødet 5. marts 1998

Torsdag den 5. Marts 1998 kl. 17.30

Fraværende

Meddelelser

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg skal underrette forsamlingen om, at jeg af hensyn til forberedelse af folketingsvalget den 11. marts 1998 i 2 tilfælde har benyttet min beføjelse efter § 31, stk. 1, i den kommunale styrelseslov til at afgøre sager, som ikke tåler opsættelse.

Det drejer sig dels om godkendelse af, at de grænsejusteringer, der blev foretaget i forbindelse med kommunevalget i november 1997, også skal gælde ved folketingsvalget 11. marts, dels om valg af medlemmer, stedfortrædere og næstformænd til valgbestyrelsen samt medlemmer og formænd til valgstyrelserne. Begge sager er fremlagt i den røde mappe herovre bagved.

Birthe Nødgaard har meddelt, at hun på grund af sygdom ikke kan deltage i aftenens møde, og Dansk Folkepartis Gruppe har i den anledning ønsket stedfortræderen Gunhild Legaard indkaldt til at deltage i mødet. Og betingelserne i styrelseslovens § 15, stk. 1, for indkaldelse af stedfortrædere er opfyldt.

Jeg skal høre, om der er bemærkninger til indkaldelse af Gunhild Legaard, der er 1. suppleant for Dansk Folkepartis Gruppe? (Ophold). Det er der ikke. Så vil jeg byde velkommen til Gunhild Legaard. Jeg synes, det er en god ide, at vi fastholder traditionen fra tidligere og markerer. Vi glæder os til arbejdet og samarbejdet.

(Forsamlingen rejste sig)

Der er til mødet udsendt en dagsorden med 14 punkter. Derudover har jeg modtaget 3 sager, der er omdelt på medlemmernes pladser, og som under forudsætning af forsamlingens tilslutning vil blive optaget på dagsordenen.

Det drejer sig om sag 144/98 om godkendelse i henhold til § 15, stk. 2, i den kommunale styrelseslov af formandens indkaldelse af en stedfortræder for Inger Marie Bruun-Vierø, der af arbejdsmæssige årsager er forhindret i at deltage i forsamlingens møder fra og med den 3. marts 1998 til og med den 2. april 1998, og at 1. stedfortræder Henrik Morgen indkaldes.

Samt sag 145/98 om meddelelse fra Den Radikale Gruppe om, at Henrik Morgen midlertidigt indtræder som medlem af Sundheds- og Omsorgsudvalget og som medlem af bestyrelsen for HS, og at Lars Jensen midlertidigt indtræder som medlem af Økonomiudvalget og som medlem af bestyrelsen for Kulturfabrikken under Inger Marie

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Bruun-Vierøs orlov.

Endelig drejer det sig om sag 146/98 om anmodning fra Finn Kenneth Hansen om tilladelse til at udtræde som medlem af Skatteankenævnet samt foretagelse af nyvalg.

Den førstnævnte sag foreslås behandlet som første sag på dagsordenen, og de to sidstnævnte sager som henholdsvis næstsidste og sidste punkt på det åbne møde.

Jeg skal endvidere meddele, at jeg efter en revurdering af sagen under punkt 12 (140/98) på dagsordenen vil foreslå, at denne sag behandles for åbne døre efter punkt 11 (135/98) på dagsordenen.

De førstnævnte 3 sager vil herefter blive behandlet henholdsvis som punkt 1 og efter punkt 12.

Jeg skal høre, om der er bemærkninger til, at punkt 12 behandles for åbne døre? (Ophold). Det er der ikke. Er der bemærkninger til, at de 3 førstnævnte sager optages som foreslået? (Ophold). Det er der heller ikke. Jeg skal høre, om der i øvrigt er bemærkninger til dagsordenen? (Ophold). Det er ikke tilfældet. Så er dagsordenen godkendt.

Uden for dagsordenen

144/98

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Betingelserne i § 15, stk. 2, i styrelsesloven for indkaldelse af stedfortrædere er opfyldt.

Jeg skal høre, om der er bemærkninger til indkaldelse af Henrik Morgen, som er 1. suppleant for Det Radikale Venstres Gruppe? (Ophold). Der er ingen bemærkninger.

Velkommen til Henrik Morgen, som bedes indtage sin plads sammen med resten af Den Radikale Gruppe. Vi glæder os til samarbejdet.

(Forsamlingen rejste sig)

---

1) 139/98.

Preben Bille-Brahe (V): Vi har stillet det her forslag, fordi vi i forrige periode oplevede den meget uheldige situation, at vi ikke var i stand til at leve op til vores myndighedsansvar, fordi vi blev ramt af en sympatikonflikt. Altså en konflikt på arbejdsmarkedet, som sådan set intet havde at gøre med forholdet mellem kommunen som arbejdsgiver og kommunens ansatte som arbejdstagere. Det var altså, kan man sige, en helt uvedkommende konflikt på det private arbejdsmarked, som vi blev draget ind i.

Problemet består jo i, at vi af hygiejniske årsager, altså af folkesundhedsmæssige årsager, er pålagt et ansvar i forbindelse med affaldsbortskaffelse. Og jeg synes, det er et

stort problem, når vi på den måde bliver forhindret i at udføre vores myndighedsopgaver.

Det, vi så har gjort, er, at vi har tænkt over, hvordan man kunne løse det problem. Og måden, vi kan gøre det på, er at tage en snak med medarbejderne og sige: Vil I lave nogle aftaler med os om, at på de områder, hvor vi har et særligt myndighedsansvar, har vi en fredsftale, således at de ikke bliver omfattet af en sympatikonflikt?

Hvis der var nogen her i salen, der måske skulle have en anden måde at løse det på, så vil vi meget gerne lytte til det. Jeg læste i Jyllands-Posten i går, at man fra venstrefløjens side ikke er særlig begejstret for det her forslag. Men hvis man kan skitsere en anden løsning, hvorefter vi bliver i stand til at påtage os det ansvar, som er os pålagt i loven, så vil vi meget gerne lytte til det. Den eneste løsning, vi har kunnet se, er altså, at vi via overenskomsterne forhandler os frem til det med medarbejderne.

Jeg læste også, at Lars Engberg sagde, at det her slet ikke drejede sig om overenskomsterne, det drejede sig om forhold i Hovedaftalen. Der må jeg sige, at den måde, som R 98's jurister og kommunens jurister gik frem med det her på, var, at de startede med at sige: Jamen sympatikonflikter skal være hjemlet i overenskomsten. Så gik de ind i overenskomsten, og så så de, jamen der stod ikke noget om ret til sympatikonflikter. Der stod heller ikke noget om, at de ikke måtte.

Derefter gik de så ud og kiggede: Jamen hvad siger Hovedaftalen så? Hovedaftalen sagde, at der var en ganske vid ret til at lave sympatikonflikter, men i tvivlsspørgsmål var det alene det forhold, at R 98 havde undlade at protestere imod sympatikonfliktvarslet, der gjorde, at de endelig konkluderede, at der var tale om en lovlig sympatikonflikt.

Når vi snakker arbejdsret, så er det jo ikke ret på samme måde som strafferet. Der er tale om et aftalesystem, og hvis arbejdsgiveren ikke protesterer imod et sympatikonfliktvarsel, så er det det samme som at arbejdsgiveren siger: Jamen det er o.k. I har lov til at sympatikonflikte. Og det er så dér, hvor vi siger, jamen det kan man jo ikke, når man har et ansvar, som er pålagt én i miljøbeskyttelsesloven, som er pålagt af hensyn til folkesundheden, af hensyn til at der ikke skal flyde skrald i gaderne og opstå rotteproblemer og smitsomme sygdomme og alt sådan noget.

Bare lige for at sætte det på plads. Altså udgangspunktet er: Er der aftaler i overenskomsten? Er det ikke tilfældet, så kigger man i Hovedaftalen.

Men som sagt, hvis der er nogen, der har andre forslag til, hvordan vi kan løse det her problem, som jeg synes er et reelt problem, så er vi meget villige til at lytte.

Lars Engberg (A): Vi synes fra Socialdemokratiets side ikke, at det er noget godt forslag, og Preben Bille-Brahe er selv inde på den væsentligste begrundelse, nemlig at retten til sympatikonflikter faktisk er hjemlet i de hovedaftaler, der er indgået. Det vil sige, at skal man gennemføre det, som forslagsstillerne her ønsker, ja så kræver det en ændring af Hovedaftalen, dvs. en opsigelse af Hovedaftalen.

Det vil sige, at vi i realiteten kaster arbejdsmarkedet ud i temmelig uoverskuelige forhold, fordi der jo så pludselig er en hel masse andre ting, der også er til forhandling omkring Hovedaftalen. Det synes vi faktisk ikke, at forslaget er værd. Selv om man

Mødet 5. marts 1998

måtte synes, det er sympatisk, så er det i hvert fald temmelig risikabelt at opsige Hovedaftalen alene med denne begrundelse. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at hvis det er sådan, at arbejdstagerne skal indskrænkes eller beskæres i muligheden for at lave sympatikonflikt, ja så må den samme indskrænkning af rettighederne jo også gælde arbejdsgiverne. Det vil sige, at arbejdsgivernes ret til at lave sympatilockout skal begrænses tilsvarende. Jeg vil godt sige, at den ret synes jeg ikke man skal tage fra Københavns Kommune. Jeg tror, det er vigtigt i en hvilken som helst arbejdskonflikt eller for den sags skyld forholdet mellem parter på arbejdsmarkedet, at de to parter er i stand til i givet fald at sætte magt bag ordene.

Sådan er nu engang det system, vi har i Danmark, bygget op, og vi ser i Socialdemokratiet ingen grund til at bevæge os i retning af, at man fratager hverken den ene eller den anden af parterne på arbejdsmarkedet nogen ret til i givet fald at sætte magt bag ordene, hvis de synes, de har en god sag.

I det hele taget tror jeg, man skal passe på med at røre ved de her ting inden for arbejdsmarkedsområdet, fordi det jo i bund og grund hviler på en balance mellem nogle parter, som finder sammen om at aftale nogle ting. Det tror jeg, at man i meget vidt omfang skal lade parterne selv styre. Vi er selv part i det, men har netop af den grund nogle magtmidler, som vi faktisk ikke er interesserede i at afgive, hvis den situation måtte opstå, at kommunen har lyst til at sympatilockoute den modsatte part i en konflikt.

Jeg er blevet gjort opmærksom på, at jeg er blevet citeret temmelig forkert i Jyllands-Posten, JP København, i dag. Man kunne få det indtryk af citatet, at jeg går ind for, at man skal tjenestemandsansætte folk. Jeg vil godt benytte lejligheden til at sige, at det har jeg bestemt ikke sagt, det mener jeg ikke man skal. Jeg mener nok man skal beholde tjenestemandsbegrebet for nogle ganske enkelte udvalgte stillingsgrupper. Men i almindelighed mener jeg, at vi har for mange tjenestemænd, og at vi skal have færre tjenestemænd i Københavns Kommune.

Det, jeg har sagt til JP København, er, at hvis man ønsker indskrænkninger i arbejdstagernes ret til at konflikte, hvad enten det er en regulær konflikt eller det er en sympatikonflikt, under henvisning til at området har stor samfundsmæssig betydning, ja så er der kun den udvej, at man tjenestemandsansætter folk, fordi det giver jo nogle forpligtelser, men også nogle rettigheder til lønmodtagerne. Så er forholdene reguleret på en helt anden måde.

Men jeg tror, at Preben Bille-Brahe og de øvrige forslagsstillere er enige med mig i, at det her område ikke fortjener, at alle de ansatte bliver tjenestemandsansatte.

Morten Kabell (Ø): Det er selvfølgelig positivt, at man fra højrefløjens side ønsker at diskutere det ansvar og de vilkår, hvorunder Københavns Kommune forvalter sin rolle som arbejdsgiver. Det kan Enhedslisten godt være enig i, men det er nok i en lidt anden retning end den, højrefløjen ønsker, at vi skal gå.

Jeg skal da også takke forslagsstillerne for, at de på denne måde afdækker de ideer og de tanker, der ligger i højrefløjens syn på arbejdsmarkedet. Her, kun 6 dage før folketingsvalget, kunne man håbe, at dette forslag fik en meget kraftig bevågenhed fra befolkningens side, for det afslører den afgørende usolidariske og fagbevægelsesfjendske

holdning, der er grundlaget for de tre højrepartier.

Der er fremsat et forslag, der af mange årsager er håbløst. Det er håbløst rent politisk, og det er håbløst rent teknisk og formelt. Jeg kan nogle gange undre mig lidt over, hvorvidt ordet "research" er kendt på højrefløjen, men skidt nu med det, lad os starte med det rent tekniske.

Københavns Kommune er jo qua sin rolle som arbejdsgiver omfattet af hele det arbejdsretlige system, og sammen med fagforeningerne har kommunen indgået et sæt af hovedaftaler.

Enhedslisten har traditionelt ikke været tilhænger af hovedaftaler og er det heller ikke. Hele spørgsmålet om arbejdsgiverens uindskrænkede ret til at lede og fordele arbejdet er en af de ting, vi godt kunne tænke os, at der blev gjort op med.

I hovedaftalerne slås klart og utvetydigt fast, hvordan arbejdskonflikter skal varsles, og hvordan de kan udformes. Lad mig tage et eksempel, som forslagsstillerne så kan slå op.

§ 5 i Hovedaftalen mellem kommunen og SiD, PMF, FOA og KAD regulerer, under hvilke forhold der kan etableres en sympatikonflikt. Og sådan er det. Er man fra kommunens side uenig i, at sympatikonflikten er rimelig, så er det Arbejdsretten, der skal træffe beslutningen. Det har også været tilfældet i Nyhavnskonflikten. Der er således ikke noget at komme efter fra forslagsstillernes side.

Fint nok, vil man måske sige fra højrefløjens side, lad os opsig Hovedaftalen og indgå en anden. Igen, det kunne vi da godt blive enige om, hvis f.eks. nogle af de, som jeg opfatter det, arbejderfjendske paragraffer blev fjernet. Men en ny Hovedaftale kræver altså stadig væk, at begge parter er enige. Og hvis ikke fagbevægelsen siger ja til en ny Hovedaftale, der ikke inkluderer sympatikonflikter, jamen så vil den ikke kunne vedtages.

Hvis man vælger at sige, at man vil køre helt uden en Hovedaftale, så må jeg altså igen skuffe forslagsstillerne. I så fald gælder arbejdsretslovens § 9, som slår fast, at alle sympatikonflikter indbringes for Arbejdsretten, der afgør, om en sympatikonflikt står i rimeligt forhold til det omfang, den igangværende konflikt har.

Vi kører måske lidt i ring her, for under alle omstændigheder er det i øjeblikket Arbejdsretten, der tæller. Skal der ske noget, så er det arbejdsretsloven, der skal ændres, og spørgsmålet er, om de borgerlige i virkeligheden er interesseret i at gøre det. For sympatikonflikterne er jo et våben, som arbejdsgiverne i høj grad også benytter sig af. F.eks. er det jo traditionelt ikke SiD, der starter med at varsle storstrejke. Man kan her nøjes med at sende oliearbejderne, transportarbejderne ud i strejke. Det er lige så effektivt og meget nemmere. Men her er det arbejdsgiverne, der varsler sympatilockout.

Det er det rent tekniske, og det er selvfølgelig interessant nok. Men de politiske perspektiver i forslaget er også interessante, om end de er så kedeligt traditionelle fra højrefløjens side. Det er endnu et forsøg, så vidt jeg ser det, på at forbyde arbejdere og andre lønmodtagere at føre en arbejdskamp for at bevare de rettigheder, de trods alt har tilkæmpet sig igennem 100 år.

Nyhavnskonflikten var en fuldstændig legitim konflikt, som handlede om at sikre retten til organisering. Det var det samme, som da MacDonalds forsøgte at slippe uden

om det faglige system for nogle år siden. Også dengang hørte vi højrefløjen jamre sig.

Men konflikter er jo naturlige i et system, hvor det drejer sig om, at det er de få, der har retten til at udnytte arbejdskraften hos de mange. Det er børnelærdom for ethvert politisk tænkende menneske.

Skal konflikterne undgås, jamen så handler det jo om, at vi får en fuldstændig organisering. Så handler det om, at arbejdsgiverne må acceptere den overenskomsttradition, der er i det her land, den organiseringstradition, der er i det her land, og som er så naturlig, hvis man vil opnå nogle rettigheder som arbejdstager.

Jeg er klar over, at højrefløjen i denne sal ikke har særlig meget tilovers for lønmodtagernes rettigheder. Jeg er også klar over, at de opfatter det, som om det ville være meget nemmere, hvis bare fagbevægelsen forsvandt fra Jordens overflade. Jeg er også klar over, at man til tider ikke skyr særlig mange midler for at nå sit mål.

Men ærlig talt, næste gang, hvis man ønsker at have en chance for, at det skulle kunne gå igennem, kunne man så ikke stille med et forslag, der var lidt mere seriøst og lidt mindre gennemskueligt?

Jeg foreslår, at vi ikke sender forslaget i udvalg, men simpelt hen afviser det i dag.

A. Benhaddou (D): Det er glædeligt, at jeg har fået konstateret, at CD ikke er blevet medtaget her som et højrefløjsparti, der går imod arbejderbevægelsen. CD ser heller ikke sådan på problemerne, som at det er arbejderbevægelsen kontra arbejdsgiverne. Det synes vi er en gammeldags holdning at have. Jeg synes, at det, vi oplever, næsten er to små børn, der slås om, at en skovl er blevet taget fra dem, og beskylder hinanden.

Vi i CD er tilfredse med den overenskomst, som vi er glade for, det har vi aldrig nogen sinde lagt skjul på. Og vi ved også udmærket godt, at hvis vi ser på alle de konflikter, der er i Danmark, så kan vi godt regne ud, at vi i hvert fald har meget færre konflikter på arbejdsmarkedet end mange andre lande i Europa, hvis vi skal sammenligne os med dem. Så jeg føler ikke, at det er et stort problem.

Men hvis jeg nu skruer tiden tilbage, så er jeg enig i, at der var tale om et stort problem i Nyhavn i sin tid, i sommer. Det var et dilemma, vi var kommet ind i. Men jeg mener, det var en enkelt situation, vi var kommet ud i.

Ellers synes jeg ikke, det har voldt nogen problemer. Ellers synes jeg, at det danske arbejdsmarked er velfungerende, og at arbejderne overholder deres forpligtelser, og at arbejdsgiverne overholder deres forpligtelser. Så CD vil ikke godkende forslaget.

Peter Skaarup (O): Det var jo smukke ord fra ... *(Mikrofonen afbrudt)*.

Nu synes jeg jo ikke så meget, at det her drejer sig om højre- eller venstrefløj, men mere om et konkret problem, som Preben Bille-Brahe og andre har fundet ud af har eksisteret — det har I vist også alle sammen selv fundet ud af — nemlig Nyhavnskonflikten. Jeg synes da det er interessant nok at høre, hvad venstrefløjen eller Enhedslisten eller hvem vi nu skal spørge her i dag, der måske stemmer imod det her forslag, har tænkt sig at gøre i tilsvarende situationer, som vi jo oplevede i Nyhavn. Det synes jeg da er et interessant spørgsmål.

Mødet 5. marts 1998

Dette er jo et desperat forsøg på at løse op for sådan en konflikt, at sørge for, at affaldet ikke kommer til at ligge i gaderne og at hygiejnen ikke kommer til at ligge på et meget lavt plan i sådan nogle situationer. Så jeg synes egentlig, at de, der afviser det her forslag, skylder et svar på, hvad de har tænkt sig at gøre i stedet for. Det er jo det, forslagsstillerne forsøger at svare på med det her forslag.

Så kunne jeg da også godt tænke mig at spørge de samme mennesker: Jamen hvad nu, hvis der kommer strejker på hospitalerne i hovedstadsområdet? Hvad nu, hvis sygeplejerskerne finder ud af, at arbejdsvilkårene ikke er rimelige? Det tror jeg i øvrigt ikke de er i øjeblikket, det er noget helt andet. Hvis de nu finder ud af det, hvad vil I så gøre? Skal patienterne ligge på gangene uden at få behandling? Hvad har I tænkt jer?

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard: Til Peter Skaarup vil jeg sige, at i dag har vi jo et system, hvor man i overenskomsterne aftaler, er enige om, at man friholder livsvigtige områder, livsvigtige funktioner, når der etableres konflikt. På den måde sikrer man – det har man også på forsyningsområdet – at samfundet kan få vand og el, og man sikrer også hospitalerne, hvor man i øvrigt har tjenestemandsansættelser nogle steder. Og samtidig bevarer man jo den fri aktionsret, som vi mener, det er meget vigtigt at bevare.

Så man skelner altså mellem livsvigtige funktioner, hvor man er enige om, at de er friholdt for konflikt, og andre funktioner, som ikke skal friholdes for konflikt. Og man har ikke vurderet, at affaldsområdet er en livsvigtig funktion.

Så er der spørgsmålet om hygiejne og sundhedsfare. Der har vi Miljøkontrollen, som i hele det forløb, der kørte i Nyhavn, vurderede, om der blev tale om sundhedsfare, der var så alvorlig, at man skulle gribe ind. Og der vurderede man klart, at det blev der ikke på noget tidspunkt, og konflikten løb trods alt i 3 år. Så vi synes heller ikke, at der på den baggrund er nogen grund til at gå ind og ændre i overenskomsterne og ændre på den frie aktionsret.

Jeg skal ikke tilføje andet end at sige, at SF lægger vægt på, at fagbevægelsen kan aktionere, når der er tale om en lovligt varslet konflikt. Og vi synes også, at sympatikonflikter er en god ting. Det er udtryk for solidaritet.

Vi mener også, at forslaget skal stemmes ned og ikke behandles i udvalg.

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Der er ikke flere i 1. runde, der har ønsket ordet. Vi går til 2. runde.

Preben Bille-Brahe (V): Jeg vil godt sige til Lars Engberg, når han siger, at det er Hovedaftalen, der skal laves om, at det ikke er det indtryk, man får, når man læser den måde, hvorpå kommunens og R 98's advokater har vurderet lovligheden af sympatikonflikten. De siger: Er der i den lokale overenskomst bestemmelser, som forbyder eller giver ret til at sympatikonflikte? Og det er dér, vi vil sætte ind. Vi kunne ikke drømme om at ændre ved Hovedaftalen. Det er kun lige det her begrænsede område.

Venstre er jo Danmarks største lønmodtagerparti ... (*Afbrydelser*). Ja, det er vi faktisk. Vi har flere medlemmer, der er arbejdere, om man vil, end Enhedslisten har. Så

Mødet 5. marts 1998

naturligvis går vi da ikke ind for, at man skal forringe lønmodtageres vilkår.

Men når det er sagt, så skal jeg sige til Morten Kabells indlæg, nu når han selv nævnte ordet "research", at jeg føler, at den virkelighedsopfattelse, som Morten Kabell reagerer på, var den fremtidige samfundsorden, som Karl Marx forestillede sig i 1830, og der er altså sket ting siden. Det er ikke rigtigt, at hoveriet er blevet overført til den moderne industrialisme.

Faktisk tror jeg, at sådan noget som konflikter på arbejdsmarkedet er ved at gå væk, for hvis man laver en konflikt, så kan det godt være, at man på kort sigt kan få bedre løn- og arbejdsforhold, men internationale investorer tænker så: Her er et uroligt arbejdsmarked. Og så lægger de deres investeringer et andet sted. Så på lang sigt kommer man til at tabe arbejdspladser på det. Det ved arbejdstagersiden også godt. Derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor man har så stor en modstand imod det her forslag.

Så nævner Morten Kabell, at konflikten i Nyhavn skyldtes, at man kæmpede for organisationsret. Det er ikke korrekt, man kæmpede for organisationstvang. Der var ingen af medarbejderne i Nyhavn, der ønskede at lade sig organisere i RBF — ingen.

Så er jeg meget glad for det, A. Benhaddou kom herop og sagde. Han var jo fuldstændig enig med mig i det synspunkt, at konflikter er gammeldags og noget, der hører fortiden til.

Arbejdsminister Jytte Andersen er jo også citeret for at sige, at konflikttanken, altså at der er et modsatrettet forhold mellem arbejdsgivere og arbejdstagere, er ved at forsvinde. Samhørighedstanken, altså den, hvor man betragter virksomheden som en ressource, som både arbejdsgiver og arbejdstagere lever af, er meget bedre og er meget mere i overensstemmelse med den måde, vi lever på i dag. For vi er jo alle enige om, at man skal have en rimelig løn, man skal have rimelige arbejdsforhold, og der skal være et rimeligt arbejdsmiljø.

Når nu alle de her indlæg er kommenteret, vil jeg slutte af med at sige, at jeg synes ikke, at venstrefløjen forholder sig til det, der egentlig er problemstillingen, nemlig hvordan vi sikrer, at vi lever op til det ansvar, som også er beskrevet i miljøbeskyttelsesloven.

Er alternativet så, at man vil rette henvendelse til regeringen og sige: Kunne vi ikke få ændret den paragraf, så vi ikke har det ansvar? Er det den vej, vi skal gå? Hvad forestiller venstrefløjen sig egentlig?

Sidste gang vi diskuterede denne konflikt, meldte vi jo ud, at vi følte os ramt af force majeure, at vi var fuldstændig lammede af de overvældende kræfter. Problemet er jo bare, at for at man kan bruge force majeure, skal det være uforudsigeligt, og vi har jo allerede modtaget én advarsel om, at situationen kan opstå når som helst igen.

Og når vi har fået den advarsel, så kan vi jo ikke igen sige: Åh, det kom helt bag på os. For vi ved godt, at det kan ske lige om lidt, og så er det fandeme vores pligt at sørge for, at vi er i stand til at løse vores opgave.

Jeg synes altså, at venstrefløjen skylder at forholde sig til problemet, at forholde sig til, hvordan vi løser det.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Peter Skaarup. Og mens

Mødet 5. marts 1998

Peter Skaarup er på vej op, må jeg lige anholde et enkelt udtryk, som Preben Bille-Brahe gjorde sig skyldig i i slutningen af sit indlæg, som jeg ikke vil gentage.

Peter Skaarup (O): Det er også en opfølgning af det, som Bo Asmus Kjeldgaard sagde. Selv om Bo Asmus Kjeldgaard har ret i, at der findes regler, der gør, at livsvigtige ting ikke bliver udsat i forbindelse med strejker eller lignende, så er det alligevel rigtigt – det håber jeg også, at Bo Asmus Kjeldgaard kan bekræfte – at i forbindelse med den sygeplejerskekonflikt, der var, var der jo flere personer inden for sygehusvæsenet, der meddelte, at her var der altså personer, som muligvis kom til at dø på grund af strejker. Det kan man ikke sætte spørgsmålstegn ved, for det var fremme i medierne på det tidspunkt.

På samme måde vil jeg sige, når det gælder Nyhavnskonflikten, at selv om der måske ikke var tale om livstruende forhold eller deciderede sundhedsfarlige forhold, er det jo ikke særligt prangende for landets hovedstad at have affaldsdynger liggende på et af de mest besøgte steder overhovedet til skade for turister, der kommer forbi, og den dårlige omtale, København får på den måde, til skade for beboerne i området, som selvfølgelig ikke er særlig interesseret i at have en masse skidt og ragelse liggende på gaderne og i baggårdene og hvor det nu lå.

Det er også rigtigt – det håber jeg også, at Bo Asmus Kjeldgaard kan bekræfte – at der var en stigende forekomst af rotter på det tidspunkt, og det er jo heller ikke så særlig smart for landets hovedstad at opleve sådan nogle ting.

Derfor synes jeg, det er en lille smule lurvet, at der er personer til stede her i dag, der overhovedet ikke vil være med til at se på det her område men vil stemme forslaget ned her og nu. Man kunne da i det mindste tage en snak om det i udvalget og måske komme med nogle konstruktive ændringsforslag, der kunne gøre, at vi kunne imødegå fremtidige situationer med affald og hvad der ellers kan forekomme i de københavnske gader. Det er da irriterende, hvis det skal ske igen, og man ved jo aldrig, det kan komme.

Derfor synes jeg, det er lurvet og træls, at der er personer her, der ikke vil være med til at komme med nogle konstruktive forslag. Det synes jeg, de skulle gå herop og komme med, så vi kan få en ordentlig, seriøs debat om det her.

Morten Kabell (Ø): Til Preben Bille-Brahe og Venstre. Konflikten i Nyhavn handlede ikke om organisationstvang. Den konflikt handlede om, at hvis en arbejdstager, der blev ansat i en af restauranterne dernede, meldte sig ind i RBF, blev vedkommende fyret.

Dermed er det faktisk retten til organisering, den konflikt handlede om. Og den ret til organisering må være naturlig, fordi uden den så vil de regler og systemer, som Preben Bille-Brahe åbenbart går ind for, ikke kunne fungere. Der er ingen tvivl om, at arbejdernes ret til at organisere sig er grundlaget for ethvert ønske om fremskridt. Derfor må vi selvfølgelig også holde fast i den.

Den anden ting. Hvis man virkelig ønsker en løsning fra de borgerliges side, så kunne man jo fortælle sine politiske venner i Arbejdsgiverforeningen og blandt arbejds-

giverne i Nyhavn, der jo nægtede denne organiseringsret, at de skal acceptere de spille-regler, der er for arbejdsmarkedet, og den rettighed, der er til at organisere sig.

Det kunne være, at det var den vej, man skulle gå. Så havde der ikke været nogen konflikt, så havde der ikke været de affaldsdynger, jeg heller ikke kan lide at se i Nyhavns gader.

Men hvis man virkelig er så bekymret, som Peter Skaarup er, for affaldsdynger og for, hvordan turisterne kan tage det, så kunne det være, at man skulle tage og overveje lidt, om ikke det er den forkerte vej, man går rundt, og i stedet for at ødelægge rettigheder skulle man måske tage og presse sine gode venner blandt arbejdsgiverne. Det var trods alt dem, der var de hovedansvarlige for denne konflikt og ikke så mange andre.

Lars Engberg (A): Det kan godt være, at Peter Skaarup synes, vi er trælse – vi der ikke støtter det forslag, som han er medforlagsstiller til – men vi er ikke lurvede, fordi vi har en anden opfattelse, end Peter Skaarup har. Jeg tror, vi skal passe på tillægsordene, hvis vi skal tage hinanden alvorligt her i en politisk diskussion.

Det er til Preben Bille-Brahe. Lad mig lige gøre dette med Hovedaftalen helt lyssende klart, og jeg har selvfølgelig, også foranlediget af det, Preben Bille-Brahe sagde, søgt sagkundskabens råd.

Det er naturligvis sådan, at hvis der står nogle regler om, på hvilke betingelser man kan sympatikonflikte, i Hovedaftalen, så kan man naturligvis ikke fjerne den ret eller de betingelser i en overenskomst, som jo ligger under Hovedaftalen, det er klart. Derfor, da der står regler i hovedaftalerne om sympatikonflikt, så kan man ikke i en overenskomst fjerne de rettigheder, som begge parter har til at sympatikonflikte. Så enkelt er det.

Jeg har ikke sat mig grundigt ind i R 98's advokaters argumentation. Men der er ingen tvivl om, at rangordenen i Hovedaftalen er mere end overenskomsterne, og hvis der i Hovedaftalen er nogle rettigheder for både arbejdsgiverne og arbejdstagerne, ja så er det dem, der gælder, og dem kan man ikke forhandle væk i en overenskomst. Sådan er det.

Og så vil jeg bare sige sådan i almindelighed og temmelig rundt, at vi har et utrolig stabilt samfund i Danmark. Vi har i virkeligheden meget få arbejdskonflikter, også i internationale sammenhænge.

Det kan da godt være, at der er nogle, der synes, at den konflikt i Nyhavn varede for længe. Og der kan også være nogle, der har den opfattelse, at den var urimelig, osv. Men jeg tror, man skal passe meget på med at risikere at ødelægge den stabilitet, som vores arbejdsmarked her i Danmark har, ved at pille – foranlediget af en enkelt, konkret sag – ved det system, der findes på arbejdsmarkedet.

Jeg tror, at der er for mange ting på spil til, at vi på baggrund af en enkelt, konkret sag – som jeg i øvrigt ikke skal forholde mig til i denne forbindelse – skal begynde at pille ved selve mekanismen. Jeg tror, det er dødfarligt, fordi man rører ved stabiliteten i samfundet, og det er der ingen af os, der har gavn af.

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard: Til Peter Skaarup kan jeg sige, at mig be-

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

kendt er der ikke nogen, der har talt rotter før, under og efter konflikten i Nyhavn. Vi har ikke fået meldinger om, at antallet af rotter skulle være stigende i forbindelse med konflikten, også set i lyset af, at affaldet jo rent faktisk blev bortskaffet hver dag.

Vi har et system, hvor man kan nedlægge arbejdet, hvor man kan konflikte, sympatikonflikte lovligt i forbindelse med overenskomsterne, og det system skal vi bevare.

Det er klart, at det rammer nogle. I det her tilfælde ramte det restauratørerne, som fik besvær med at skaffe deres affald bort. En enkelt dag lagde de det ud på gaden for at demonstrere. Det blev stoppet, og affaldet blev bragt bort hver dag.

Så der er ikke nogen grund til at ændre på overenskomstsyste­met i denne her forbindelse. Der er ikke tale om en livsvigtig funktion.

Angående sygeplejerskerne skal jeg ikke kommentere det på anden måde end ved at sige, at jeg mener, som jeg sagde i mit første indlæg, at livsvigtige funktioner bør friholdes for konflikter.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Preben Møller Hansen – du må ikke bande!

Preben Møller Hansen (P): Jeg må ikke bande.

Jeg undrer mig en smule over den diskussion, der foregår her, mod det, som jeg har lagt mærke til, at man ofte siger, nemlig venstrefløjen og højrefløjen. Det kan da godt være, at det er moderne, at man omtaler tingene sådan, men det har jo ikke ret meget at gøre med os, der er her. Her er det et spørgsmål om kommunens forhold. Det er det, vi er valgt til at varetage, og ud fra det skal vi diskutere, hvordan man mener, det skal løses.

Nu kender jeg en hel del til overenskomstforhandlinger, og jeg har altid betragtet det som meget dårligt, hvis det er noget, der kører længere end højst nødvendigt.

Lad os prøve at tage frisørernes konflikt. Den varede i 42 år. Så startede man, altså dem, der stod på arbejdsiden, nogle virksomheder, der hed »Figaro«, og de skulle så tage dem, der normalt gik hos den lille frisør. Men det skete ikke. Folk gik derhen, hvor de plejede at gå.

Men når det drejer sig om Nyhavn, så er kendsgerningen den, at undertegnede havde en diskussion med repræsentanter for RBF, og jeg sagde til dem: Den konflikt kan undertegnede stoppe i løbet af 10 minutter, maksimalt 20. Det er kun et spørgsmål om at vurdere: Hvor står man, hvilke muligheder har man, og hvad gør man i første omgang for at sikre sig fodfæste i en kamp? Men de ville ikke høre efter, fordi arbejdsgiverne var nogle modbydelige nogle, der ikke ville have, at man organiserede sig.

Jeg har ikke på noget tidspunkt fået den opfattelse. Det, det drejede sig om, var selve overenskomstens ordlyd, den, som arbejdsgiverne – det, der hedder HORESTA – ikke ville fravige.

Men efter 3 år måtte man alligevel se i øjnene, at man måtte fravige nogle af de regler, som var til skade for dem, der arbejder i restaurationsbranchen. Og det synes jeg var godt. – Jeg har ikke bandet endnu!

Så har jeg lagt mærke til, at man nævner renovationen. Det, man faktisk giver ud-

tryk for – måske ikke fordi man mener det – er, at renovationsarbejderne ikke skulle have samme rettigheder som andre til at etablere en konflikt, for så vil affaldet jo blive liggende dér, hvor det er kastet. Det vil sige, at man vil fratage dem deres legitime ret til at kæmpe for bedre løn- og arbejdsvilkår. Det synes jeg man skal være opmærksom på.

Jeg kan i hvert fald sige som en mand, der er gammel i gårde inden for den branche, at jeg ikke kan acceptere det forslag, der ligger her. Det er helt ved siden af, hvis man stemmer for noget sådant.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ja tak, og jeg kan bekræfte, at Preben Møller Hansen behændigt undgik at lade sig inspirere af Preben Bille-Brahes tidligere anvendte ordvalg.

Der er ikke andre, der har begæret ordet i 2. runde. Vi går til 3. runde.

Preben Bille-Brahe (V): Tak til Preben Møller Hansen for hans indlæg. Jeg er meget enig i hans betragtninger om Nyhavnskonflikten, nemlig at det var en specifik ordlyd i overenskomsten, man ikke kunne sluge, og det var derfor, man ikke ville indgå den. Og det ville RBF altså ikke forhandle om.

Når Preben Møller Hansen så siger, at det her er et forslag, der går på, at man vil begrænse medarbejdernes ret til at kæmpe for bedre løn- og arbejdsvilkår, så er det faktisk ikke rigtigt. Vi taler slet ikke om at begrænse den ret. Det eneste, vi ønsker at begrænse, er retten til at gå i sympatikonflikt. Det kan måske godt sige er udtryk for, at man forhindrer arbejderfællesskabet i at udvise en solidarisk handling. Men så er der så mange andre, der kan gå i sympatikonflikt.

Her er det altså kun et spørgsmål om, at vi synes, vi skal lave nogle aftaler af hensyn til byens miljømæssige og sundhedsmæssige forhold.

Det var faktisk sådan under skraldemandskonflikten i Århus, at embedslægen sagde: Det kan godt være, at der er konflikt. Det kan godt være, at der ikke bliver fjernet affald. Men af sundhedsmæssige årsager skal netop husholdningsaffald og affald fra restauranter fjernes. Så det er lidt underligt, at man i København har kunnet acceptere en sympatikonflikt.

Og det skal også lige siges, at R 98 undlod at protestere imod konfliktvarslet, Amagerforbrænding undlod at protestere imod konfliktvarslet. Men Løndirektoratet protesterede på vegne af Belysningsvæsenet. Det blev taget til følge af medarbejderne ved Belysningsvæsenet, og derfor var de ikke omfattet af sympatikonflikten.

Så mangler jeg stadig svar fra venstrefløjens på: Jamen hvad vil man gøre for at løse det her problem? Jeg havde egentlig håbet, at vi måske kunne nå frem til et eller andet her, men det synes ikke at være tilfældet. Derfor vil jeg efter forhandlingernes afslutning foreslå forslaget henvist til Økonomiudvalget, tror jeg er det mest hensigtsmæssige.

Så sagde Morten Kabell noget om, at vi varetog arbejdsgivernes interesser. Jeg vil godt sige, at det ønsker jeg ikke at have hængende på mig. Jeg betragter ikke mig selv som en repræsentant for arbejdsgiverne, men derimod tager jeg de forpligtelser, kommunen har, meget alvorligt.

Peter Skaarup (O): Det er stadig væk Bo Asmus Kjeldgaard, der kalder mig herop, fordi han mener ikke, at der var nogen stigende forekomst af rotter i forbindelse med Nyhavnskonflikten.

Jeg kan så fortælle, at jeg har talt med flere ansatte og restauratører i Nyhavn i forbindelse med den konflikt, og flere af dem meddelte mig, at der var stigende forekomst af rotter. Jeg ved ikke, om det ikke er blevet registreret i Københavns Kommune eller hvor det nu er. Men det var i hvert fald den opfattelse, jeg fik.

Så vil jeg sige, at det jo er ganske interessant, når vi har denne debat, at der er mange mennesker her i kommunen, der bekymrer sig om levnedsmiddelkontrol og sund mad og at restauranterne skal opføre sig ordentligt, når det gælder hygiejnen, samtidig med at der måske er et flertal herinde, der stemmer det her forslag ned og dermed er skyld i, at man i en tilsvarende situation sagtens kan forestille sig ikke særlig hygiejniske forhold.

Det skal I bare lige have i baghovedet, når I trykker på knapperne om lidt.

A. Benhaddou (D): Jeg hørte, at Preben Bille-Brahe sagde til Enhedslisten: Hvad vil I gøre ved denne konflikt? Men vi har ikke nogen konflikt nu. Vi taler om en konflikt, der har været, så vi er ikke i en konfliktsituation. Jeg mener også, at vi ikke har haft nogen større konflikter, der har været så følsomme som den i Nyhavn, hvor det var et stort problem, det er da klart. Men vi har ikke nogen konflikter, det var et særproblem. Og jeg mener ikke, at vi har så mange problemer, at vi skal sidde og bruge en hel dag på det.

Og så synes jeg, at der efterhånden er ved at gå sport i at sende sager til Økonomiudvalget. Jeg mener ikke, at denne sag skal sendes til Økonomiudvalget. Lad os forkaste den. Vi gider ikke beskæftige os med ting, som er overflødige. Det er jo helt mærkeligt.

Og så den der ideologiske krig mellem Venstre og Enhedslisten. Kan vi ikke snakke om noget andet?

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Det bliver der formentlig snart mulighed for, men først er det borgmester Bo Asmus Kjeldgaard.

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard: Det kan godt være, at Peter Skaarup har hørt ... (*Mikrofonen afbrudt*). Vi har ingen meldinger om, at der skulle være flere rotter.

Jeg vil kun her til sidst kommentere en enkelt ting, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt man skulle have anmeldt konflikten til Arbejdsretten. Det var rent faktisk sådan, som jeg har fået det oplyst, at R 98 undersøgte den sag grundigt, henvendte sig til en advokat med speciale i arbejdsret og fik at vide, at den sag med sikkerhed ville blive tabt, hvis man anmeldte den til Arbejdsretten, idet der var tale om en helt lovligt varslet konflikt.

En anmeldelse ville med andre ord have været en tom parade, som man oven i købet bagefter kunne kritisere R 98 for, i og med at de så havde blandet sig i en konflikt,

---

som ikke omhandlede dem. De holdt sig neutrale, og det var rigtigt gjort efter min mening.

---

2) 141/98

Vagn Hindkjær Pedersen (O): Så er det nok på tide med en lille historie om HS. Den er desværre rigtig.

På Nørrebro jager man nu personer over 15 år til Frederiksberg Hospital. Det kan jo være meget godt, men vi har et medlem herinde, der for nogle ganske få dage siden tilkaldte Lægevagten på grund af mistanke om en blodprop i hjertet. Det gjorde man så én gang til, og han var dog så venlig at fortælle, at man kunne gå til egen læge. Symptomerne var klare: Trykken i brystet, åndenød, og det gik ud i armene. Enhver læge ved, at det giver en meget stærk mistanke om en blodprop.

Så ringede man til Falck og bad om at blive kørt på Rigshospitalet, og de konstaterede, at der var risiko for en blodprop. Men nej, de kørte ikke til Rigshospitalet, som vedkommende boede få hundrede meter fra. Næh, de tog turen igennem det meste af byen og kørte vedkommende til Frederiksberg Hospital.

Alle, der ved en lille smule om den sygdom, ved, at det mange gange er minutter, måske sekunder, vi taler om. Men ikke desto mindre sagde man, da hun bad om at blive kørt på Rigshospitalet: Det kan du ikke, men hvis du hopper ud af ambulancen og sætter dig ned, så bliver du sandsynligvis hentet og kørt på Rigshospitalet.

Det er noget af det, vi kritiserer HS for, at det er for administrativt, det er for tungt at danse med. Det kan ikke være rigtigt, fordi de har bestemt det, at nu skal borgere over 15 år køres fra deres bopæl på Indre Nørrebro helt ud til Frederiksberg Hospital.

Derfor mener Dansk Folkeparti, at vi skal træde ud af Hovedstadens Sygehusfællesskab. Vi ser meget gerne et tæt samarbejde hospitalerne imellem, men den administrative overbygning på hospitalerne mener vi helt bestemt er af det onde.

Det var også HS, der i sin tid gerne ville nedlægge Kommunehospitalet, på trods af at 115.000 borgere mente, at det skulle blive som et udmærket genoptræningscenter for skadede mennesker, unge som ældre.

Jeg kunne blive ved, men ingen har tid til at høre på den næste halve times sang om det. Men jeg vil lige slutte af med, at »Aktuelt På Gaden« fra Nørrebro siger:

»Kirurgiske og medicinske patienter under 15 år køres til Rigshospitalet. Kirurgiske patienter på 15 år og derover køres til Bispebjerg Hospital. Medicinske patienter på 15 år og derover køres til Frederiksberg Hospital. Patienter« – og nu kommer pointen i min lille historie – »der skønnes at være eller kunne komme i livsfare, køres til Rigshospitalet.«

Man har klart overtrådt det, som HS har besluttet, og som vi i øvrigt synes er ganske tåbeligt.

Vi kæmper for nærdemokrati. Vi kæmper selvfølgelig også for, at sundhed, hospitaler og lignende er nærdemokrati. Derfor: Ud af HS, for det virker ikke, og det duer

Mødet 5. marts 1998

ikke.

Borgmester **Peter Martinussen**: Nu kan man jo undre sig meget over, at forslag af denne karakter bliver stillet, og både deres form og deres indhold. Ja, budskabet er sådan set klart nok, men jeg vil sige, at selve motiveringen er noget af en blandet landhandel. Det blev ikke mindre blandet af den mundtlige motivering, vi fik her.

Men da sygehusområdet jo i almindelighed og HS selvfølgelig for os i særdeleshed altid er et aktuelt emne og et emne, som ikke kun forslagsstillerne, men også vi i Den Socialdemokratiske Gruppe selvfølgelig føler meget for, så synes jeg, at dette er en kærkommen lejlighed til at få sagt noget om, hvad HS faktisk har betydet af resultater.

Jeg tror, at forslagsstillerne får skrevet her, at Hovedstadens Sygehusfællesskab lige siden dets start ikke har opnået nævneværdige resultater. Det er i hvert fald forkert. Om man er enig eller ej i den vej, udviklingen går, så må man sige, at HS har levet ganske godt op til det formål, som HS er stiftet med. Og det vil jeg så godt prøve at sandsynliggøre ... (*Afbrydelse*) ... så også Lars Hutters vil kunne forstå det. Det er i hvert fald min ambition.

Formålet med etableringen af HS var jo netop at sikre borgerne i Københavns og Frederiksberg Kommuner adgang til en sygehusbehandling på et højt og tidssvarende kvalitets- og serviceniveau. Vel at mærke samtidig med - det tror jeg heller ikke forslagsstillerne har noget imod - at man sikrer en effektiv udnyttelse af de til rådighed stående ressourcer.

Som bekendt omfatter HS 7 hospitaler, der i udgangspositionen var af meget forskellig størrelse, med forskellige kulturer og med forskellig specialiseringsgrad.

Jeg tror, at alle med bare lidt indblik i hovedstadsområdets sygehusstruktur inden dannelsen af HS i lang tid havde fundet det indlysende uhensigtsmæssigt, både vurderet sundhedsfagligt, vurderet kvalitetsmæssigt og også vurderet økonomisk, at disse 7 hospitaler faktisk hørte under 3 forskellige sygehusmyndigheder inden for, hvad man må betegne som et meget begrænset geografisk område.

Dannelsen af HS har betydet, at der nu er mulighed for at sikre en bedre udnyttelse af den samlede kapacitet gennem fælles planlægning og drift til gavn for patienterne i hvert fald mellem disse 3 sygehusmyndigheder. Københavns Amt takkede jo som bekendt nej tak til at være med.

HS-bestyrelsen vedtog i december 1995 en samlet plan, Sygehusplan HS 2000, som indeholder en grundlæggende omstrukturering af hovedstadsområdets sygehusvæsen med udgangspunkt i HS' formål.

Denne plan er der sagt og skrevet meget om, især enkelte elementer af den. Må jeg ikke bare sige, at der er ingen tvivl om, at denne plan er den mest gennemgribende og ambitiøse plan, som er vedtaget for sygehusområdet i Danmark. Den er faktisk relevant i sine målsætninger, og den er logisk i de anbefalinger, den giver for en samdrift af sygehuse i vores del af landet.

Der er sagt meget om, at HS-planen også på denne måde faktisk fagligt er god. Og den er oven i købet praktisk taget gennemført et langt stykke af vejen i hvert fald. Men der er som bekendt enkelte dele af den, hvor nye politiske signaler fra denne forsamling

bl.a. har været med til at sætte processen i stå.

Et af hovedformålene med Sygehusplanen, et rigtigt og et godt hovedformål, er at samle de højt specialiserede funktioner på Rigshospitalet. Det vil sige, at patienter med behov for behandling af særlig ekspertise med særligt apparatur fremover i princippet skal behandles her.

Sammenlægningen og flytningen af disse ganske mange afdelinger med højt specialiserede funktioner har naturligvis været genstand for megen opmærksomhed. Og ikke mindst personalet har med rette følt, at det har været en turbulent periode at komme igennem.

De mange fusioner er nu stort set gennemført efter de oprindelige planer, og det giver mulighed for, at kræfterne i højere grad kan bruges på bedre vilkår for personalet og ikke mindst for patienterne.

Men jeg vil godt benytte lejligheden her til at sige, at der rent faktisk er ydet og bliver ydet dagligt et flot, godt arbejde af personalet i HS i en tid, der er præget af mange omstillinger, og med det pres på denne sektor, der er ikke kun men også i vores del af landet.

Et andet hovedformål, som jeg fortsat synes er rigtigt, med Sygehusplanen er, at indsatsen for de almindelige sygdomme skal oprustes, og at den skal kunne varetages så tæt på borgerne som muligt. Det er vi som bekendt i fuld gang med, bl.a. gennem oprettelse af medicinske centre på lokalhospitalet.

Ud over dette er det faktisk også lykkedes for HS at gennemføre en lang række andre af planens markante ændringer og nyskabelser.

HS har været løftestangen i det samarbejde mellem Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune og Københavns Amt, som vi herinde har sukket dybt og længe efter.

Etableringen af et fælles Amagerhospital er blevet en realitet.

Vi har fået et elektivt kirurgisk center på Frederiksberg Hospital, det største af sin slags i Danmark, hvor der udelukkende foretages planlagte operationer, hvor patienten bookes – som det hedder med et nydansk udtryk – til en fast tid og kan være sikker på ikke at få tiden rykket som følge af, at der pludselig kommer en akut patient.

Vi har fået udbygget distriktspsykiatrien, samtidig med at der er kommet flere psykiatriske sengepladser.

Vi har fået etableret en psykiatrisk udrykningstjeneste.

Aktiviteten på hjerteområdet er forøget med det resultat, at der nu er mindre end 3 måneders samlet ventetid fra patientens henvisning til operationen er foretaget.

Og jeg kunne blive ved. Der er etableret flere nye specialiserede behandlingsformer også i vores del af landet.

Alle disse ændringer og forbedringer er sket samtidig med og på trods af at HS faktisk siden sin dannelse gennem rationaliseringer og besparelser, effektiviseringer, har formået noget, som de øvrige sygehuskommuner i landet ikke har formået. HS har nemlig ikke bare i sin 3-årige levetid samlet set overholdt sine budgetter. Fra 1994 til 1997 er Københavns og Frederiksberg Kommuners samlede sygehusudgifter faldet med ca. 4 pct. I samme periode er udgifterne i det øvrige land samlet set steget med 5 pct. Og dette

er altså på trods af at det er lykkedes at lave forbedringer.

Ofte måler man sygehus og sygehusvæseners effektivitet på ventetider. Jeg tror ikke, man kun skal gøre det, men man skal også gøre det. Og i modsætning til, hvad dele af pressen og HS' politiske modstandere forsøger at give indtryk af, så venter patienter i HS mindre tid på behandling end noget andet sted i Danmark.

Det er ikke en opgørelse, jeg har lavet. Det er Sundhedsstyrelsens officielle ventelisteregister, som har opgjort ventetiden for patienter, som er afsluttet i 1997. Kortere ventetid for HS end i resten af landet. Gennemsnit for os 30 dage, i resten af landet 39 dage.

Jeg synes derfor nok, at det er stærke ord, når forslagsstillerne siger, at HS ingen resultater har haft. HS har på trods af vanskelige vilkår, også på den politiske front, faktisk løst sin opgave ganske flot hidtil, og jeg ser ingen grund til, at det ikke skulle kunne fortsætte i fremtiden.

Sygehusvæsenet er et følsomt område, efter vores mening i Den Socialdemokratiske Gruppe en meget, meget stærk del af vores velfærdssamfund. Det skal drives effektivt. Det skal drives med udgangspunkt i patienternes behov. Men det gør ikke noget, at man også driver det ordentligt, rationelt, og det har HS faktisk bidraget til. Så dette forslag er skudt forbi.

Marlene Krogh (F): For mig handler det altså ikke om, hvorvidt det er et godt eller et dårligt hospitalsvæsen, vi har. For mig handler det om, at hele HS-konstruktionen er SF imod. Hele selskabsdannelsen, hele det lukkede system, som ligger i hele formen omkring HS, er SF imod, og vi har altid været det. Og derfor kan vi også godt bruge det her forslag til noget.

Men der er også dele, som vi ikke kan bruge til noget. Bl.a. synes jeg, det er lidt frækt at gå herop og foreslå at nedlægge HS uden at tage stilling til, hvad man så vil. Og det mangler jeg altså helt konkret. Hvad har I dog tænkt jer? Vi kan da ikke bare kaste sygehusvæsenet ud i kaos? Hvem skal administrere det? Hvad forestiller I jer selv?

Jeg synes, at vi skylder hinanden, at man ikke på den måde stiller forslag, som kaster tingene ud i luften. Derfor satte jeg mig ned sammen med andre og forsøgte at formulere noget af det, SF gerne vil i denne sammenhæng.

SF har jo hele tiden gerne villet have et hovedstadsamt. Derfor mener vi også, at hvis det her skal vedtages og man skal opløse HS, jamen så må vi se på, hvad vi vil.

Et hovedstadsamt kunne vi foreslå drev sygehusene, hvad der ville komme til at betyde, at der var flere til at betale de store udgifter, vi har bl.a. i forbindelse med Rigshospitalet. Det er svært at sige, hvordan og hvorledes tingene skulle være i en konstruktion, men vi vil i hvert fald foreslå, at det skal indgå i den hovedstadsreform, som i øjeblikket ligger stille, men som vi mener der skal genoptages forhandlinger om. Derfor har SF stillet nogle forslag, som også er blevet delt rundt, og som bl.a. går på:

- at det skal sikres, at de københavnske borgere i forbindelse med opløsningen ikke får en ekstra skattestigning påført,
- at der skal sikres en økonomisk udligning, således at udgifterne til driften af de specialiserede, landsdækkende funktioner ikke påføres Københavns Kommune,

– at det politiske ansvar for sygehusvæsenet overtages af et hovedstadsamt efter gennemførelsen af en hovedstadsreform.

Det mener vi er nogle klare signaler om, hvad SF vil, og det håber jeg også andre vil have med i deres overvejelser, når vi skal til at forhandle nærmere om, hvordan og hvorledes sygehusvæsenet kan fungere.

Bente Møller (Ø): Enhedslisen gik jo til kommunevalg bl.a. på en parole, der hedder: »Luk HS – bevar Kommunehospitalet«. Og det er selvfølgelig, fordi vi også hele tiden har været modstandere af HS-konstruktionen.

Det er ikke noget, vi er blevet på grund af dens gøren og laden. Det er såmænd ikke alt, der er sket i HS, der er negativt. Jeg synes da det er flot, at vi har de laveste ventetider på operationer f.eks. Jeg synes til gengæld ikke, vi skal prale af, at vi har senge stående ude på gangene på Bispebjerg Hospital i strid med brandtilsynets regler. Det skal vi skamme os over. Derfor har vi også flere gange sagt, at den der HS-plan skulle kigges efter i sømmene. Det kunne godt være, at man havde lidt for travlt med at få nedlagt senge.

Men for os handler det ligesom for SF om demokrati, at HS er en underlig størrelse, et selskab med indirekte valgt bestyrelse, hvor borgerne ikke har nogen som helst chance for at afsætte denne bestyrelse, hvis de ikke er tilfredse med det, den laver. Hvor det bliver sådan en lukket enhed. Det er meget svært at få indsigt i, hvad der foregår.

Der bliver godt nok skrevet nogle referater, men de er svært forståelige, hvis man ikke selv har deltaget i møderne. Jeg ved, at det er svært forståeligt for de andre medlemmer af Borgerrepræsentationen, der ikke sidder i bestyrelsen, at finde ud af, hvad der sker, ud fra referaterne, også selv om referaterne hen ad vejen har udviklet sig fra de meget uforståelige beslutningsprotokoller, HS lagde ud med.

Det handler altså om demokrati. Det handler om, at sygehusene i Københavns Kommune selvfølgelig skal ledes af direkte valgte politikere, ligesom de skal i resten af landet.

Og hvorfor skal staten have så kæmpestor indflydelse på vores sygehusvæsen, som deres 6 bestyrelsesmedlemmer giver? Det har de jo ikke i Københavns Amt eller i Viborg Amt eller i Nordjyllands Amt eller nogen som helst andre steder.

Så vi er enige i, at denne HS-konstruktion skal opløses. Det er jo ikke noget, vi kan gøre, desværre. Det er noget, der skal ske inde i Folketinget ved, at der bliver lavet et lovforslag, for det er jo en lov, der er vedtaget derinde.

Jeg er enig med Marlene Krogh i, at forslaget er lidt for uartikuleret, sådan som det ligger. Vi bliver nødt til at putte nogle visioner på: Hvad er det så vi vil?

I Enhedslisten er vi også kede af, at Birte Weiss aldrig fik gennemført sin hovedstadsreform, fordi jeg tror, at vi på mange områder og ikke mindst på sygehusområdet kan nå langt, hvis vi kan finde ud af at arbejde sammen lidt længere udadtil.

Og så er det ikke, fordi jeg vil gå ind i Vagn Hindkjærs meget malende beretning heroppe. Men det er ikke rigtigt, at man, hvis der er mistanke om en blodprop, skal til Rigshospitalet. Så skal man til Bispebjerg, for dér er nemlig et specielt afsnit, der tager imod nyopståede blodpropper og giver en særlig behandling.

Martin Geertsen (V): Venstre har selvsagt enormt stor sympati for det forslag, som Dansk Folkeparti og Lars Hutters her har fremsat. Og vi er sådan set også enige i mange af de betragtninger, som forslagsstillerne er kommet med i motiveringen for forslaget.

Venstre er basalt set og grundlæggende imod HS som konstruktion. Det er sådan set ikke, fordi vi er uenige i en lang række af de målsætninger, som borgmesteren også har været inde på tidligere, som er opstillet for HS' virke, tværtimod. Men vi er imod, fordi vi mener, at HS i bund og grund er en drønende udemokratisk konstruktion langt, langt uden for vælgerkontrol. Det er en konstruktion, hvor bl.a. statslige embedsmænd skal sidde og bestemme, hvordan vi indretter hele sygehusområdet i Københavns Kommune.

For slet ikke at tale om det, vi kan kalde problemet i forhold til interessesammenfald omkring sundhedsborgmesteren i Københavns Kommune, som jo sandt at sige også har en rolle at spille i HS' bestyrelse. Det er interesser, som ikke i alle tilfælde kan siges at være sammenfaldende.

Nu skal det ikke forstås således, at Venstre er modstander af samarbejde mellem sygehusene i hovedstadsområdet, tværtimod. Men det bør indrettes således, at det er et samarbejde, som bygger på frivillighed, et samarbejde, som bygger på netværker, nogle netværkskonstruktioner eller en måde at bygge tingene op på, som man også har haft gode resultater med i andre lande.

Dernæst ser Venstre også gerne, at man i sygehusstrukturen, på hele sygehusområdet opererer med købs- og salgsmodeller, således at det bliver Københavns Kommune, som direkte får indflydelse på planlægningen af sundhedsområdet, og ikke en eller anden form for udemokratisk kolos på lerfodder.

I virkeligheden undrer vi os lidt i Venstre over, at Socialdemokratiet er så varme tilhængere af mellemkommunale selskaber à la HS. Vi har jo ellers set et Socialdemokrati, som er meget optaget af spørgsmålet om nærdemokrati og borgernes direkte indflydelse på den politiske beslutningsproces. Vi har set et Socialdemokrati, som efter en del nølen dog alligevel tilsluttede sig tanken om bydelsråd, som i princippet – til trods for hvad der foregår på Østerbro i øjeblikket – er en god ide.

Men hvordan kan Socialdemokratiet på den ene side sige ja til nærdemokrati, når det drejer sig om bydelsråd, og nej, når det drejer sig om demokratisering af sundhedsområdet? Det undrer os, og det bekymrer os, at det, vi kan kalde det regeringsbærende parti i Københavns Kommune, har svært ved at finde det rigtige ben at stå på, når det drejer sig om demokrati.

Vi har som nævnt meget stor sympati for Dansk Folkepartis og Lars Hutters' forslag, men vi mener sådan set også, at det bør undergå en nærmere analyse og en nærmere diskussion.

Derfor skal jeg foreslå, at forslaget henvises til Økonomiudvalget med henblik på at indgå i den nærmere analyse af HS' økonomiske situation. Og så skal Sundhedsudvalget selvfølgelig høres om de sundhedsfaglige konsekvenser af forslaget.

Grete Henius (C): Det var en lidt ubehagelig historie, Vagn Hindkjær Pedersen fortalte heroppe, om en patient, der havde ringet til Falck, og som så var blevet indlagt på Frederiksberg Hospital. Men det er nu altså ikke HS' skyld. Jeg skal senere vende tilbage til, hvad vi Konservative mener om HS. Det er ikke HS' skyld, at en Falckmand har skønnet forkert. Det kan man altså ikke laste et helt sygehusfællesskab for.

I øvrigt skulle patienten ikke have ringet til Falck, men ringet til 112, når hun bor i København. Så var Københavns Kommunes Brandvæsen kommet. Og hvis patienten havde befundet sig på Frederiksberg, så var Frederiksberg Brandvæsen kommet. Men Falck skal man nu ikke ringe til i en sådan situation. Og som sagt, at Falckmanden skønner forkert, kan man altså ikke laste HS for.

Så refererede Vagn Hindkjær til en artikel i Aktuelt, hvoraf det fremgik, at hvis man boede på Nørrebro og var et barn på under 15 år, så skulle man indlægges på Rigshospitalet. Det synes jeg da er meget logisk. På Rigshospitalet har man en børneafdeling, så jeg synes da det er mest passende at indlægge et barn dér.

Så stod der også, at hvis patienten skønnedes at være eller kunne komme i livsfare, så skulle der køres til Rigshospitalet. Så er det altså sådan, at denne Falckmand åbenbart har skønnet forkert. Han har altså ikke skønnet, at den patient, som var i stand til selv at ringe efter en ambulance, var i livsfare. Og det kan så være, at han har skønnet forkert.

Om HS som konstruktion vil jeg sige, at vi Konservative mener, at ideen er god. Men vi mener, at den ikke har været udført korrekt. Personlig mener jeg, at for meget projektmageri har fundet sted.

Når man starter en så omfattende ting, som HS jo var for ca. 4 år siden, så skal man begynde med at sætte sig ned stille og roligt og sige: Hvad er det, vi har? Og hvad er det, vi på lang sigt – på lang sigt – godt kunne tænke os?

Man skal ikke fare af sted og ændre alting og så bagefter sige, nå, det var måske alligevel ikke sådan det skulle have været ændret.

Nu ved jeg godt, at mange af de embedsmænd, der i sin tid sad i Københavns hospitalsvæsen, er de samme, som i dag sidder i HS' direktion og virksomhed. Men hele konstruktionen var jo anderledes, i og med at man havde fået en anden kommune med med en anden befolknings sammensætning end København. Og man havde pludselig to kommuner, som måske i forvejen har haft sådan et lille skisma. Det skulle man pludselig have kogt sammen, og der har man skyndt sig alt for meget.

Jeg har såmænd også selv fremført – jeg må gerne citere, hvad jeg selv har sagt i udvalgs møder: Tag det nu roligt. Lad nu være at sige: Nu skal vi vise, hvad vi kan lave. Vi skal ændre ditten, og vi skal have ansat nogle, der kan tegne det ene og tegne det andet og rive det ene ned og rejse det andet. Det er ikke måden at starte en så stor virksomhed på. Derfor er der nok mange ting, som ikke har været tilstrækkelig gennemtænkt.

Vi Konservative mener f.eks., at det er en fuldstændig fejltagelse, en fatal fejltagelse, at ville nedlægge Kommunehospitalet. Den senere tids rapporter om mange overbelægninger, belægninger på gange, toiletter, badeværelser, laboratoriestuer, magasinrum osv., osv. viser jo med al ønskelig tydelighed, at der er behov for disse senge.

Nu skal man ydermere nedlægge en masse plejehjemspladser i København, fordi man skal lægge 2 og 2 stuer sammen. Derved bliver antallet af værelser og pladser jo halveret for en masse plejehjems vedkommende. Det vil naturligvis betyde, at der vil være yderligere brug for medicinske senge i vores hospitalsvæsen, indtil man har disse plejehjem ombygget, så man kan bringe patienterne tilbage på plejehjem eller ind på plejehjem, hvor de jo hører hjemme, når de er færdigbehandlede.

Men jeg kan levende forestille mig, at der vil være en overgangsperiode, hvor der vil være stærkt brug for at have nok medicinske senge. Og medicinske senge er netop, hvad man har på Kommunehospitalet.

Nu er det ikke, fordi vi skal stå og fortælle enkelthistorier her, men jeg har netop i går fået en opringning fra en pæn ældre dame, som bor i mit nabolag, som fortalte, at hun var faldet og havde brækket en arm og et lårben og havde været til genoptræning på Kommunehospitalet. Jeg spurgte sådan lidt rystende – jeg var bange for, at hun skulle sige, at det havde været rædselsfuldt: Hvordan var det så på Kommunehospitalet? Fantastisk, sagde hun. Det var fantastisk godt. Og hvis ikke jeg havde kunnet ligge dér – og det var slet ikke derfor, hun ringede, for hun ringede om en helt anden sag, vil jeg lige indskyde – hvis ikke jeg havde været til genoptræning dér, så kunne jeg godt lide at vide, hvordan det var gået med mig.

Det havde været så godt. Men det havde været hårdt, fordi man virkelig havde knoklet hende igennem det der lange, møjsommelige program, hun skulle igennem. Men hun havde været meget tilfreds med at ligge der og var nu altså kommet hjem i sit eget hjem igen.

Det er ikke, fordi jeg ikke tror, man kunne have lavet den genoptræning andre steder, men man laver den så udmærket på Kommunehospitalet, så jeg ser ikke nogen grund til, at man i HS-direktionen partout ønsker dette hospital nedlagt. Og især ikke i den situation, vi er i nu, hvor der vil blive stor mangel på medicinske senge.

Tag det nu lidt roligt, også disse forslagsstillere, som stiller forslag om, at nu skal HS nedlægges. Og en af begrundelserne var altså, at en ambulancefører tog fejl og kom til at køre en patient det forkerte sted hen. Det er altså ikke et argument, man kan bruge, når man skal advokere for nedlæggelse af HS.

Lars Hutters (L): De politiske spørgsmål, der drøftes under det her dagsordenspunkt, og som adskillige af partierne allerede har fremhævet, er: Hvem er bedst til at varetage københavnernes sundhed og eventuelle sygdom? Er det et demokratisk folkestyre? Eller er det et lukket, såkaldt hemmeligt selskab med indirekte valg, hvor man fra borgernes side har svært ved at komme i dialog?

Borgmester Peter Martinussen fra Socialdemokratiet – som jeg kan se er travlt optaget af alt muligt andet – bør notere sig som det politiske hovedspørgsmål, at flertallet af partierne i aften klart siger, at det bør naturligvis være det demokratiske folkestyre, som varetager så væsentlige spørgsmål og afgørelser omkring liv og død for københavnere.

Jeg vil godt have lov til at supplere motiveringen for, at HS efter 3 års forløb, ud fra det, der er sket, og ud fra den praksis, der har været, ikke bør fortsætte med at vare-

tage sygehusopgaverne for københavnerne.

For det første skal man jo notere sig, hvad befolkningen siger om de her ting. Både jeg og andre har noteret, at der er en stigende protest fra patienter på HS-hospitalerne, som gør opmærksom på, at de ikke bliver godt nok behandlet. Og hvis man er i tvivl, kan man jo notere sig, hvad store dele af dagspressen, fjernsyn og radio er kommet frem med.

Jeg bemærkede også, at Peter Martinussen fra Socialdemokratiet åbenbart ikke kommer så meget på de steder, hvor der bliver arbejdet. For hvis Peter Martinussen fra Socialdemokratiet gjorde det, så ville Peter Martinussen overhovedet ikke kunne nævne et eneste hospital i HS, hvor personalet var tilfreds med HS.

Hvis man satte det til afstemning blandt personalet på samtlige HS-hospitaler, ville afgørelsen være 100 pct. klokkeren: HS ville blive kasseret med det samme. Hvis man satte en folkeafstemning i gang blandt dem, der bliver betjent af HS-hospitalerne, så kan jeg godt love Peter Martinussen, Socialdemokratiet, at hvis man holdt fast ved det, så ville man blive kørt ud på et sidespor af ca. 80 pct. af befolkningen i dette område. Den er simpelt hen så utilfreds, og efter min mening berettiget.

For hvad er egentlig HS? HS er efter min opfattelse et overbureaukratiseret foretagende til 40 mill. kr., som ikke lytter til, hvad der foregår ude på hospitalerne, som nægter enhver form for dialog med patienterne, heller ikke med personalet, og det, der næsten er allerværst: Heller ikke indgår i den vidensdialog med de mennesker, som skal betjene borgerne, læger, plejepersonale og andre ude på hospitalerne. Der er overhovedet ingen dialog.

Det første faretegn var, da HS blankt kasserede 115.000 borgere, da de protesterede imod lukningen af Kommunehospitalet. Hvor var dialogen henne? Ingen som helst steder.

Kan man overhovedet forestille sig et så væsentligt område som det her, der som sagt hersker over, om jeg så må sige liv og død for sygdomsramte borgere, hvor man nægter en dialog i en moderne verden? Er det 100 år siden, hvor det nærmest var, om man så må sige, før enevælden med diktatur? Det er jo det, der egentlig foregår i HS, og derfor bør man altså kassere det.

Jeg kan godt forstå, at man gerne i flere af partierne vil have gennemarbejdet det her spørgsmål, og det vil jeg godt medvirke til. Jeg støtter selvfølgelig, at det kommer i Økonomiudvalget, og at Sundhedsudvalget bliver hørt.

Men jeg kan godt sige jer, at en af de afgørende prøver på, om HS virkelig er noget værd, har vi faktisk i øjeblikket. Som alle ved, ikke mindst de, der deltager i folketingsvalget, er der en fantastisk overbelægning i øjeblikket på hospitalerne. Hvor er HS' svar med hensyn til, hvordan man skal løse overbelægningen? Ja, et nyt forslag om at nedlægge 600 sengepladser, sådan som Grete Henius fra De Konservative meget rigtigt var inde på. Hvad er det for et kvalificeret svar fra nogle, der skulle varetage det her? – Bare nedlæg nogle flere senge.

Og den der jammer med, at man har ombygget ude på Hvidovre Hospital, hvor der skulle stå nogle sengeafsnit tomme. Jamen hvorfor er man ikke lidt kreativ i HS og går ud og hjælper Københavns Amt og tilbyder Amtssygehuset i Glostrup, som vi jo kunne

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

---

se i fjernsynet var belagt med senge til langt ud på, ja nærmest ud på toilettet? Hvorfor foreslår man ikke Københavns Amt, at de kan bruge de sengeafsnit, der står tomme, og som står klar til at blive anvendt med det samme?

Det her viser jo bare, hvor insufficient, hvor ukvalificeret HS-administrationen er. Og det er, fordi det er centralistisk styret. Vi har ikke brug for centralistisk styre, når det drejer sig om sundhed for københavnere. Vi har brug for dialog. Vi har brug for, at det kommer tæt på borgerne, sådan som Venstre også var inde på.

Så derfor håber jeg på et godt udvalgsarbejde, at vi finder nogle løsninger. Jeg vil hilse det velkommen, som SF siger, hvis det bliver et hovedstadsamt. Men ellers vil jeg sige: Skrot det dér på 40 mill. kr., og så finder vi nok en administration midlertidigt, indtil de bliver klogere inde i regeringen og Folketinget, hvor man går tilbage til, at enkelte hospitaler godt selv kan administrere en lang række af de her ting. Det vil jeg bare sige til SF. Men det kan vi komme tilbage til under udvalgsarbejdet.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Når lamperne blinkede på talerstolen under slutningen af Lars Hutters' indlæg, så hang det sammen med en mindre taletidsoverskridelse. Så jeg går ud fra, at Lars Hutters vil være enig i, at for så vidt der måtte være tale om et indlæg senere i aften, så fragår det i taletiden.

A. Benhaddou (D): Forslaget er formuleret, sådan at der står: »Det pålægges overborgmesteren omgående at sørge for, at Københavns Kommune trækker sig ud af Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS)«. Men til sidst i teksten står der, at det skal nedlægges og erstattes med noget. Det kalder jeg uigennemtænkt. Det kan man altså ikke lægge frem. Man må lægge lidt mere arbejde i det og så komme med forslag om, hvordan en eventuel erstatning for en HS-plan skal konstrueres.

Og med hensyn til Lars Hutters kan jeg sige, at jeg føler ikke, at der er så mange medarbejdere inden for HS, som klager over HS, for så vidt jeg ved er der ikke så mange arbejdsnedlæggelser, nu når vi snakker om arbejdsnedlæggelser, det har vi gjort lige før. Jeg føler ikke, at der er mange arbejdsnedlæggelser blandt personalet inden for HS, fordi de protesterer mod HS-konstruktionen.

Men jeg er da enig, jeg synes selv, at selve administrationen af HS inden for visse områder har været uigennemtænkt. Men det mener jeg til gengæld, at man ikke kan undgå. Men så lad os gå ind, og det mener jeg også er det, vi gør nu. Det er, at vi går ind og ser på de områder, hvor HS har fejlet, og så kan vi rette det til.

Og så vil jeg meget gerne have ind, at Dansk Folkeparti, som jo er en varm fortæller for skattenedsættelser, faktisk er gået ud og har meldt, at de går ind for skattestigninger i Københavns Kommune for at få finansieret HS. Gå ud med det til de københavnske borgere. Det tror jeg vil give noget genlyd.

Til gengæld er jeg enig med venstrefløjens i, at en hovedstadsreform for Københavnsområdet ville have været meget tiltrængt. For mit vedkommende kunne jeg også tænke mig, at en hovedstadsreform ville have fået en bedre hovedstadsplan end den, som HS har i dag, fordi vi ville have et bredere samarbejde med f.eks. amtshospitalerne.

Så klages der i selve forslaget over, at fordi man har hovedstadsplanen, så er det

en katastrofe osv., osv., osv. Men så vidt jeg erindrer, er det faktisk Venstres holdnings- skifte fra at være for nedlæggelse af Kommunehospitalet, og selvfølgelig også Det Radikale Venstre, til nu at ville bevare Kommunehospitalet. De gik faktisk før kommune- valget ud og sagde, at de gik ind for, at det skulle nedlægges. Så det er faktisk de to par- tiers skyld, at vi i dag har det problem at slås med.

Til gengæld skulle jeg rent personlig hilse og sige, at jeg har haft min mor indlagt på Bispebjerg Hospital i 4 uger, hvor hun lå i respirator, og jeg kan godt fortælle jer, at det var edderma ... undskyld, det var en meget, meget god service, hun fik dér, selv om hun alligevel gik til sidst.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ja, A. Benhaddou trak selv for- muleringen.

Jette Bergenholz Baurup (A): Det kan undre mig, at Dansk Folkeparti stiller det her forslag. Det kan undre mig, at det er Vagn Hindkjær, der kommer op og mener, at det er et alt, alt for tungt administrativt apparat.

Vagn Hindkjær sidder selv med i HS' bestyrelse. Vagn Hindkjær kan være med til at sætte dagsordenen. Og oven i købet kan man jo gå ind nu ved et nyvalg og evaluere på: Hvad er det, der er galt i HS? Det har han jo alle mulige muligheder for.

Jeg synes, det er en tynd kop te, og det er den, vi tit ser fra Dansk Folkeparti. Der var en ambulancefører, der kørte forkert – så nedlægger vi HS. Hvad er dog det for no- get pladder?

Så er det jo også meget naturligt for Dansk Folkeparti at sige: Vi nedlægger HS, men vi ved ikke, hvad der skal i stedet.

Og sådan hører vi det den ene gang efter den anden. Så hiver man lige en kanin op og tænker, gud, om ikke pressen kan snuppe den. Men man gennemarbejder det ikke. Jeg ved ikke, om det er fordi partiet er meget lille, man ikke har nogen medlemmer eller en basisgruppe, men der er intet, der er gennemarbejdet, når det kommer fra Dansk Fol- keparti.

Jeg synes, det er synd, for jeg synes rent faktisk, at vi i Sundhedsudvalget egentlig har en god tone, vi har en god måde at arbejde på. Derfor kan det ærgre mig, at det er sådan nogle ting, der kommer frem.

Jeg synes også det er synd, at man generer personalet ude på hospitalerne: Servi- cen er ikke god. Det danske hospitalsvæsen er egentlig er et af verdens bedste sund- hedsvæsener, og man begynder at rejse mistillid til det, som jeg ligesom har hørt fra fle- re sider her i dag.

Jeg mener, vi skal gå ind, og så skal vi selvfølgelig også se på HS- administrationen, hvor tung er den? Hvordan ser det ud i bestyrelsen? Der er mange be- styrelser, der er lukkede. Det kan da også være, man skal se på eller i hvert fald få snak- ket om, det kan Vagn Hindkjær da også gøre i Folketinget og sige, jamen det var måske bedre, at de repræsentanter for Folketinget var folkevalgte og ikke embedsmænd. Men det er altså ikke noget, vi i Københavns Kommune kan gøre noget ved.

Vi har nogle repræsentanter, der er valgt, og jeg har i hvert fald forstået, at her fra

1. januar har vi nogle repræsentanter, der vil noget med bestyrelsen, vil noget med administrationen, vil noget med vores hospitalsvæsen.

Med hensyn til Marlene Krogh vil jeg sige, at jeg er da ganske enig med Marlene i, at det her må gennearbejdes. Vi må prøve at finde ud af, hvad det er, der er galt i administrationen, hvad det er, der er galt med HS' bestyrelse – hvis der er noget galt.

Og så må jeg så sige, at jeg ved – det er så på længere sigt – man taler om en hovedstadsplan. Det kan være, at der er nogle andre, der taler om en regionplan.

Med hensyn til Grete Henius er det jo sådan, at det er lige før et folketingsvalg, og det må jeg også sige til Lars Hutters.

Jeg kan være meget i tvivl om, hvad er det egentlig, der er på dagsordenen? Er det Kommunehospitalet? Eller er det HS? Det er jo Kommunehospitalet, man taler om. Men det er jo en sag, vi skal have op om ikke så lang tid. I HS er man jo ved at lave en undersøgelse. Man er måske ved at finde en anden konstruktion, eller hvad ved jeg. Der er en masse ting, der kommer på bordet.

Lad os dog vente på det, og så lad os tage en seriøs drøftelse af det, og så lad os sige, at vi har et godt sygehusvæsen. Det var jo også noget af det, Lars Hutters sagde. Det er godt. Det er da ikke dårligere, fordi vi har fået HS-administrationen. Jeg mener, at både personalet og vi som politikere må gå ind hver gang der er noget, vi synes er forkert.

Så jeg må sige, at jeg er lidt ked af, at sagen skal i Økonomiudvalget. Nu skal den det, men så er der høring af Sundheds- og Omsorgsudvalget, og det mener jeg er utrolig vigtigt.

Men vi kan jo i virkeligheden slet ikke stemme det ned her i Københavns Kommune. Det sker jo via lovforslag i Folketinget. At sagen er kommet op, er helt fint, og vi kan jo stemme så meget, vi vil i dag, men det bliver HS jo ikke nedlagt af.

Peter Skaarup (O): Jeg synes, det er interessant, at Jette Baurup på den måde pludselig har fundet ud af, at det er Dansk Folkeparti og også Solidarisk Alternativ, der er den store skurk i det københavnske hospitalsvæsen. Det er dog fantastisk.

For mig at se er det ikke nogen partier herinde overhovedet, heller ikke Socialdemokratiet, der er den store skurk. Det er jo de store problemer, der i øjeblikket er for det københavnske sygehusvæsen, og det er de problemer, vi skal se på. Og det ville da være fuldstændig forkert af os som politikere herinde, hvis ikke vi tog det alvorligt, hvis ikke vi tog det herind i denne sal og diskuterede: Hvad kan vi gøre bedre, siden tingene ikke fungerer tilstrækkelig godt?

Derfor synes jeg, det er noget malplaceret, at man skal høre heroppefra, at det er Dansk Folkeparti, der er skyld i hele miseren.

Jeg har ikke og mig bekendt har Dansk Folkeparti heller ikke kritiseret personalet på noget tidspunkt. Vi har sagt heroppefra, at vi er utilfredse med den konstruktion, der bl.a. har haft til formål igennem lang tid at nedlægge Københavns Kommunehospital, med de negative konsekvenser, det efter vores opfattelse har, og i øvrigt også efter Jette Baurups opfattelse, så vidt jeg har forstået i hvert fald. Og det synes jeg vi skal have lov til.

Og jeg synes også, at borgerne har krav på, at vi, når der er de store problemer, der nu er, så også tager det alvorligt og debatterer det, i stedet for bare at feje det ind under gulvtæppet og sige, at det drøfter vi måske i Sundheds- og Omsorgsudvalget, eller det drøfter vi i HS, hvor der ikke er den åbenhed, som man gerne skulle have inden for det københavnske hospitalsvæsen.

Jeg kan f.eks. henvise til forsiden af B.T. i dag, hvor der er en person på et sygehus, der ikke har fået den behandling, han gerne ville have. Og sådan er der mange tilfælde.

Jeg kunne også tænke mig at fortælle jer, at den person, som Vagn Hindkjær fortalte jer om lidt tidligere i dag, er et medlem af Borgerrepræsentationen, der hedder Birthe Nødgaard, som ikke kan være her i dag. Hun oplevede ud over det problem, som er, at hun bliver kørt til Frederiksberg Hospital og ikke Rigshospitalet, at hun får denne her blodprop i hjertet, ikke i hjernen, som det blev sagt. Den får hun kl. 2 om natten, hvorefter hun bliver kørt til Frederiksberg Hospital og først kommer til behandling og tilsyn kl. 18 tirsdag, dagen efter.

Det er altså 16 timer, der går, hvor intet sker. Det synes vi ikke er acceptabelt, og vi synes, det er rimeligt, at man drøfter sådan nogle ting her i Borgerrepræsentationen. Hvor skulle vi ellers drøfte det?

Så har man været inde på, at vi i Dansk Folkeparti – det må så også gælde Solidarisk Alternativ – åbenbart ikke har tilstrækkelig mange basisgrupper. Og vi håber da selvfølgelig, at der er flere, der vil melde sig til den slags. Men jeg synes ikke, man behøver nogen basisgruppe for at erkende, at der er problemer i sygehusvæsenet. Jeg synes heller ikke, man behøver nogen basisgruppe for at erkende, at ledelsen af HS igennem mange år har kæmpet for at lukke Københavns Kommunehospital til stor skade for også HS.

Jeg tror faktisk ikke, at dette forslag var fremkommet, hvis ikke man så bastant og igennem så mange år har kæmpet for at nedlægge et hæderkronet hospital, som egentlig fungerer rigtig godt. Derfor synes jeg, det er en lille smule irriterende, at Jette Baurtrup kommer med de bemærkninger, som hun gør.

Vi må nok erkende i Dansk Folkeparti, at vi har sagt – det er ikke med vores gode vilje – at det kan komme på tale på et tidspunkt at hæve skatten i Københavns Kommune. Det kan godt være, det er den yderste konsekvens af, at der er nogle politikere, der måske ikke vil være med til at finde besparelser andre steder, som kan sørge for, at vi bevarer Københavns Kommunehospital.

Er det tilfældet, kan vi ikke komme igennem med f.eks. at spare på flygtningeområdet, hvad vi gerne vil, eller på kulturområdet, hvad vi også gerne vil, eller på nogle af de andre områder, hvor vi har fremlagt forslag til besparelser, jamen så er det klart, at man kan blive nødt til i den sidste ende at hæve skatten. Men det er ikke, fordi det er vores ønske, vi har ikke noget ønske om at hæve skatten. Men kan det ikke lade sig gøre på andre måder, jamen så er der ikke andre muligheder for os i hvert fald, hvis vi skal kunne se os selv i øjnene og bevare Københavns Kommunehospital, end at så må vi hæve skatten.

Så derfor kan jeg bekræfte det, som A. Benhaddou fremførte, og jeg kan også be-

kræfte – modsat måske af, hvad din opfattelse er – at der faktisk ikke har været de helt store reaktioner fra folk, der ønskede at sætte os på plads på grund af den holdning. Tværtimod har vi fået utrolig mange henvendelser fra mennesker, der sagde, jamen hvis ikke der er andre muligheder, så må I selvfølgelig hæve skatten, fordi det Kommunehospital skal bevares.

Lad det være de sidste ord foreløbig, og så kan vi jo så se, hvor langt vi kan komme her i dag. Men det er i hvert fald vores klare opfattelse, at så længe man ikke melder klart ud fra HS' ledelse og også fra det store parti her i salen, Socialdemokratiet, at man vil bevare Københavns Kommunehospital, så er det i hvert fald også vores opfattelse, at HS skal nedlægges. Det er helt klart.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg tror, det er korrekt, at det ikke bliver de sidste ord i denne sag, men det bliver i hvert fald sidste indlæg i 1. runde. Vi går til 2. runde.

Vagn Hindkjær Pedersen (O): Når nogle kritiserer, hvad jeg siger, så vil jeg gerne have, at de gør det korrekt. Jeg har på intet tidspunkt kritiseret personalet på hospitalerne, på intet tidspunkt.

Jeg har i dag været på 3 timers besøg på Rigshospitalet og talt med nogle personalegrupper. Der er ingen arbejdsglæde tilbage. Her taler vi om sygeplejersker og portører. De er i den grad blevet presset, så de nu går på arbejde og siger: Jeg laver det, jeg skal – slut, færdig.

Så fik vi en forespørgsel om, hvad vi havde tænkt os, hvis vi nedlagde HS. Jeg mindes, at før 1994 virkede hospitalsvæsenet i København – som jeg desværre selv har brugt meget – rimelig godt, og det var uden HS. Så der er jo ikke nogen grund til at lægge det ind under HS. Men lad os dog styre det i en overgangsperiode fra Københavns Kommune. Der er ingen grund til at tage Frederiksberg med. Fordi nu hører vi jo det helt fantastiske, at hvis vi skal bevare Kommunehospitalet, så kunne man forestille sig at nedlægge Frederiksberg Hospital. Jeg synes, at den konstruktion må kunne gøres mere enkel og simpel.

Jeg bliver altså citeret for, at jeg har kritiseret personalet, men det har jeg aldrig gjort og vil aldrig gøre.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Lars Hutters. Lige inden vil jeg sige, at hvis 1-2 medlemmer mere forlader salen, så er jeg nødt til at kalde alle medlemmerne ind. Det er ikke helt sådan, at man kan se sagens alvor og omfang karakteriseret ved tilstedeværelsen i lokalet.

Lars Hutters (L): Peter Martinussen kom på talerstolen og bekræftede, at Peter Martinussen og Socialdemokratiet var tilhængere af et demokratisk folkestyre, og at det var det demokratiske folkestyre, som skulle træffe afgørelserne i disse sager.

Jeg siger dette, fordi efterfølgende har jeg forstået, at Socialdemokratiet har sendt

---

et HS-bestyrelsesmedlem herop, Jette Bautrup, som meddeler fra talerstolen, at Socialdemokratiet ikke rigtig kan finde ud af, hvad denne diskussion handler om.

Jamen den handler rent faktisk, sådan som adskillige af partierne med undtagelse af Socialdemokratiet har slået fast, om: Hvem skal træffe afgørelsen om, hvordan københavnerne skal behandles? De folkevalgte, folkestyret, eller et centralistisk, bureaukratisk selskab?

De fleste af dem i Borgerrepræsentationen, der har taget ordet om det her, siger selvfølgelig ganske klart, at det er det demokratiske folkestyre. Det har Socialdemokratiet indtil videre ikke rigtig kunnet finde ud af.

Må jeg så sige, at det er jo heller ikke rigtigt, som Socialdemokratiet hævder, at personalet er ovenud tilfreds med, hvad der foregår på HS-hospitalerne. Jeg har adskillige tilkendegivelser fra samtlige HS-hospitaler om det modsatte. Jeg vil da godt bede om, at Socialdemokratiet kommer frem med dokumentation for, hvor de har det fra.

Og jeg vil også godt med det samme sige, at der er adskillige, oven i købet mennesker med dyb indsigt i, hvad der foregår på HS-hospitalerne, som har konstateret, at der er sket et fald i kvaliteten i de 3 år, efter at HS har overtaget sygehusdriften i hovedstadsområdet.

Hvis man bare gjorde sig den ulejlighed at følge med i, hvad der foregår i tv, så ville man kunne høre adskillige professorer og overlæger på Rigshospitalet komme frem med, at de synes, det er ganske elendigt, det der foregår med HS ved roret, og at de faktisk ønsker sig noget andet.

Og hvis man ærligt tillod i HS' direktion, at der var en dialog, så ville det vælte frem med protester og dokumentation for, hvad det er der foregår. Men man har jo givet en lang række af overlægerne mundkurv på, og det er jo derfor vi ikke hører andre end dem, der er de mest modige og tør sætte deres stilling ind på det.

Men hvis Socialdemokratiet er i tvivl, så kan de tage ud og drøfte det med de mennesker, der er ude på hospitalerne, og ikke bag lukkede døre i HS' bestyrelse.

Det, der har gjort det her alvorligt, er jo, og det er derfor, jeg i hvert fald har medvirket til, at det er kommet på dagsordenen, at man visse steder i HS-direktionen og visse medlemmer af HS-bestyrelsen rent faktisk igennem flere uger i februar truede Københavns Borgerrepræsentation med, at hvis ikke den makkede ret med hensyn til københavnerne klare dom på valgdagen den 18. november om at bevare Kommunehospitalet, så ville man simpelt hen anvende sit udemokratiske flertal med 2 Frederiksbergmedlemmer og nogle embedsmænd udpeget af regeringen til at stemme folkestyret i Borgerrepræsentationen ned.

Jeg synes, det er forkasteligt, og jeg vil bede Socialdemokratiet komme på talerstolen – helst så jeg borgmester Peter Martinussen – inden der er valg her på tirsdag, og gøre rede for, om det er den måde, man skal være på: Stemme københavnerne afgørelse ned ved en udemokratisk bestyrelse? Det vil jeg gerne bede Peter Martinussen og Socialdemokratiet om at forholde sig til.

Og som sagt, for at man ikke skal være i tvivl: Der er en voksende mistillid og utilfredshed med HS. Det synes jeg også man skal notere sig. Og så skulle man tage og komme uden for de lukkede bestyrelsesdøre og komme ud til patienterne og til perso-

---

nalet, for så vil man entydigt konstatere det, som jeg og andre i aften har hævdet her fra Borgerrepræsentationens talerstol.

Grete Henius (C): Det er desværre nok rigtigt, som Lars Hutters siger, at der er utilfredshed med HS. Og det er i grunden en skam, for som jeg sagde, da jeg var heroppe første gang, er der ikke noget galt med HS som konstruktion, men der er nok noget galt med den måde, det er blevet gennemført på, med den måde, man har udført ændringerne på.

Som jeg også sagde før, er det gået alt for hurtigt. Man har ikke taget hensyn til, at sundhedsvæsenet og måske nok især lægerne er meget konservative og ikke gerne vil have for mange ændringer. De vil i hvert fald meget nødig have dem presset for meget ned over hovedet. Det skulle man nok have taget hensyn til. Man skulle nok have kørt med lidt lavere fart.

Jette Bergenholz Bautrup kunne ikke rigtig forstå, hvorfor man bragte Kommunehospitalet ind i hele denne debat. Det måtte være, fordi der skulle være folketingsvalg. Nu er jeg altså ikke opstillet til Folketinget længere, men når Kommunehospitalet er bragt ind i debatten, så er det dels fordi forslagsstillerne nævner det i deres begrundelse, i deres motivering, dels fordi det viser med al tydelighed, at det hele hænger sammen. Man kan ikke pille én ting ud, uden at det får en eller anden kædereaktionsvirkning hele vejen igennem systemet. Derfor er det ikke ulogisk at bringe Kommunehospitalet ind i debatten her. Det er endog meget logisk.

Så vil jeg gerne gå over til at advokere lidt for HS. København har i dag kun knap ½ million mennesker. Det er ærlig talt ikke meget mere end en stor provinsby i udlandet. Lad os så tage Frederiksberg med ind, så når vi op på 550.000-575.000 mennesker. Det er da meget logisk, at man har ét system til at styre det, præcis som man har ét skolesystem i Københavns Kommune. Men man skal selvfølgelig have mange institutioner. Ligesom man skal have mange skoler, skal man også have mange hospitaler. Det er også derfor, vi skal bevare »De 7 Søstre«, som man også kalder HS, de 7 hospitaler, som ligger i HS' regi.

Jeg synes også, det er logisk, at det, når der er tale om meget sjældne sygdomme og sygdomme, som kræver høj specialisering, er samlet ét eller to steder. Og det er også baggrunden for, at vi går ind for, at Kommunehospitalet, som allerede ligger der, og som har sit speciale, fortsætter med dette speciale, frem for at sprede det ud på 4-5 forskellige steder.

Jeg synes, vi skal høre, hvad man siger i Økonomiudvalget. Og vi skal selvfølgelig høres i Sundhedsudvalget, som jeg jo også sidder i. Og så skal vi, der sidder i HS' bestyrelse, nok holde tungen lige i munden og sikre, at tingene kommer til at tage den tid, som tingene skal tage, hvis tanken skal nå at være med.

A. Benhaddou (D): Jeg er selvfølgelig også ked af, at vores kollega fra Dansk Folkeparti er blevet alvorligt syg og så har fået den diagnose stillet og en forkert behandling. Men jeg ser bare desværre sagen, sådan som det er blevet fremstillet for mig, som om den pågældende læge faktisk har været for langsom til at stille diagnosen, og så

er det et andet problem, der er tale om. Så er det faktisk lægen, der ikke har været god nok. Så er det ikke HS-konstruktionen, der har fejlet.

Med hensyn til formiddagsaviserne vil jeg sige, at vores møder nok ville forvandle sig til noget mærkeligt cirkus, hvis vi skulle bruge formiddagsaviserne til at sætte dagsordenen.

Med hensyn til Dansk Folkepartis forslag om at få sparet på flygtningeområdet for derved at bevare Kommunehospitalet skal vi altså lige slå fast, at flygtningespørgsmålet som regel er et landspolitisk problem, som også skal løses landspolitisk. Dermed har Dansk Folkeparti egentlig fået en succes rent kommunalmæssigt, men de kan bare ikke bruge det til noget. I kan måske spare på de tosprogede elevens område, som vi kommer til senere hen. Men samtidig må I også se og erkende, at vi får nogle problemer med nogle børn, der ikke kan holdes i snor.

Om Lægevægten vil jeg også sige, at det er et landspolitisk problem. Det er et problem, der dukker op overalt, det er ikke et HS-problem. Det har ikke noget med Kommunehospitalet eller HS-konstruktionen at gøre.

Og så synes jeg det er mærkeligt, at man i denne gruppe vil fratage personalet inden for livsvigtige områder retten til at sympatistrejke, samtidig med at man har sympati for dem. Det lyder bare mærkeligt.

Vi skal også huske på, at Frederiksberg Hospital, og det skal også slås fast, vil ud af det samarbejde med den ene begrundelse, i hvert fald er noget af deres holdning, at fordi der er opstået en anden situation, nemlig at Københavns Kommune nu går ind for en bevarelse af Kommunehospitalet, så har Frederiksberg Hospital meldt klart ud, at de så ikke vil forblive i HS-konstruktionen. Så kan jeg vende det om og sige, jamen så er det nok Det Radikale Venstres og Venstres skyld, for de har slået en kolbøtte i sagen.

Og så synes jeg, hr. Lars Hutters, det er mærkeligt, at du kalder HS-bestyrelsen for udemokratisk, når du selv sidder som suppleant og har gjort alt for at komme i bestyrelsen ... (*Afbrydelse af Lars Hutters*).

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg har noteret, at Lars Hutters har bedt om ordet i et efterfølgende indlæg.

Jette Bergenholz Bautrup (A): Det, der kalder mig herop, er sådan set Peter Skarup, som havde misforstået mig. Når jeg taler om basisgrupper, så er det for at finde alternativer. Det er ikke for at sætte noget på dagsordenen. Det tror jeg enhver kan, og det er også enhver ret. Mere lige for at få den på plads.

Så talte Lars Hutters, som om jeg havde sagt, at HS' direktion var meget, meget demokratisk og alt var så godt. Jeg mener, at den er demokratisk, men jeg kan sige, at det da ikke er alt, hvad direktionen laver, der måske er godt, men så må vi jo tage højde for det, så må vi se på det. Så må vi lave evaluering, og så må vi gå ind og rette på det. Det er klart. Det er da det, der er vores job.

Med hensyn til at man i aviserne dag efter dag ser ulykkelige borgere, som har været ude for nogle hændelser, som ikke er særlig smarte, så tror jeg, at vi i Sundheds- og Omsorgsudvalget vil tage hver enkelt hændelse – eller det ved jeg – meget seriøst op.

Samtidig er det klart, at man må ud og tale med de hospitalsafdelinger, hvor de ting sker. Og vi tager meget, meget seriøst – det tror jeg også medlemmerne af Sundheds- og Omsorgsudvalget ved – alt, hvad vi får af skrivelser og klager og også, hvad vi ser i aviserne. Så det er klart, der vil blive taget højde for det.

Men vi må ikke glemme, at der er desværre tusinder af borgere her i København, der frekventerer hospitalet af den ene eller anden årsag ganske kort, indlæggelse eller andet, og de er måske det tavse flertal. Men det er en utrolig god service, en utrolig god behandling de får. Det skal vi tage med. Men vi skal absolut ikke glemme de fejltrin, der sker, og det er det, vi skal ind og gøre noget ved, så vi i hvert fald får det forbedret.

Det er mere for, at de ting lige bliver sat på plads.

Grete Henius siger – og må jeg sige, at det var jo utrolig flot, jeg tror, det var gennemtænkt – at Kommunehospitalet jo hænger sammen med det øvrige hospitalsvæsen. Ja, det gør det. Men det, jeg bare mener, når jeg siger, at vi ikke skal drøfte Kommunehospitalet i dag, er, at den sag er så alvorlig, så den mener jeg skal have en virkelig seriøs drøftelse, når den engang kommer på dagsordenen her, og det gør den jo nok inden for nogle måneder.

Så derfor mener jeg ikke, at det decideret er Kommunehospitalet, vi skal drøfte her i dag. Det er noget andet, der er på dagsordenen. Lad os afvente det og så sige: Den sag er alvorlig, den tager vi seriøst. Og så synes jeg, at vi skal slutte det, der hedder Kommunehospitalet.

Det var bare det, jeg ville. Det var ikke for, at jeg ville affeje det og sige, at det regner jeg ikke med. Sådan var meningen ikke, og det håber jeg, Grete Henius også har forstået.

Peter Skaarup (O): Det er åbenbart ikke tilladt at tage avisartikler med herop, men i og med at jeg har lov til at stå heroppe og jeg også har lov til at tage en lille avisartikel mere med herop, så vil jeg forbeholde mig ret til det. Og det er altså det, der har været tale om lidt tidligere i dag, nemlig om der var begået en fejl eller ikke begået en fejl.

Det var ikke en fejl, da Birthe Nødgaard blev kørt til Frederiksberg Hospital. Det var faktisk rigtigt nok. For ifølge det, der hedder »På gaden«, er Righospitalet fra 1. februar ikke længere Indre Nørrebros sygehus. Det er blevet Frederiksberg Hospital eller Bispebjerg Hospital eller andre steder, hvor man kan blive indlagt akut. Det betyder jo altså, at der er god afstand fra det sted på Indre Nørrebro, hvor man bor, til det sted, hvor man bliver behandlet, og det synes vi i Dansk Folkeparti ikke lyder særlig fornuftigt. Det kan godt være, at der er saglige begrundelser for det, men vi vil i hvert fald gerne høre dem fortalt heroppefra, hvis der er sådanne.

Så var A. Benhaddou inde på flygtningeområdet. Nu står det ikke på dagsordenen i dag, men det skal da ikke være nogen hemmelighed, at vi så meget gerne i Dansk Folkeparti, at man fandt besparelser inden for flygtningeområdet, som kunne bruges til at bevare Københavns Kommunehospital, hvis det koster så meget at bevare det hospital, som onde tunger siger.

Det havde vi ikke noget imod, men det er ikke sikkert, at vi kan komme igennem

med det. Og så er det jeg siger, at hvis ikke vi kan komme igennem med det, jamen så kan det blive nødvendigt at hæve skatten. Det kan vi ikke udelukke. Men vi så allerhelst, at man fandt de besparelser på flygtningeområdet, meget gerne, og det håber jeg da også der er andre, der gør.

Med hensyn til basisgrupperne, når der efterlyses alternativer til HS, vil jeg da sige, som Vagn Hindkjær tidligere var inde på, jamen sygehusvæsenet har da fungeret, før HS blev dannet. Hvorfor så ikke gå tilbage til, at det er Københavns Kommune, der bestyrer Københavns Kommunes sygehuse? Dermed kunne vi jo også være 100 pct. sikre på, at det flertal for at bevare Kommunehospitalet, der er herinde, kunne udmønte sig direkte i, at det blev bevaret.

Problemet i dag er jo, at man har lavet det her udemokratiske organ, som jeg vil tillade mig at kalde HS, fordi der er tale om indirekte valg. Man har lavet det organ, der i dag blokerer, i hvert fald i første omgang, for at bevare Kommunehospitalet. Den hurdle vil vi meget gerne komme over i Dansk Folkeparti, og kan en nedlæggelse medføre det, jamen så er det vejen frem. Derfor også forslaget.

Så vil jeg slutte med at konstatere, at jeg har i hvert fald hørt heroppe fra talerstolen et flertal, der går ind for i princippet at nedlægge HS. Både Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Lars Hutter, Dansk Folkeparti har sagt heroppefra, at de ønsker at nedlægge HS i princippet. Det er rigtigt, at der er nogle reservationer fra man tænker på selve det forslag, der ligger her, og så frem til endemålet.

Men vi er principielt enige om det mål, at HS er af det onde, og at det ikke sørger for et ordentligt sygehusvæsen for københavnere. Og det synes jeg da er interessante perspektiver, vi i den kommende tid kan bruge i det politiske arbejde her på Københavns Rådhus. Det er i hvert fald noget, som Dansk Folkeparti vil udnytte til at nedlægge HS og bevare Københavns Kommunehospital. Og tak for det.

Henrik Morgen (B): Det Radikale Venstre har jo ved mange tidligere lejligheder påpeget de udemokratiske elementer, der vitterligt er forbundet med HS-konstruktionen. Og det mener vi egentlig fortsat der er. Så vi har heller ikke på dette punkt foretaget nogen som helst kolbøtte eller noget som helst, som er antydnet her fra talerstolen.

Men at sige, at folkestyret og demokratiet er sat helt eller delvis ud af kraft med HS-konstruktionen, er direkte forkert. Det er ikke tilfældet. Det er jo som folkevalgt organ helt i vores magt og også vores agt, viser det sig, at delegere kompetence til et beslutningstagende og et beslutningsudførende organ, altså HS-bestyrelsen. Der er intet odiøst i det, og det kan være ganske fornuftigt, ikke mindst på et så kompliceret område, som vi jo står over for, nemlig landets sundhedsvæsen.

For det andet kan man sige, at som folkevalgte repræsentanter har vi jo altså også en pligt til at sikre, ja ikke bare borgerne det bedst mulige sundhedsvæsen, men også det bedst mulige sundhedsvæsen til den bedst mulige økonomi, den mest fornuftige økonomi. Så det er ikke alene borgernes og patienternes tarv, vi har et ansvar for at varetage, det er altså også skatteborgernes.

Med de stigende krav og muligheder, der er på sundhedsområdet, kan vi kun komme til den konklusion, at så er det også nødvendigt med en øget specialisering på

sundhedsinstitutionerne. Det gælder regionalt, og det gælder sandelig også på landsniveau.

Løsningen er ikke HS-konstruktionen, som vi kender den. Den langsigtede løsning er jo et hovedstadsamt, der er demokratisk funderet og demokratisk styret, som på demokratisk vis kan tage vare på hele regionens sundhedssektor for så vidt angår hospitalerne. Det gælder det sundhedsfaglige, og det gælder det økonomiske. Der er ingen mellemøsning.

Indtil da står vi med en HS-konstruktion, og den må vi få det bedste ud af, mens vi forsøger at samle en folkelig opbakning og forhåbentlig også blandt partierne en politisk opbakning til den langsigtede løsning, nemlig et hovedstadsamt, hvor vi også kan tage vare på sygehusplanlægningen.

Martin Geertsen (V): Nu har det ærede medlem for Centrum-demokraterne, A. Benhaddou, været oppe på denne talerstol 2 gange og hævdet, at det er Venstres skyld, at man ikke får lukket Kommunehospitalet.

Nu vil jeg bare lige pointere, at vi jo for så vidt kunne have valgt at jukke med begge ben lige direkte ud i den blå luft. Venstre er gået konstruktivt ind i spørgsmålet om Kommunehospitalets bevarelse, fordi vi kunne se, at hvis vi ikke gjorde det, ja så havde der været et flertal alligevel, som ønskede, at Kommunehospitalet blev bevaret.

Så vi er gået konstruktivt ind i spørgsmålet om Kommunehospitalets bevarelse og har sagt ja til Kommunehospitalets bevarelse, hvis det kan ske, uden at det medfører skattestigninger for Københavns Kommunes borgere. Det er også en bemærkning til Peter Skaarup, at det ikke betyder, at det sundhedsfaglige niveau generelt i Københavns Kommune på sygehusområdet vil falde.

Men jeg savner alligevel, Benhaddou, at CD kommer ud af starthullerne. Hvad vil CD i virkeligheden i spørgsmålet om Kommunehospitalet, når man har fået jokket debatten op på et niveau, hvor den ikke kan bære? Hvad er det, CD gerne vil?

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Det er Lars Hutters, som formentlig ikke kan svare på det sidste spørgsmål.

Lars Hutters (L): Hvor er egentlig Peter Martinussen fra Socialdemokratiet henne? Borgmester Peter Martinussen startede jo debatten her med en lang oplæsning, men siden er borgmesteren blevet påfaldende tavs, oven i købet fantastisk tavs som borgmester og som formand for HS om det, der er det politiske emne, nemlig: Skal Borgerrepræsentationens afgørelse respekteres i HS, og vil HS dermed vise, at det er et demokratisk organ, der respekterer folkestyrets afgørelser her i Borgerrepræsentationen?

Jeg synes, det er utrolig ærgerligt, at de politiske talenter, som jeg ved, at Peter Martinussen besidder, ikke kan beriges, således at vi og ikke mindst alle dem, der er meget spændt på, hvordan og hvorledes HS optræder i en sådan sag, ikke kan få et politisk svar fra Socialdemokratiet.

Må jeg så i øvrigt have lov til at tilføje, nu da der åbenbart stadig væk hersker uklarhed om det, at det er helt klart, at vi i Københavns Borgerrepræsentation ønsker et

sundhedsvæsen af høj kvalitet, og at ressourcerne bliver anvendt bedst muligt. Men HS er ikke den organisation, som kan give os hverken den bedste kvalitet eller den mest fornuftige ressourceanvendelse. HS er både dårligt og dyrt, det skal man bare lige notere sig. Og hvis man ønsker det, så kan man godt gå i gang med en lang række eksempler, der allerede ligger.

Så har Benhaddou fra CD adskillige gange været heroppe og forsøgt at sparke både til flertallet i Borgerrepræsentationen og til de mennesker, som lever med den måde, HS fungerer på. Jeg må sige, at jeg er ret overrasket over, at Benhaddou fra CD flere gange kun vil tage protester fra personalet på hospitalerne alvorligt, hvis de strejker. Det vil jeg egentlig godt bede Benhaddou om at uddybe. Nu er det nemlig sådan, at de, der protesterer imod HS, og f.eks. de, der har kæmpet på Kommunehospitalet i snart 3 år, ikke en eneste dag har nedlagt arbejdet. Hvorfor skulle vi dog det? Det, det drejer sig om, er jo at føre en dialog med befolkningen i håb om, at magthaverne og det udemokratiske styre i HS alligevel kan fås i tale.

Personalet mener, at det ikke i vore moderne tider er strejker, der skal, om man så må sige bringe tingene på dagsordenen. Det er en dialog, det er en dokumentation af, hvordan og hvorledes sagerne er. Vi stoler fuldt ud på, at den dokumentation, vi kan levere både over for Borgerrepræsentationen og over for borgerne, er stærk nok. Vi mener ikke, sådan som Benhaddou åbenbart mener, at der skal strejker til.

Vi tror på folkestyret. Vi forventer så også, at HS respekterer folkestyret, og når der er så mange borgere i København, der ønsker, at Kommunehospitalet skal bevares, så respekterer man det. Ellers, hvis HS farer frem, så kan det være, at det er Kommunehospitalet, der bliver bevaret, men HS, der bliver nedlagt.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det var første indlæg i 3. runde, hvilket jeg glemte at sige, inden Lars Hutters fik ordet. Der er ikke yderligere på talerlisten. Forhandlingerne er hermed afsluttet.

---

3) 55/98

Borgmester **Per Bregengaard**: Sagen omhandler optagelsen af udviklingsplanen for arbejdet med tosprogede elever i folkeskolen som bilag til vedtægten for styrelsen af folkeskolen og også oprettelse af M-1 klasser.

Udviklingsplanen omfatter en målsætning for arbejdet med de tosprogede elever samt handleplaner, og de handleplaner skal jo være med til at opfylde målsætningerne. De består i, at de tosprogede elever skal opnå lige så gode resultater af deres undervisning som de danske kammerater, og at en multietnisk elevsammensætning skal være udgangspunktet for skolen, og at den anvendes og opleves som en berigelse i skolen.

Handleplanen omfatter bl.a. videreførelse af førbørnehaveklasser for børn fra de etniske mindretal, der ikke går eller kan formås til at gå i børnehave. Det omfatter modtagelsesklasser, herunder oprettelse af M-1 klasser for dem, som er uden dansk sprog. Det omfatter modersmålsundervisning, det omfatter oprettelse af sprogcentre, hvor man

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

vil søge at samle ekspertisen til støtte af de tosprogede elever. Og det giver også bedre mulighed for at ansætte tosprogede lærere på en enkelt skole, så de ikke skal turnere rundt.

Planen har været sendt i høring på folkeskolerne og behandlet i Fællesrådet for Folkeskolen, og begge steder støtter man udviklingsplanen.

Borgerrepræsentationen har henvist den til Uddannelses- og Ungdomsudvalget, og der har vi behandlet den. På udvalgmødet kom der en række ændringsforslag fra Louise Frevert og Tine Peters, og alle de forslag blev nedstemt. Louise Frevert og Tine Peters ønskede så, at godkendelsen af udviklingsplanen blev forelagt Borgerrepræsentationen. Det er så hermed gjort, og jeg vil godt anmode om, at man vedtager den, herunder oprettelse af M-1 klasser.

Der er her til aften kommet et righoldigt antal ændringsforslag. Der er et fra Lars Hutters, som går ud på, at man skal få skabt en handleplan. Det er jo den, vi sådan set har til debat i aften.

Man skal tage kontakt med indvandrerorganisationerne og dér fremlægge løsningsmodeller for tosprogede elevers manglende danskundskaber. Jeg mener faktisk, at det er det, vi gør i aften. Det er også således, at man har debatteret det med indvandrerorganisationerne. Der har været holdt et stort møde med omkring 70 deltagere. Så jeg anser det sådan set for opfyldt. I hvert fald skal man ikke gå ud og lave nye handleplaner, når man har vedtaget den. Så jeg mener, at det bør forkastes, såfremt det opretholdes.

Så er der kommet et forslag stillet af Lubna Elahi om, at man laver handleplaner for elever placeret i modtagelsesklasserne. Det ligger i den plan, der er, og står også omtalt.

Man kan sige, at det nye er, at man skal prøve at fastsætte udslusningstidspunktet i de her handleplaner. Det kan der være en vis fornuft i, og i udarbejdelsen kan man eventuelt inddrage en skolepsykolog. Jeg mener godt, at det her ændringsforslag kan rummes inden for det eksisterende.

Så er der kommet en række ændringsforslag fra Tine Peters af lidt forskellig karakter.

Det første er noget med, at elever fra M-klasser ikke automatisk bliver indskrevet til at færdiggøre deres folkeskoleforløb på samme skole, hvor de har gået i M-klasse.

Det står der ikke noget om i planen. Det er klart, at når eleverne skal udsluses fra M-klassen, ja så må man diskutere med eleverne og forældrene, om det er en god ide, at de bliver gående på skolen, eller, hvis de bor i et andet skoledistrikt, om de skal overflyttes til det skoledistrikt. Det har man jo altid ret til, og hvis der er plads på den pågældende skole, og det er bedre for eleverne at gå dér, så lader man dem selvfølgelig gøre det. Så jeg ser ingen grund til at fastholde det her forslag.

Det næste er, at man skal fastholde de nuværende 3 lektioner ugentlig pr. elev til modersmålsundervisning. Og der må man jo sige, at det er, sådan som det er i dag, og hvis det skal ændres, så kræves der en beslutning i Borgerrepræsentationen. Jeg så gerne det ændret. I hvert fald stemte Enhedslisten imod, dengang det blev beskåret fra 4 til 3 timer. Men det forslag har heller ikke rigtig nogen mening.

Med hensyn til de to næste forslag opfatter jeg det sådan, at hvis man vedtager det første, er det i modstrid med det næste, og omvendt. Der står, at den faglige undervisning i modtagelsesklasserne som udgangspunkt foregår på dansk, og et udgangspunkt betyder jo, at man godt kan forestille sig, at man inddrager modersmålet, eller engelsk, der er jo nogle af dem, der kan engelsk, i det.

Der er ikke de store problemer andet end forstået på den måde, at vi har diskuteret også i udvalget, at for M-3 elever f.eks., der kommer hertil, når de er 10-12-15 år, kan det være fornuftigt, at man f.eks. prøver at følge op på deres niveau i matematik ved, at undervisningen i en periode, indtil de har nogle færdigheder i dansk, kan foregå på modersmålet. Man kan ikke komme ind på skolen og så på dansk foretage en matematikundervisning, hvor de måske er fuldt på højde med de danske elever, på det tidspunkt. Derfor vil jeg advare imod det og anbefale at stemme det ned.

I det næste punkt står der, at faglig undervisning på elevernes modersmål begrænses kun til modersmålsundervisningen. Med udgangspunkt i det første, som Tine Peters har foreslået, forbyder det jo sådan set, at man bruger modersmål i nogen som helst andre sammenhænge end i modersmålsundervisningen.

Jeg synes, at det ikke virker helt gennemtænkt at stille de to forslag.

Om det næste forslag, om modersmålsundervisningen, kan man jo sige, at det, som Tine Peters vil have stående tilbage, er en sætning fra baggrunden for forslaget, men ikke noget om planen for modersmålsundervisning. Den skal åbenbart pilles ud. Så vidt jeg kan se, er det kun en baggrund for modersmålsundervisning. Og der må jeg da så sige, at det kan godt være, vi er uenige om planen, men så må man jo udarbejde en anden plan, hvis det er den, der skal gøres gældende. Så jeg synes, man skal vedtage planen.

Spørgsmålet om etnisk ligestilling går jeg principielt ind for og synes er en fornuftig ting. Kan man mene det modsatte? Hvis man stemmer imod det, så betyder det, at man ikke kan acceptere etnisk ligestilling, og det er faktisk diskrimination, så det synes jeg heller ikke, jeg kan anbefale.

Dette var ordene til indledning.

Tine Peters (V): Jeg takker for den meget store opmærksomhed fra borgmester Per Bregengaard.

Denne udviklingsplan indeholder 10 elementer, og de er meget løst formuleret og indeholder meget lidt konkretisering, og jeg vil lige dreje en omgang omkring hvert element og Venstres holdning til det.

Det første er førskole. Det synes vi er en god ting. Der er allerede forsøg i gang, og der er et lovforslag på vej, som vil gøre det obligatorisk for kommunerne at tilbyde sprogstimulerende tilbud til de 3-5-årige.

Det andet er sproggrupper. Det ser vi meget skeptisk på, fordi netop at der bliver modersmålsundervist, og vi mener, at det er en udvidelse af modersmålsundervisningen. Vi mener også, det er vigtigt, at man ikke bare udvider forsøg, inden der har fundet en evaluering sted og man har fundet ud af, om det er positivt. Men det kommer senere til behandling, fordi det jo er selvstændige, konkrete forslag.

Ud over det synes vi, at vi snart skal til at kigge på: Hvilke forsøg mener vi skal blive? Hvilke forsøg har allerede vist sig positive? Og hvilke forsøg vil vi integrere i folkeskolesystemet generelt i fremtiden?

Så er der modtagelsesklasserne, som er indeholdt konkret i det her forslag. Vi synes sådan set det er udmærket, at man har modtagelsesklasser, men er stadig væk meget skeptiske over for sprogundervisningen i dem.

Det fjerde element i planen er selve modersmålsundervisningen, og det er jo ikke nogen hemmelighed, at det går Venstre ikke ind for skal ligge i kommunalt regi. Det må folk selv betale for, at deres børn skal undervises i. Netop i det punkt, der hedder punkt 4, står, at modersmålsundervisningen skal forankres i undervisningen på den enkelte skole. Det synes vi er meget dybt betænkeligt. Hvordan »forankrer« man?

Så er der sprogcentre. Det synes vi er positivt. Det er en stimulering af elevens sproglige kunnen hele vejen igennem forløbet, mens eleven er ude i et normalt klasseforløb.

Det sjette element er ansættelse af tosprogede lærere med dansk lærereksamen, og det syvende er efteruddannelse af lærere. Det synes vi også er meget positivt, især fordi der er ca. 72 tosprogede lærere ansat inden for det københavnske folkeskolesystem. Der er kun 10 af dem, der har en dansk læreruddannelse. Der er 8 af dem, der er i gang med en dansk læreruddannelse. Der er 34 tosprogede lærere fra de store sproggrupper, som slet ikke har en dansk læreruddannelse. Og så er der ca. 20 fra de mindre sproggrupper, som man ikke rigtig kan forlange har en dansk læreruddannelse, netop fordi de underviser så lidt.

Så er der element nr. 8. Det er udvikling af undervisningsmidler. Vi synes også det er en god ting, at vi opdaterer de ting.

Vi vil også gerne være med til det 9. element, at styrke forældresamarbejdet.

Det 10. element er meget sløret, synes jeg. Det er »Sikring af det interkulturelle aspekt i den almene undervisning«. Hvordan gør man det? Det kunne vi godt tænke os at vide.

Mange af elementerne i denne plan forudsætter, at der bliver tilført yderligere ressourcer, og det vil vi selvfølgelig tage konkret stilling til, når forslagene bliver fremlagt.

Der er et konkret initiativ i forbindelse med denne plan. Det er modtagelsesklasserne. De vil ikke medføre yderligere ressourcer, men derimod en omlægning inden for de budgetmæssige rammer, der allerede er afsat til de tosprogede elever. Vi kunne sådan set godt støtte det, og hvis alle mine ændringsforslag var kommet med, så var det en udmærket plan.

Ud over det vil jeg godt have lov til at begrunde mine egne ændringsforslag, for jeg synes, at borgmester Per Bregengaard farvede dem lidt rigeligt heroppefra.

Det første forslag går ud på at sikre, at når eleverne fra M-klasserne bliver sluset ud, bliver de ikke samlet på én skole. Det kan godt være, at det ikke sker i dag, men hvorfor kan vi så ikke få det ind i planen, at det ikke automatisk sker? På den måde sikrer vi, at det er et frit valg. Vi sikrer, at forældrene bliver præsenteret for de muligheder, der er for eleverne.

Så er der det andet ændringsforslag, jeg har stillet, om modersmålsundervisningen.

Vi har vedtaget i Københavns Kommune at give 3 lektioner pr. elev ugentlig i modersmålsundervisningen. Det er ikke med Venstres gode vilje, vi gør det. Men i planen står der, at store hold, 20-25 elever, kan efter konkret vurdering af aldersspredningen på holdet få afsat 1-2 timer mere. Det synes jeg er meget ildevarslende, for så har vi lige pludselig ikke nogen indflydelse på, om modersmålsundervisningen stiger. Så jeg vil godt have med, at det skal fastholdes på det absolutte minimum på 3, og helst slet ikke i kommunalt regi.

Det andet ændringsforslag, jeg stiller, er, at den faglige undervisning skal foregå på dansk. Jeg vil sige til Per Bregengaard, at grunden til, at jeg har stillet 2 ændringsforslag, som godt kan modsige hinanden, er, at min intention er, at modersmålsundervisningen begrænses til modersmålsundervisningstimerne. Men hvis jeg ikke kan få det igennem – hvad jeg jo ikke kan – så bliver jeg nødt til at sige, jamen så tager vi udgangspunkt i danskundervisningen. Det er sådan set derfor, jeg har stillet begge forslag.

Jeg mener klart, at hvis vi som udgangspunkt lader undervisningen i modtagelsesklasserne foregå på modersmålet, så er det en udvidelse af modersmålsundervisningen.

Jeg tror, jeg fortsætter i 2. runde.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det er en god ide.

Louise Frevert (C): Mit indlæg bliver ikke så langt, for her ser vi virkelig det første eksempel på det fremtidige samarbejde i Folketinget på regeringsplan mellem V og K. Det har vi virkelig allerede haft glæde af de første par måneder her i Borgerrepræsentationen. Og jeg tror faktisk, at Tine Peters til fulde har fortalt om de synspunkter, som også De Konservative har haft igennem hele udvalgsarbejdet og specielt med hensyn til modersmålsundervisningen. Og det vil være rystende – jeg vil bruge lidt stærkere ord end Tine Peters – hvis man udvidede modersmålsundervisningen til mere end 3 timer på ugeplan. Det er så en anden ting.

Jeg vil bare sige, at hvis I, der er til stede her i aften, stemmer ja til denne plan, så står der faktisk skrevet, at modersmålsundervisningen skal være en integreret del af undervisningen i den danske folkeskole.

Det synes jeg næsten er endnu mere horribelt. For har man tænkt på, hvilke skel det vil sætte? Har man virkelig tænkt over, hvordan de dansksprogede børn – så kan man sige med en dansk etnisk baggrund – vil reagere på det? Har man virkelig tænkt over, hvordan det ville være i en klasse pludselig at have den form for indirekte differentiering af skoleelever på alle alderstrin? Jeg synes, det er ganske forfærdeligt, hvis folk ikke har nærlæst denne udviklingsplan.

Så det er et spørgsmål om at se tingene, ikke fra to sider, men kun fra den eneste realistiske og logiske side med ordene som pålydende værdi.

Der er jo kommet en del ændringsforslag, og for ikke at tærskle langhalm på det, som Venstre og jeg har haft et godt og givtigt og meget spændende udvalgssamarbejde om i denne sammenhæng, så vil jeg gå videre til det ændringsforslag, som vi stiller sammen med liste O, som går ud på, at sagen tilbagevises til udvalget, da målsætningerne ikke er fyldestgørende og mangler indhold for en beskrivelse af en udviklingsplan for

Københavns Skolevæsenes arbejde med tosprogede elever i folkeskolen.

Allerede på den allerførste side i denne udviklingsplan er der 3 pinde med målsætninger. Jeg håber sandelig, at de tilstedeværende har læst, hvad der står i de her målsætninger. Tomme ord, flotte ord, men fuldstændig og komplet uden indhold. F.eks. hvis man tager anden pind. Der står:

» – at Københavns Skolevæsenes multietniske elevsammensætning kan opleves af elever, lærere og forældre som en berigelse og som både en konsekvens af og en støtte til internationaliseringen af det danske samfund.«

Det er da ganske utroligt, at der er nogen, der kan skrive, at det er en berigelse. Det kan godt være, at det er en berigelse for nogle. Det burde være en berigelse for os alle. Det er altså stadig væk den danske folkeskole, vi taler om, og det kan jo ikke være rigtigt, at det er en generel form for berigelse, vi taler om, når 25 pct. af Københavns skolebørn søger til privatskole, inklusive visse personers børn i denne forsamling, som åbenbart heller ikke synes, at den danske folkeskole fungerer optimalt.

Jeg kunne da forstå på borgmester Per Bregengaard, at han åbenbart, da han svarede Tine Peters, ikke var helt enig og uden tvivl om, at det her måske var det rigtige, og at man måske skulle se på, om man skulle omarbejde denne udviklingsplan. Eller var det måske, hvis ændringsforslagene blev vedtaget? Det var jeg ikke helt klar over. Det var lidt kryptisk formuleret.

Og i den tredje pind står der, at de præges af en kulturel rummelighed. Jamen det gør jeg da også. Jeg har da også en meget stor kulturel rummelighed på mange forskellige måder, og det er jeg sikker på, at I har alle sammen. Det burde vi da alle sammen have som mennesker.

Så det her er altså, som mange politikere også fra venstrefløjen siger, langt ude i hampen.

Denne udviklingsplan skal kun én ting: Den skal direkte tilbage til udvalget for at få en optimal og god behandling, sådan at vi alle sammen kan finde en god løsning, måske ikke en kompromisløsning, men faktisk så vi for en gangs skyld ikke skal have sådan en form for kaotisk udvalgsbehandling, som jeg faktisk synes, at det her efterhånden er gået hen og blevet.

Det var nok i denne omgang.

Karen Schmidt (A): Jeg vil godt starte med at sige, at vi selvfølgelig ikke bakker op om, at sagen skal sendes tilbage i udvalg, men at vi anbefaler, at vi vedtager planen, som den ligger i dag.

Målsætningen for denne udviklingsplan er, at tosprogede elever opnår så gode uddannelsesmæssige standpunkter og resultater, at de kan indgå i samfunds- og arbejdslivet på lige fod med deres danske kammerater.

Målsætningen er endvidere, at Københavns elevsammensætning kan opleves af lærere, elever og forældre som en berigelse, hvilket jeg i modsætning til Louise Frevert må sige, at det synes jeg det er. Det er altid en berigelse at møde andre kulturer, en berigelse, som også styrker ens egen identitet.

Målsætningen for planen er også, at udgangspunktet for skolernes virke tages i

alle elevers personlige, kulturelle og sproglige forudsætninger.

Målsætningen for udviklingsplanen for Københavns arbejde med tosprogede elever i folkeskolen kan Socialdemokratiet kun støtte op om og bakke op om.

De overordnede principper bag undervisningstilbudet til kommunens tosprogede elever er, at eleverne skal have styrket deres selvtillid, de skal have styrket deres identitet, og det kan ske ved, at de kan spejle sig positivt i undervisningens indhold, i undervisningsmaterialerne og i lærerpersonalets sammensætning.

De principper Socialdemokratiet er helt i tråd med ønsket om, at tosprogede elever skal have ekstra støtte til at kunne udvikle sig til velfungerende, velstimulerede børn med en viden om deres eget værd og med muligheder for senere i livet reelt at kunne tilbydes de samme muligheder som danske børn.

Der er brug for en koordinering af indsatsen over for tosprogede børn, og den koordinering skal finde sted mellem U- og U-udvalget og formentlig Arbejdsmarkedsudvalget. Det skal sikre, at børn fra etniske minoriteter kommer godt i gang med en tosproget udvikling allerede inden skolestart. Det lægger planen op til.

Planen lægger desuden op til at genindføre modtagelsesklasser for de elever, der ikke kan noget dansk eller kun besidder meget ringe danskkundskaber ved skolestart. Det finder Socialdemokratiet er en positiv udvikling, idet vi mener, at elever i en modtagelsesklasse bedre end i en normal klasse med støtte kan bruge deres medbragte forudsætninger for at tilegne sig viden om det danske sprog.

Socialdemokratiet er også positivt indstillet over for de forandringer, der er på området for modersmålsundervisning. Vi mener, at modersmålsundervisning er en vigtig forudsætning for den tosprogede elevs udvikling såvel personligt som fagligt, og vi mener, at modersmålsundervisningen skal styrkes. Derfor bakker vi også op om forslaget om oprettelse af sprogcentre til erstatning af den nuværende undervisning i skolernes specialcentre, ligesom vi finder, det er vigtigt, at eleverne modtager undervisning af såvel danske som tosprogede lærere. Derved står vi også bag ved, at tosprogethed kan opfattes som en ekstra kvalifikation ved ansættelse af lærere, hvor der i øvrigt er tale om lige kvalifikationer.

Generelt mener vi, at der er tale om en gennemarbejdet udviklingsplan, der med udgangspunkt i den enkelte elevs faglige og kulturelle baggrund og med stor respekt for det faktum, at eleverne i den københavnske folkeskole er forskellige, hvad angår baggrund, men ikke hvad angår værd, er en styrkelse af indsatsen for de københavnske skolebørn.

Vi håber, at Venstre, Dansk Folkeparti og Solidarisk Alternativ trods forbehold for planen alligevel vil stemme for og være med til at sikre, at alle københavnske børn efter omstændighederne får de mest optimale forhold for at kunne udvikles som hele mennesker med rødder i og forståelse for deres eget ophav og sprog og med vinger, der kan bære, når de som en del af en minoritet fagligt og identitetsmæssigt skal sikres de bedste forhold for social ligestilling i det danske samfund.

Med hensyn til de ændringsforslag, som er blevet fremlagt i aften, vil jeg sige, at vi bakker op om borgmester Per Bregengaards motivering for at afvise Tine Peters' forslag. Vi har set noget i udvalget, der ligner meget, og vi har ikke fundet grundlag for at

ændre vores holdning.

Lars Hutters' forslag kan vi godt have en del sympati for. Vi har selvfølgelig sympati for, at vi skal have startet et arbejde, som kan sikre en dialog med de tosprogede forældre. Vi mener alligevel, at det er for snævert kun at lægge sagen hen i U- og U-udvalget. Vi har i forbindelse med konstitueringen vedtaget, at vi skal have skabt et integrationsudvalg, og det vil være en oplagt sag at tage op i det integrationsudvalg, når det kommer i gang.

Desuden er det tværsektorielle samarbejde måske også sprunget en anelse over i Lars Hutters' forslag, i og med at det formentlig er Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, som egentlig har berøringsflade med de her børn, som skal have forbedret deres sprogkundskaber før skolestart, og derfor ligger det egentlig ikke hos U- og U-udvalget.

Generelt kan vi sige, at det er en gennemarbejdet plan, som vi gerne vil bakke op om.

Wallait Khan (F): Vi støtter udviklingsplanen for tosprogede elever. Jeg synes, vi alle er enige om én ting, nemlig at der har været behov for at gøre noget for de tosprogede elever. Og vi er også enige om, at der har været behov for det, og at der har været problemer, og at der er problemer, og der vil fortsat være problemer, hvis vi ikke gør noget.

Hvis vi ser på denne plan, så vil jeg sige, at det er en meget gennemtænkt og gennemarbejdet plan. Hvis vi ser på målsætningerne, så er jeg helt enig. Og de elementer, vi snakker om, er meget præcise, og vi støtter alle disse elementer. Jeg vil også sige, at hvis vi snakker om modtagelsesklasser, så går vi ind for det. Det er også vigtigt.

Om modersmålsundervisningen vil jeg sige, at Københavns Kommune er en af de kommuner eller måske den eneste kommune i hele landet, som har gjort noget rigtigt. Når andre kommuner giver modersmålsundervisning, så er forudsætningen, at eleverne måske alligevel vil vende tilbage. Men i Københavns Kommune har vi forstået, at det ikke er det, der er tilfældet. Her gør vi det, fordi de skal integreres i det danske samfund.

Det materiale, vi har til modersmålsundervisningen, indeholder mere og mere information om samfundet, og det kan hjælpe dem til at blive integreret i det danske samfund.

Så har vi også stillet nogle krav til lærerne. De skal have seminarieuddannelse, og det er der også mange, der er i gang med. Og de, der ikke har fået det endnu, skal også få det. Og jeg synes, det er meget fint, at vi har en plan.

Louise Frevert siger, at de skal selv betale. Jeg vil bare sige, at det faktisk er betalt, for indvandrerforældre er da også med til at betale skat, og det er skattepenge, vi skal bruge til det. Det er faktisk selv betalt ligesom alt andet, som bliver tilbudt i skolen.

Og så vil jeg sige, at vi SF'ere er glade for, at det var vores skoleborgmester, der satte det i gang. Det var meget, meget fint, og vi er stolte af det. Og vi har da også fuld tillid til vores nye skoleborgmester, som er fagligt dygtig, som arbejder videre med det her. Vi støtter denne plan helt og 100 pct.

Der er jo kommet nogle ændringsforslag. Dem fra Tine Peters har vi set, og vi har sagt nej til dem, og det siger vi også i dag.

Så har vi Lars Hutters' forslag. Jeg vil sige, at lige fra starten har man sendt det ud til høring, og så har man også kontaktet indvandrerforeninger. Det er sket i det her tilfælde. Og ellers, vi har sympati for det, og vi vil også altid være med til at gøre det.

Så blev der stillet et ændringsforslag af Lubna Elahi. Men jeg er lidt skeptisk, hvis det skal være bare sådan, som der står her. Det er det sproglige niveau, vi snakker om, så det er ikke nødvendigt, at skolepsykologer skal være med til at vurdere det. Det kan også være nogle andre. Men hvis bare den der sætning bliver ændret til »et eventuelt samarbejde« i stedet for at man siger »samarbejde« først og så bagefter »eventuelt med psykolog«, så det ikke nødvendigvis skal være ham, så er det spiseligt for os, og vi kan også gå med til det.

Lars Hutters (L): Karen Schmidt fra Socialdemokratiet holdt for lidt siden en meget stærkt engageret tale heroppe fra talerstolen, der absolut gjorde indtryk på mig.

Der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at den målsætning, at alle borgere, ikke mindst de tosprogede, skal have en udvikling i vores samfund, hvor de bliver hele mennesker, og hvor de kan få lov til at bruge de rige evner, hvert eneste menneske er blevet skænket, går Solidarisk Alternativ naturligvis varmt ind for. Det ligger naturligvis også i navnet. Så på det punkt kan jeg sige helt klart ja til Karen Schmidt fra Socialdemokratiet.

Mit udgangspunkt i denne debat er, at som borger i København, som har fulgt situationen lidt på afstand omkring det her, har vi måttet notere, at der er nogle meget store problemer. Vi sidder desværre ikke i Uddannelses- og Ungdomsudvalget, så jeg har fulgt det lidt på afstand og har naturligvis ikke en vældig detaljeret viden om det. Men jeg kunne godt have tænkt mig, at man i det dokument, der er lagt frem til vedtagelse, denne meget store handlingsplan, udviklingsplan, også havde fået skitseret en statusmæssig situation for de her problemer.

Når jeg siger det på denne måde, så er der ingen som helst tvivl om, at det er på tide, at der bliver gjort en fantastisk stor indsats på det her område. Og det er meget beklageligt, at udviklingen igennem de sidste år er gået sådan, at det faktisk haster kolossalt.

Derfor er det i hvert fald mit ønske til udvalget, at borgmesteren – og det tror jeg helt sikkert, at borgmesteren vil være i stand til – løbende kommer frem med status, evaluering af, hvordan det udvikler sig, om man virkelig opnår de resultater, som man stiller i udsigt, med denne udviklingsplan.

De tosprogede elevers sag er en meget vigtig sag. Men man skal jo ikke glemme, hvad også flere fra Venstre og De Konservative har været oppe og påpege under debatten, og hvad jeg ikke et sekund er i tvivl om også ligger de andre partier på sinde, at der jo er to sider i denne sag. Der er de tosprogede elevers situation, men der er så sandelig naturligvis også de danske elevers situation.

Når jeg siger det på den måde, så må det være, at vi skal sikre os, at det miljø, der kommer i den københavnske folkeskole, også bliver rigt for de danske elever, så de ikke på en eller anden måde føler, at det, der sker, sker på en måde, så det går ud over dem.

Det er også derfor jeg havde tænkt mig at stille et ændringsforslag, som også er

blevet omdelt til Borgerrepræsentationens medlemmer, og hvor vi fra Solidarisk Alternativs side lægger meget stor vægt på, at der findes gode, stærke organisationer blandt indvandrerne, som må påtage sig et ansvar for, at de tosprogede familier så tidligt som overhovedet muligt medvirker til, at danskkundskaberne, når de tosprogede elever når frem til at skulle påbegynde skolegangen i folkeskolen, bliver så maksimale som overhovedet muligt.

Det er ikke konkretiseret, og jeg skal heller ikke fremsætte forslaget, fordi jeg under forhandlingerne her i aften har forstået på borgmester Per Bregengaard, at det også er noget, der ligger borgmesteren meget på sinde, og det håber jeg, at borgmesteren i sit svar kan bekræfte.

Men det, jeg mener med det, og det, vi mener med det fra Solidarisk Alternativ, er, at der jo findes store muligheder for, at indvandrerorganisationerne sammen med familierne, sammen med de tosprogede børn inden skolegangen kan medvirke til, at de får bedre danskkundskaber.

Jeg har ingen patentløsning på det, men lad mig bare nævne som et lille eksempel, at man måske kunne forestille sig, at Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oprettede værksteder, hvor mødre kunne komme med deres børn og deltage i kulturel virksomhed som mødre, og hvor der måske i tilknytning til sådan nogle værksteder var muligheder for børnene for igennem leg at udvikle det danske sprog. Det er sådan noget lignende, jeg kunne tænke mig kunne lade sig gøre.

Hvis jeg kunne få bekræftet, at det skal være på den måde, og at jeg samtidig får en klar udtalelse om, at man vil følge det med status og evaluering i udvalget, så skal jeg bekende, at jeg vil stemme for forslaget i aften.

Lubna Elahi (A): Jeg er lidt overrasket over, at frk. Tine Peters og fru Louise Frevert er skeptiske over, at modersmålsundervisningen skal forankres i skolens miljø.

Jeg er en af dem, der har kæmpet i mange år for en læseplan hvad angår modersmålsundervisning. Når det står på den måde, som det gør i planen, at »modersmålsundervisningen knyttes til skolens øvrige undervisning med hensyn til pædagogiske metoder og indhold via en kommunal læseplan for faget«, så er det fordi det rent faktisk er sådan, at modersmålsundervisningen foregår efter skoletid, og meget ofte er modersmålslærerne alene om eftermiddagen. Så det er en positiv ting, at man kan have sine kolleger med. Lad os nu sige, at der er emneuge, hvor man skal snakke cirkus, så laver man de samme ting i andre fag, nærmest tværfagligt.

Jeg synes, vi får noget for pengene, så jeg kan ikke forstå, at man er skeptisk. Sådan som modersmålsundervisningen har fungeret før i tiden, var det sådan, at eleverne blev undervist i forhold til deres hjemland, bjerge og træer og frugter osv. Det havde intet at gøre med deres liv her. Vi har den opfattelse, at modersmålet har utrolig stor betydning for individets personlige udvikling, så vi får nogle hele personer ud af de pågældende elever. Jeg kan ikke forstå, at I synes, det er for galt.

Lars Hutters fra Solidarisk Alternativ er begyndt at tale om indvandrerorganisationer. Det har jo været sådan i mange år, at vi som danske politikere har valgt nærmest at sige, jamen det der skal indvandrerforeningerne nok tage sig af.

Deri er jeg dybt uenig. Jeg mener, det er et politisk ansvar. Jeg mener, det er os, der skal vedtage rammer, det er os, der skal afsætte de økonomiske midler. Og hvis de andre har tid og kræfter og bakker os op, så er det i orden, men vi skal sandelig ikke vente på, at de tager sig sammen til at gøre et eller andet. Indvandrere er en del af København, de er også københavnere. Det kan godt være, at de skal have en anden form for ydelse, men det har de altså ret til.

Borgmesteren var inde på, at mit ændringsforslag var rummet i planen under det, der hedder »at lave en faglig vurdering af elevernes skoleforløb fra hjemlandet med henblik på at udarbejde en handleplan for den enkelte elev, som tager udgangspunkt i elevens medbragte forudsætninger«.

Når vi fremlægger sådan et ændringsforslag, så er det for at sikre os, at de pågældende elever bliver ekspederet videre fra modtagelsesklasser, sådan at de ikke bliver der i uendelig tid, og for at undgå, at nogle lærere ikke bruger modtagelsesklassen som en form for – undskyld udtrykket – sproglig skraldespand, hvor man kan sige: Her er der et barn. Jeg kan ikke komme videre. Jeg har 22 elever. Ned med ham eller hende i en modtagelsesklasse. Det vil vi gerne undgå, og derfor stiller jeg følgende ændringsforslag:

»Det foreslås, at for elever placeret i modtagelsesklasser skal der laves en handleplan for den enkelte med henblik på elevens sproglige udvikling – i samarbejde med evt. skolepsykolog – så man nøje kan følge den enkelte elevs sproglige udvikling og for at fastsætte udslusningstidspunktet«.

Det sidste er utrolig vigtigt, hvis de pågældende elever skal have sproglige udfordringer.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er ikke flere, der ønsker ordet i 1. runde. Jeg beder om, at man lige er opmærksom på, at der er tale om en udvalgsbetænkning. Tine Peters er så den første i 2. runde.

Tine Peters (V): Jeg kan simpelt hen ved grød ikke forstå, at Socialdemokratiet ikke kan stemme for det ændrings-»at«, hvor der står, at som udgangspunkt undervises der på dansk i M-klasserne.

Jeg siger jo ikke, at man ikke kan bruge modersmålsundervisningen til at forklare begreber og introducere nogle ting og sager. Jeg siger, at udgangspunktet skal være dansk. Og hvis vi lægger det ind som politisk retningslinie, så er det læreren, der vurderer, hvornår det er nødvendigt.

Så vil jeg sige om det afsnit om modersmålsundervisningen, der er i planen, at det kan godt være, Per Bregengaard, at det står i planen for modersmålsundervisningen, men den er jeg ikke enig i, og jeg synes ærlig talt, at det er en gang sludder for en sladder. Der er et stort afsnit, hvor der bl.a. står: »At opbygge identitet er at søge svar på spørgsmålet: Hvem er jeg?« Altså hvor er vi henne.

Jeg beder om, at vi fastholder det nederste afsnit, som kort og koncist forklarer, hvorfor vi har modersmålsundervisning, eller hvorfor et flertal i Folketinget har besluttet, at det er nødvendigt at have modersmålsundervisning i folkeskoleregiet.

Jeg mener helt klart og er fuldstændig enig med Lars i intentionerne om, at vi skal have integreret de her børn, og at det skal være en kvalifikation at have to sprog. Det er jo ikke i nogen ond mening, vi går herop og klandrer den her plan. Vi er bevidste om, at man ikke bare skal sætte alle små skibe i havet. Det er ikke alle, der kan overleve de store storme.

Så vil jeg godt lige kommentere det sidste ændrings-»at«, jeg har, om etnisk ligestilling. Jeg går selvfølgelig også ind for ligestilling. Jeg mener bare ikke, at der skal være kvoteordninger. Jeg mener klart, at vi kan gå ud og påpege, og at U- og U-forvaltningen kan påpege, at vi kan informere, vi kan lave kampagner osv., osv., osv. over for skolerne, at det er en fordel at tage nogle tosprogede elever ind. Det kan jeg da godt se. Men jeg mener da ikke, at vi skal gå ud og pålægge dem at ansætte tosprogede lærere. Det må de selv finde ud af. Vi har lagt kompetence ud til skolebestyrelserne, og det er en del af deres selvforvaltning. Det må de da kunne ordne.

Så vil jeg kort kommentere Lubna Elahis indlæg. Jeg vil ikke ikke kommentere, hvorfor vi er imod modersmålsundervisning, det synes jeg vi har haft fremme. Altså vi skal ikke klandre, at folk gerne vil have modersmålsundervisning for deres børn, men jeg mener bare, at de selv skal betale for det, og derfor mener jeg ikke, at vi skal bruge Ø-timer i folkeskoleregi til at tværkoordinere den modersmålsundervisning, som ligger om eftermiddagen, med de andre timer.

Så vil jeg stille et underændringsforslag til Lubnas forslag, som jeg i øvrigt mener er et smadder godt forslag. Det er vigtigt, at vi får en handleplan for den enkelte elev, og det er også vigtigt, at vi evaluerer hen ad vejen, for vi har fundet ud af, at der faktisk er elever i M-3 klasserne, som kommer ud af folkeskolen og aldrig nogen sinde får afgangsprøven. De bliver tabt på gulvet.

Så det skal vi selvfølgelig sørge for hele tiden at holde os ajour med. Men vi vil meget gerne have, at der er en evaluering hele vejen, så vi hele tiden følger op på den pågældende elev. Og så skal pengene findes inden for skolevæsenet, det skal være omkostningsneutralt. Så vores *underændringsforslag* til Lubna Elahis ændringsforslag, som blev læst op før, er: »Handleplanen skal indeholde en løbende evaluering af den enkelte elevs sproglige stadium. Selve forslaget skal være udgiftsneutralt.«

Vi kan også støtte Lars Hutters' ændringsforslag, men har et *underændringsforslag* til det, der hedder:

»Forslaget skal være udgiftsneutralt.«

Louise Frevert (C): Det er lige for at opsummere noget for de ærede medlemmer, hvis de ikke skulle være klar over det.

Nu er det anden samling, hvor jeg har haft den glæde at blive genvalgt, og det er egentlig utroligt, at der alligevel er så mange til stede her i aften, for normalt vil der ikke være så mange til stede. Det er mere ligesom for, hvis det skulle være fortrængt. Faktisk står der i reglerne, at mindst halvdelen af dem, der er mødt op til Borgerrepræsentationsmødet, skal være til stede i salen. Og jeg synes, det er meget ringe, at alle ikke er til stede, eller i hvert fald halvdelen af dem, som er her i aften.

Til Lars Hutters vil jeg nok sige, at det er ligesom et lidt andet område, og jeg kan

godt forstå, at det kan være svært at følge med i det hele, men det er faktisk en anden sag. Det, du taler om, er førskoleundervisningen for de 3-5-årige, og det er også en meget interessant sag, som vi har brugt lidt tid på at behandle i U- og U-udvalget og også i et andet udvalg.

Det er klart, at det hænger sammen. Og vi er måske nok enige så langt hen ad vejen, at det, det drejer sig om, er at lære disse stakkels børn, der ikke har lært dansk, at tale dansk, specielt dem, der ikke er i en institution. Men det er ligesom en lidt anden diskussion end denne, som drejer sig om børn fra børnehaveklassen og videre op eller i modtagelsesklasser.

Så til Wallait Khan. Jeg forstod ikke rigtig, hvad det var, du egentlig ville med dit indlæg, for du beskrev et eller andet med, at du var fuldstændig imod positiv særbehandling. Du brugte ikke lige ordene, men det var, hvad jeg ligesom udlagde som essensen af, hvad det var. Du var ikke meget for, at man skulle lave positiv særbehandling på nogen som helst måde. Så må jeg nok sige, at så behøvede man jo heller ikke at have modersmålsundervisning.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det er korrekt, hvad Louise Frevert nævner om tilstedeværelse i salen. Det er ikke sådan, at man opfylder sin mødepligt uden for lokalet. Man opfylder sin mødepligt i lokalet.

Jens Johansen (F): Tine Peters spurgte, hvorfor et flertal i Folketinget vil have modersmålsundervisning. Det er sagsoplysende.

I 1984 kom der en bekendtgørelse, hvoraf det fremgår, at modersmålsundervisningen sigter til at lette børnenes hjemvenden til udvandringslandet. Den er jo for længst passé, men der er ikke sket nogen ændringer siden.

I 1997 blev der i Københavns Kommune indført en læseplan for modersmålsundervisningen, hvoraf det fremgår, at målsætningen er integration af de tosprogede til at leve som tosprogede i det danske samfund. Det vil sige, at der er en anderledes målsætning i København, end der er i den gamle bekendtgørelse, som er gældende. Det er der i kraft af at et flertal i Folketinget har besluttet, at der nu er en periode, hvor der kan laves integrationsforsøg.

I den forbindelse er der i Københavns Kommune blevet vedtaget en læseplan for modersmålsundervisningen. Det er den første kommune i landet, hvor der er en sådan læseplan. Den kan sikkert rekvireres hos Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen, og deraf vil målsætningerne meget tydeligt fremgå.

Hanne Nielsen (A): Det, der bringer mig herop, er Lars Hutters, der efterlyste initiativer omkring specielt førskolebørnene. Derom kan jeg oplyse, at vi faktisk i U- og U-udvalget og i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget har taget stilling til den 5 mill. kr.s pulje, der blev taget beslutning om at afsætte lige præcis til denne gruppe af børn.

Det har vi sådan set behandlet i begge udvalg, og indstillingen ligger nu i Økonomiudvalget, så snart kan man tage stilling til, og Lars Hutters kan tage stilling til, hvad vi agter at gøre. 5 mill. kr. er godt nok ikke mange penge, men det er dog en start.

Tine Peters kan ikke rigtig forstå, at vi ikke kan støtte, at den faglige undervisning i M-klasserne som udgangspunkt foregår på dansk. Men børnene går i en dansk skole, og derfor er dansk selvfølgelig udgangspunktet, så hvorfor stemme for noget, som er lidt meningsløst ... (*Afbrydelse*). Ja, det er så Tine Peters' problem at forstå hvorfor eller hvorfor ikke.

Underændringsforslaget, som Tine Peters stiller, kan vi heller ikke støtte. Det er da muligt, at det ville være en lille udgift, fordi vi med vores ændringsforslag faktisk vil sikre, at det ikke er M-klasselæreren, der alene vurderer, men at der skal være 2 om at vurdere det sproglige niveau. Det kan da godt være, at det kommer til at koste lidt Ø-timer, men det må så findes inden for rammen.

Borgmester Per Bregengaard: Der er blevet nævnt forskellige ting. Louise Frevert mener ikke, vi skal vedtage planen men skal tilbagevise den til udvalget. Dertil vil jeg sige, at i udvalget havde vi, tror jeg, en lige så grundig behandling af sagen, som vi har haft her i Borgerrepræsentationen. Jeg vil også sige, at i udvalget var der endnu flere ændringsforslag, end der er kommet her i Borgerrepræsentationen.

Det er ikke vores skyld, at Louise Frevert ikke har fået klargjort alle sine tanker ved udvalgsbehandlingen. Hun stiller sig op og kritiserer målsætningen og siger, at det duer ikke, men så burde hun i udvalget have stillet alternative forslag til målsætninger. Jeg mener, at vi har lavet en grundig behandling, og for mig er mine tanker, og det tror jeg også gælder flertallets, klargjort med hensyn til, hvordan man stiller sig til denne plan.

Tine Peters sagde, at det med sproggrupper var lig med modersmålsundervisning. Det er det ikke. Formålet med sproggrupperne er, at man skal lære dansk endnu bedre.

Hvis man ser på, hvordan jeg har lært ikke andetsprog, men så fremmedsprog, så har jeg i høj grad brugt mit danske sprog som et udgangspunkt for at lære engelsk, tysk og fransk. Det er en meget stor fordel at kunne bruge sit modersmål i indlæring, også af dansk som andetsprog, hvis man lige kan få forklaret på sit modersmål, hvad det betyder. Tine Peters ved også, at når man lærer sprog, så laver man ofte nogle paralleller til sit modersmål og siger, jamen sådan er det på dansk, og sådan er det på fransk f.eks., og så laver man nogle paralleller dér.

Hvis det kunne bringes ind i undervisningen for mange tosprogede elever, så ville det da betyde større fremskridt i læringen af dansk. Det er det, der er det gode, og det, der er perspektivet i sproggrupperne.

Lars Hutters efterlyste, at det også skulle være til gavn for de danske elever. Jeg ser et dobbelt formål med sproggrupperne, hvor man kan få tilknyttet en tosproget lærer. Det er, at disse lærere jo kan bruges som brobyggere i forhold til hjemmene, måske navnlig i forhold til hjem, som ikke er så godt integreret i det danske samfund, at man kan forklare dem, hvad der ligger i den danske skole, hvilke traditioner der er med at arrangere børnefødselsdage, forklare, hvor vigtigt det er, at man tager på lejrskole, badeforhold osv. Det har jo vist sig, at mange af de praktiske problemer er blevet løst, når man har haft fornuftige tolke, lærere, som er gået ind og har taget kontakt med familierne.

På den måde bliver sproggruppen også til gavn for de danske elever, fordi der opstår en skoleform, hvor de også kan være med, hvor deres tosprogede kammerater er med. Det er det, jeg ser som perspektivet i det.

Så er det klart, som det har været efterlyst, at de her forsøg med sproggrupper skal evalueres. Der ligger planer for det osv., så evalueringen i forbindelse med denne nyskabelse er helt på skinnerne.

Der er også sagt noget om det interkulturelle aspekt i undervisningen. Jamen det ligger lige for. Når man har elever fra andre kulturer, er det jo noget, man aktivt kan bruge i undervisningen. Det er noget, man kan bruge i undervisningen om fremmede landes skikke, hvor man kan se sine skikke og sin kultur her i Danmark og sige: Dér sker det og det, på de og de punkter ligner vi hinanden, her er der nogle forskelle, og man kan diskutere dem i klassen. Det er da en udvidelse af undervisningen, hvor det ellers bliver ret abstrakt, når man skal forklare fremmed kultur, hvis den ikke ligesom er til stede.

Det er klart, at der er mange praktiske problemer forbundet med tosprogede elever. Men vi skal også tage de aspekter, hvor man får verden ind i klasseområdet, og bruge det aktivt. Der har man altså en fordel: Dér er din ressource. Det er vigtigt ikke kun at se det negative, det omkostningsfulde, men også at se det positive og det berigende ved, at der er flere forskellige elever med forskellig etnisk baggrund til stede i timerne.

Det med de 3 lektioner, som har været inde, er jo undervisning i 3 lektioner. De formuleringer om, hvor der er mange elever i klassen, betyder ikke, at man udvider timetallet til den enkelte elev. Men man laver så at sige et fleksibelt halvandet hold ved at sige, at der er 3 timer. Måske starter man med en mindre gruppe i den første time, måske de to midterste timer hele den store gruppe, og så den sidste time, den fjerde time, den resterende del af klassen, sådan at hver enkelt elev får 3 timer, men man laver en slags halvandet hold i stedet for at fordoble det for nogles vedkommende eller køre med overbookede klasser for andres vedkommende.

Det er en god og fleksibel måde at lave de her ting på. Det er det, der ligger i det, og det skal vi selvfølgelig ikke ændre ved.

Vedrørende Lars Hutters, som vil have noget status osv., må jeg henvise til det om evalueringen. Det er klart, at der har været diskussioner med indvandrere om de her ting, hvor der har været et særligt møde, men man har jo også diskussioner med indvandrere som bestyrelsesmedlemmer i skolen, man har diskussioner med modersmålslærere og tosprogede lærere. Så de er til stede i processen. Får vi på et tidspunkt vedtaget forslaget om et indvandrerudvalg i Borgerrepræsentationen, så er det et nyt forum for disse diskussioner. Det forslag har jo ligget og simret i Borgerrepræsentationen og dens udvalg i det mindste gennem de sidste 4 år.

Louise Frevert (C): Det er da udmærket, at man kan have et multietnisk socialt samarbejde, men jeg kan ikke se, hvorfor man partout skal tvinge et multietnisk miljø ned i den danske folkeskole. Den danske folkeskole er stadig væk baseret på det danske sprog og den danske kultur ... hov, nu tabte jeg et glas, det tager hårdt på ens nerver det her.

Derfor kan jeg ikke forstå, at det skal være nødvendigt, at man prøver at lave den form for integrering af et multietnisk miljø i folkeskolen. Det er udmærket, at man har et samarbejde på tværs af kulturer. Men for det første bør det være omkostningsfrit for den danske folkeskole. For det andet har det ikke noget at gøre med integration, at man favoriserer de tosprogede. Vi skal have dem integreret, de skal lære at tale dansk. Vi skal simpelt hen have et niveau og en nivellering, så man får et optimalt udbytte af folkeskolen ... (*Afbrydelser*). Ja, det er dejligt, og

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

jeg håber, I morer jer derovre. Jeg håber virkelig, der sker noget interessant, som vi andre går glip af, ovre i logen.

Så vil jeg sige til Per Bregengaard, at jeg kan godt lide deisen, at der findes ikke dumme elever, der findes kun upædagogiske lærere. Så jeg er sikker på, at borgmester Per Bregengaard vil have respekt for, at selv jeg har fået et klarsyn, og »bedre sent end aldrig« må være U-U's motto, at det er bedre at komme lidt senere og få et klarsyn og kunne læse tingene én gang ekstra og så komme til bevidsthed om, at man måske har været lidt langsom i optrækket. Men det må man trods alt have respekt for, og det håber jeg, du har forståelse for.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det er korrekt, at der er omfattende specialpædagogisk bistand at hente i Københavns Skolevæsen.

Peter Skaarup (O): Jeg kan sige på vegne af Dansk Folkeparti, at der skal ikke herske tvivl om, at vi støtter de ændringsforslag, som Venstre og Konservative er kommet med.

Bl.a. har vi bidt mærke i spørgsmålet om den etniske ligestilling, som vi også ser som et problem for det danske samfund, hvis man skal tage særbehandling ind her. Jeg tror i og for sig, at der er mange indvandrere og flygtninge, som ikke vil vide af den særbehandling, som man nu forbereder her fra borgmesterens side.

Men jeg kunne da godt tænke mig at spørge, om det næste så er, at vi skal tillade og vi skal acceptere og vi skal tilskynde til, at der bliver spist halalslagtet kød, som borgmesteren har udtalt i »Den Danske Folkeskole«. Det synes jeg næsten er en naturlig følge af det, som kommer her, for det er jo i virkeligheden forberedelsen til dette meget omdiskuterede multietniske samfund, som vi er inde på. Det kan vi altså ikke acceptere i Dansk Folkeparti.

Jeg tror i virkeligheden ikke, man har tænkt sig ordentligt om, da man formulerede det her. Jeg tror, det er et kæmpe selvmål, som der vil opstå debat om i lang tid, efter at det her eventuelt er vedtaget.

Så det er vores indstilling i Dansk Folkeparti, at vi er imod den plan, der er lagt frem, vi mener, det er et skridt mod det multietniske samfund. Vi støtter de ændringsforslag, der er kommet fra Venstre og Konservative, og vi håber, de bliver vedtaget, og at de får en god behandling her i dag.

Bo Hindkjær Pedersen (O): Jeg har bare et simpelt spørgsmål til borgmesteren: Har han overvejet, om det eventuelt forringer de danske elevers mulighed for at nå den kvote, som de har nået før i tiden, og om man så skal forlænge folkeskolen med et år for lige at få det hele med? Det forslag, der er kommet frem her, må på en eller anden måde sinke undervisningen.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er ikke flere, der ønsker ordet i 2. runde. Vi går til 3. runde.

Tine Peters (V): Jeg vil godt sige til borgmester Per Bregengaard, at alt det positive, du fremhævede ved kommunikation og forklaring om lejrskole og tolkebistand, har ikke en dyt at gøre med sproggrupper.

Så vil jeg sige om det interkulturelle aspekt i undervisningen, som er et selvstændigt element i denne plan, at grunden til at jeg spørger om det er ikke, at jeg ikke synes, det skal være der, men hvordan har man tænkt sig, at det skal gøres? Skal det være et krav? Skal det være en del af læseplanerne, at nu kommer de og de og de lande ind i pensumet, eller hvordan? Det var det, jeg spurgte om.

Så vil jeg sige med hensyn til de 3 lektioner, at det er meget godt, at man har et fleksibelt system, og man kan bygge det op, og så kommer nogle, og så går nogle, osv. Men jeg kan sige, at forvaltningen har oplyst over for mig, at der til store hold på 20-25 elever kan gives 1-2 timer mere. Nu ligger det bare sådan, at ifølge loven om modersmålsundervisning og modersmålshold har de den samme klassekvotient som almindelige folkeskoleklasser, det vil sige 28.

Hvis en lærer siger, at nu har vi modersmålshold på 20-25 elever, så kan de altså få 1-2 timer ekstra. Men det kan almindelige skoleelever ikke, fordi vi har en høj klassekvotient. Der synes jeg i hvert fald, der er tale om diskrimination.

Ud over det vil jeg sige om etnisk ligestilling, som Peter Skaarup også var inde på, at jeg synes, det er foruroligende, at der er så meget polemik omkring denne formulering. Jeg beder om at få det fjernet i udvalget, og det bliver nedstemt, og så stiller borgmester Per Bregengaard et underændringsforslag, der hedder, at formuleringen fastholdes og står ved magt.

Der er det så, jeg siger, at står ikke noget om kvoter, men hvordan har man tænkt sig at gøre det? Jeg bryder mig ikke om, at der står sådan en sætning, så man kan blive hængt op på nogle ting.

Lubna Elahi (A): Jeg kan ikke lade være med at sige noget om multietniske samfund til Peter Skaarup. Det er jo sådan, at vores holdning i Socialdemokratiet er, at man ikke med vold og magt skal udvikle multietniske samfund. Men på den anden side vi kan ikke udelukke, at der især i København er visse bydele, vi ikke er herre over, dér er forholdene, som de er.

Man må ligesom prøve at organisere dette multietniske samfund. Det giver nemlig problemer, og det går også ud over almindelige, hvide danskere – undskyld mit udtryk. Ønsker vi at have styr på tingene, må vi organisere det, så må vi finde ud af, hvordan vi gør det. Men dermed ikke sagt, at Socialdemokratiet har stor interesse i at udvikle et samfund, som er multietnisk.

Så siger du også noget om, at du ikke kan gå ind for etnisk ligestilling, det ville være særbehandling. Jamen jeg kender ikke ret mange indvandrere, som ikke ønsker etnisk ligestilling. Spørgsmålet er, hvordan det skal gøres. Når man ønsker at skabe etnisk ligestilling, betyder den læseplan for mig, at det skal afspejles i personalepolitikken inden for skolevæsenet.

Så jeg kan ikke forestille mig det, du siger, at indvandrere, som har de relevante uddannelser, ikke skal have ligestilling på lige fod med danskere.

Morten Kabell (Ø): Hvad der bringer mig herop, er Peter Skaarups bemærkninger om halalkød og de store problemer, det åbenbart kan give visse medlemmer i denne sal.

Jeg må indrømme, at jeg opfatter det som værende hundrede procent naturligt, at hvis kommunen sørger for bespisning af folk med en anden tro, så sørger man naturligvis også for at respektere denne tro.

På samme måde opfatter jeg, når vi snakker om folkeskolen, forholdet til integration, forholdet til tosprogede elever, vi snakker om elever med muslimsk tro, at man så også respekterer det i forhold til f.eks. hjemkundskabsundervisning.

Jeg er selv tidligere hjemkundskabslærer på en skole, hvor $\frac{3}{4}$ af eleverne var muslimer. Skulle jeg i så fald sørge for at isolere, om jeg så må sige, eller smide $\frac{3}{4}$ af mine elever ud fra undervisningen ved at insistere på, at det kød, der spises, skal være fabriksfremstillet, var jeg lige ved at sige, svinekød som det, kun danskerne spiser? Det ville da være en underlig måde at respektere folks tro på.

Denne kommune må ikke drive udenrigspolitik, har vi flere gange fået at vide i tidligere perioder, og Danmark har altså stadig tiltrådt børnekonventionen, der bl.a. har nogle regler om, at man skal respektere børns ret til en religion.

Jeg må indrømme, at jeg kan altså ikke se, at det på nogen måde kan være noget problem for hvide danske elever at spise halalslagtet kød. Jeg har aldrig oplevet det, jeg har aldrig oplevet en dansk elev eller en hvid dansk forælder have problemer med, at deres poter spiser halalslagtet kød, tværtimod. For i modsætning til Dansk Folkeparti har de forældre, der er tale om, faktisk stor forståelse for den integration og det interkulturelle samvirke, der er tale om.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Peter Skaarup, og jeg minder om, at der er tale om 3. runde i en udvalgsbehandlet sag vedrørende udviklingsplan for arbejdet med tosprogede elever i folkeskolen.

Jeg beder også om, lige inden Peter Skaarup får ordet, at man er opmærksom på, at tilstedeværelsespligten betyder tilstedeværelse her i salen og ikke uden for. Det skulle nemlig være sådan, at debatterne foregår i hold og får mulighed for at gentage sig, i takt med at der kommer nye personer ind. Så jeg vil godt henstille, at vi nu søger mod en afslutning af debatten.

Peter Skaarup (O): Jeg vil alligevel lige tillade mig at komme med en lille bemærkning til det, som Morten Kabell var oppe med her om halalslagtet kød.

Det er dog fantastisk, at man kan opleve, at Enhedslisten ønsker, at de danske skoleelever skal spise halalslagtet kød, og så vil man bagefter sige: Jamen der er ikke nogen, der har protesteret mod, at de spiste halalslagtet kød, og derfor kan vi bare fortsætte med at give det kød til eleverne. Det er dog fantastisk, i og med at der jo altså ikke er nogen, der har vidst, at de spiste halalslagtet kød. Der er heller ikke nogen, der er blevet gjort bekendt med, at det var tilfældet. Derfor må jeg nok sige, at det er en interessant bemærkning, man kommer med her.

Så vil jeg fortsætte i det spor og sige, at jeg tror, der er mange forældre, der vil blive irriterede og trætte af at forstå, at deres elever skal spise den slags kød. For dem, der ikke er klar over det, vil jeg sige, at halalslagtinger jo foregår på en meget brutal måde. Der er tale om nogle af de mest ...

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Nu vil jeg bede Peter Skaarup om at holde sig til sagen.

Peter Skaarup (O): Nå, jeg må alligevel have lov til at sige, at der var nogle heroppe på talerstolen, der talte om det her halalslagtede kød, og så synes jeg også, jeg har lov til at gøre det færdigt. Men det må jeg åbenbart ikke.

Men dér, hvor vi i hvert fald er, er, at der er store problemer på dette område, det ved alle. Derfor vil jeg foreslå, at man undlader at stemme om denne sag i dag sender den tilbage til udvalg. Det er helt tydeligt, at man splitter Borgerrepræsentationen på dette spørgsmål. Der er partier, hvem dette forslag er inderligt imod, og de vil gerne have uddybet ting, har mange ændringsforslag til det. Det er urimeligt, at man beder Borgerrepræsentationens 55 medlemmer her i dag om at tage stilling til et forslag, der er så kompliceret og har så vidtrækkende konsekvenser for alle beboere i det københavnske område og specielt alle forældre.

Så min indstilling og Dansk Folkepartis indstilling er, at vi skal sende dette forslag tilbage i udvalg, og så må vi se, om vi kan ryste op med et bedre forslag, for vi kan i hvert fald ikke acceptere den ordlyd, der er.

Borgmester Per Bregengaard: Jeg føler mig lidt ansvarlig for det her.

Med hensyn til etnisk ligestilling står der ingen steder noget om kvoter. Jeg er ikke tilhænger af kvoter på nogen som helst måde. Det, der menes med en ligestillingspolitik, er, at man prøver at vurdere kvalifikationers forskellige aspekter. Der er en parallel situation til det her, hvor man netop snakker om kønsmæssig ligestilling, man har en kønsmæssig ligestillingspolitik, hvor man prøver at vurdere folks kvalifikationer. Det kan være, at der er nogle nye aspekter, der skal trækkes ind ved stillingsbesættelser, når man vurderer kvalifikationerne.

På dette område vil jeg sige, at det er fornuftigt at have folk med en anden kulturel baggrund i skolen af hensyn til de danske elever, men også de tosprogede elever. Er det ikke en særlig kvalifikation at sige: Denne folkeskole skal afspejle samfundet, det skal være forskellige mennesker, de skal være af forskelligt køn, de skal have forskellig personlig karakter. Der skal være forskellige kvalifikationer osv., foruden at de selvfølgelig skal kunne undervise i dansk, regning, tysk, fransk og hvad de ellers underviser i. Det er det aspekt, vi skal have trukket ind, når man vurderer folk: Er der nogle ting, som gør, at det er fornuftigt at ansætte den type folk?

Jeg vil berolige Skaarup med, at der står ikke et ord om halalkød i denne plan.

Jeg mener, at det, der er det centrale i folkeskolen, er, at man prøver at mødes, og et møde kræver, at man etablerer nogle fælles normer. Er der nogle, som har svært ved at tilpasse sig én situation, så prøver man at finde et andet grundlag. Er der andre, der har svært ved at tilpasse sig den situation, så finder man et andet grundlag for det.

Er kødet et stort problem for mange elever, jamen så findes der da glimrende vegetariske retter, og så må man prøve at indrette skolekøkkenet efter det, eller hvis man spiser fælles efter skoletid. Anderledes er det ikke. Man må prøve at fungere sammen, sige: Hvad er det meget vigtigt for mig, at jeg ikke bliver udsat for, hvad vil jeg meget gerne have, osv., og så prøve at finde kompromiser omkring de her ting.

Bo Hindkjær var inde på, hvor meget dette forringer de danske elevers undervisning, om det sinker undervisningen. Nej, denne plan øger niveauet, og jeg prøvede at argumentere for, hvilke elementer der gør det til en bedre folkeskole for alle elever, som gør, at danskundervis-

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

ning og den anden undervisning når højere niveauer, hvis vi tager disse initiativer. Formålet er at forbedre skolen, og det er det gennemgående i det.

Tine Peters sagde, at det med den tosprogede lærer som brobygger ikke havde noget med sproggrupper at gøre. Det har det ikke nødvendigvis på andet plan end det rent praktiske, fordi det er meget praktisk, at man har og kan udnytte en tosproget lærers evner både i klassen og i kontakten med hjemmene. Hvis man laver den maksimale spredning, så får man en fremmed ind i kontakten med hjemmene. Det er da bedre at have en lærer i klassen, der kan tage kontakt, som står inde for, hvad der foregår i klassen, i forhold til de her familier. Rent praktisk kommer det til at fungere som brobygger, og det forbedrer dette mulighederne for.

Det interkulturelle består ikke i, at det skal indskrives i læseplanerne, at man skal lære om det og det og det land, men det består i, at man bruger klassen som et åbent vindue mod omverdenen.

Jeg skal forære Tine Peters en lille inspirationsbog, som min kone og jeg har lavet for at inspirere til interkulturel undervisning. Den skal hun få.

Om det med klassekvotienter og modersmålshold kan man sige, at den maksimale klassekvotient er 28. Men det, der er gældende for klasser i folkeskolen i København, er jo, at de befinder sig på samme aldersniveau. Modersmålsklasserne spænder ofte over adskillige år-gange, og derfor kræver det en mere differentieret undervisning, og derfor kræver det mindre hold.

Hvis Tine Peters gik ud på landet de steder, hvor man stadig væk – det er vist på nogle småøer – bedriver undervisning med flere aldersgrupper, ville hun se, at der er betydelig færre end 28 elever i klassen. Så det er altså velbegrundet, at man laver det på denne måde.

---

4) 56/98

Borgmester Per Bregengaard: Sagen omhandler etablering af fritidshjem i Polensgade med 66 pladser og udformning af et friareal mod Polensgade, der foreslås koordineret med de lokale ønsker inden for rammerne af Kvartersløft Holmbladsgade.

Man har tiltrådt forslaget i Uddannelses- og Ungdomsudvalget, idet Enhedslisten og SF dog tog forbehold, idet vi godt ville støtte beboernes ønske om et grønt Polensgade, hvor man brugte grunden, og således at man i stedet for etablerede et fritidshjem i tilknytning til Østrigsgades Skole.

Jeg vil med det samme sige, at det er min opfattelse, at ingen af stederne er super velegnede. Det er heller ikke bare sagen at bygge i Østrigsgades Skoles skolegård. Vi anså det dog for et mindre onde. Men da det ikke nød fremme i Uddannelses- og Ungdomsudvalget, så er vi ikke gået videre med sagen. Vi havde ønsket en anden udgang, men det blev det ikke. Når det så ikke kunne blive sådan, så må vi tage det til efterretning og indrette dette fritidshjem i Polensgade.

Økonomiudvalget har tiltrådt indstillingen om at oversende sagen til Borgerrepræsentationen med den angivne erklæring.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Hanne Nielsen (A): Der skal ikke herske tvivl om, at vi i Socialdemokratiet i hvert fald kan støtte dette projekt om en fritidsinstitution i Polensgade. Vi kan helt tilslutte os de konklusioner, som er beskrevet i indstillingens bilag 1.

For os er det meget vigtigt, at vi kan fastholde pladsgarantien, og at den hermed sikres for Sundpark og Østrigsgades Skoler for skoleåret 1998-99.

Vi havde i udvalget den store fornøjelse at få nærmere indsigt i »Grøn Polensgade«-projektet. Vi har stor respekt for det kvartersløftprojekt, som er i gang, og der skal man i stor udstrækning også imødekomme beboernes ønsker. Men vi mener, at denne institution meget, meget fint kan indpasses netop i dette projekt. Så derfor indstiller vi, at man støtter dette projekt.

Til Ø's og F's forbehold vil jeg kun sige, at jeg beklager dybt, at man på baggrund af, at de beboere har givet udtryk for, at man gerne ville forsinke sagen, har taget forbehold. Det forstår jeg ikke. Jeg mener, at både Ø og F kan være interesserede i, at vi sikrer denne pladsgaranti.

---

5) 143/98

Charlotte Wieth-Klitgaard (F): Det, man lover, gør man som bekendt også klogt i at holde. Da Budget 98 blev vedtaget, var udmeldingen til byens skoler, forældre og elever og lærere klar: Alle klasser skulle have 1 time mere, en klar forbedring. Timerne skulle altså hverken puljes eller gemmes til værre tider, men udmøntes her og nu og på sigt.

Derfor SF's ændringsforslag. Vi vil cementere det, som vi lovede skolerne ved Budget 98, at en ekstra time er en ekstra time, og den skal gælde som den fremtidige norm i den nye timefordelingsmodel for folkeskolen. Således kan vi leve op til efterårets store skoleforlig.

Borgmester Per Bregengaard: Jeg er lidt i tvivl om, hvordan man skal stille sig til denne sag. Det er klart, at i den indstilling, der lå, var man indstillet på, at i selve spørgsmålet om timetildelingen, det, der skulle indskrives, så vi den hidtidige, som giver en større frihedsgrad for de enkelte skoler.

Jeg ved godt, at der er lavet det her forlig mellem Socialdemokratiet og SF, og det har også vundet opbakning i Borgerrepræsentationen på det tidspunkt. Men jeg synes, det er helt fint, at man opskriver timetallet. Der, hvor jeg synes, det er betænkeligt at gøre det, er i 1. og 2. klasse. Jeg synes egentlig, at 22 timer om ugen i 1. og 2. klasse er godt nok for de små børn. Jeg synes ikke, at de behøver at gå i skole 23 timer om ugen. Der skal også være tid til leg og de ting, der foregår på fritidshjemmet.

Jeg så hellere den her time i 1. og 2. klasse brugt som tolærerordning eller andre steder, hvor der kunne gøres god brug af den.

Jeg ved, at i teksten står det med 1 time mere om ugen, men jeg synes, det var en ting, man kunne overveje nu, hvor man efter udvalgsrådet kommer og laver et ændringsforslag. Men på den anden side, ja, jeg er i tvivl om, at man skal ændre de her ting, og det kunne være interessant at få det diskuteret for 1. og 2. classes vedkommende.

Karen Schmidt (A): Fra Socialdemokratiets side er vi ikke i tvivl om, hvordan vi skal forholde os til denne sag: Vi bakker SF op, fordi vi mener, at på den måde bakker vi bedst op om det budget, som vi vedtog i efteråret.

Louise Frevert (C): Nu kommer det nok til at knibe lidt med at læse efter uheldet med mine briller. Det er der sikkert nogle i denne forsamling, der vil være glade for, men det er der ikke noget at gøre ved.

Jeg synes alligevel, det er lidt mærkværdigt, at denne sag skal hastes sådan igennem. Når man tager i betragtning, at der er flere af os, der har siddet i 4 år med borgmester Per Bregengaard, der har stillet spørgsmål i mange, mange, mange henseender med hensyn til fordelingen af timerne til skolerne, så synes jeg, det er lidt mærkværdigt, at borgmesteren er med til at ville haste det igennem. Vi har fået læst og skrevet, at det er nødvendigt, og at vi forsinker sagen, hvis det ikke kommer igennem. Men jeg er da glad for, at jeg også kan høre lidt betænkeligheder fra borgmesterens side, at han heller ikke er helt glad for det.

Den anden ting, jeg godt vil spørge om, er, hvordan det kan være, at man faktisk vil haste denne plan så meget igennem, uden at vi har fået forelagt en plan om de tosprogede elever og specialundervisningen. Det havde altså set pænere ud, hvis det var en samlet plan for alle timerne, der skulle fordeles.

Så jeg vil meget gerne i denne samling og i dette regi fastholde borgmesteren på, at vi får en udmelding i udvalget og forelagt en plan for de tosprogede elever og for specialundervisningen. Det håber jeg, at borgmesteren har hørt.

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Borgmester Per Bregengaard i 2. runde, da der ikke er flere i 1. runde, der har begæret ordet.

Borgmester Per Bregengaard: Jeg ved ikke, om vi haster denne sag igennem, for den er jo blevet behandlet på et udvalgs møde.

Det, der skete på dette udvalgs møde, var jo, at der ikke var nogen, der havde kommentarer til forvaltningens indstilling. Så ændrer man opfattelse og laver et ændringsforslag, og det er man selvfølgelig i sin gode ret til, men det var rart, hvis man havde luftet det på udvalgs mødet.

Det vedrørende de tosprogede elever er klart pillet ud af forslaget, det omhandler det ikke. Der bliver afsat ressourcer til dem, det indgår bare ikke i dette forslag.

Jeg kan ikke lige overskue, om det har nogen konsekvenser, for så kører man jo efter den gamle model, og det er jo lidt uheldigt, når man faktisk har haft det i høring og laver nogle nye tildelingskriterier. Det er ikke heldigt at smide den tilbage til udvalget og fordele dem sådan som man gjorde i gamle dage, for ændringerne omhandler jo ikke kun spørgsmålet om minimumslektionstildelingen, de omhandler faktisk en række andre spørgsmål.

Så det har nogle konsekvenser for timeudmeldingen, hvis man tilbageviser den til udvalget, og det er jo ikke det, folk er indstillet på.

Louise Frevert (C): Jeg synes, det var en meget vævende og usikker tilkendegivelse og svar, jeg fik fra borgmesteren. Men det er taget til efterretning, og jeg har tænkt mig at fastholde borgmesteren på hans måske lidt udflydende formulering og vil tage det op i udvalget.

Så kan jeg ikke forstå, at borgmesteren henholder sig til, at selvfølgelig er det en sag, der er blevet behandlet i udvalget, men den har altså haft en lang sagsgang, som har varet helt fra 3. oktober 1996. Den kunne faktisk godt være blevet behandlet i slutningen af 1997, hvis forvaltningen, det daværende skolevæsen, ikke havde sovet.

Men der er jo ikke nogen grund til, at man står heroppe og skyder hinanden noget i skoene. Nu er vi startet på en frisk, og nu skal vi få det bedste ud af det. Derfor vil vi gå til biddet med »frisk pande«. Så jeg henholder mig stadig væk til, at jeg vil udbede mig en nærmere redegørelse og et svar i stedet for denne lidt svævende, ævlende og vævende forklaring.

Jens Johansen (F): Jeg skal ikke svare for Per Bregengaard, men blot oplyse til Louise Freverts yderligere indsigt, at i denne sag er det bestemt ikke sådan, at skoleforvaltningen sov i efteråret 1997, men der var valg, og denne sag kunne godt afvente, at valget blev afsluttet.

---

6) 131/98

---

7) 132/98

Borgmester Søren Pind: På Økonomiudvalgets møde den 17. februar 1998 og på Borgerrepræsentationens møde den 5. marts 1998 er der vedtaget en indstilling om, at Bygge- og Teknikforvaltningen varetager erhvervelse m.v. vedrørende ejendomme, der indgår i byfornyelse.

Selve indstillingen er opdelt i 3 punkter, hvoraf det tredje vedrører bemyndigelse til administrerende direktør Jens Erik Jacobsen til i forening med overborgmesteren eller en af næstformændene at medunderskrive dokumenter vedrørende køb og salg af fast ejendom, optagelse af lån og påtagelse af garantiforpligtelser inden for byfornyelsesområdet.

Administrationen af byfornyelsesområdet varetages af Boligstøttekontoret, som også forestår administrationen af byggestøttelovgivningen, hovedsagelig i henhold til lov om almenne boliger samt støttede private andelsboliger. Herudover er lov om tvungen administration af udlejningsejendomme og brandsikringsloven blevet overset.

I relation til disse lovområder udstedes der en række garantier og dokumenter om køb og salg af fast ejendom og om lånoptagelse, som kommunen skal underskrive.

Det foreslås, at Borgerrepræsentationen ved behandling af punktet på dagsordenen – det er det, jeg gør nu – bliver orienteret om, at problemstillingen vedrørende byfornyelse også gælder byggestøttelovgivningen, og at det derfor alene beror på en kommunikationsbrist, at indstillingen ikke havde medtaget denne del af Boligstøttekontorets arbejdsområde.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Jeg skal derfor foreslå, at Borgerrepræsentationen tager stilling til bemyndigelse til Jens Erik Jacobsen på såvel byfornyelses- som byggestøtteområdet, således at alle de særlige dokumenter, som ikke har kunnet behandles efter 1. januar 1998, forhåbentlig kan blive underskrevet efter den 5. marts 1998. Jeg skal derfor stille et ændringsforslag gående ud på, at det 3. »at« formuleres således:

»at Borgerrepræsentationen indtil videre bemyndiger administrerende direktør Jens Erik Jacobsen, Bygge- og Teknikforvaltningen, til i forening med overborgmesteren (eller en af næstformændene) at medunderskrive dokumenter vedrørende køb og salg af fast ejendom, optagelse af lån og påtagelse af garantiforpligtelser inden for byfornyelses- og saneringsloven, herunder lov om tvungen administration af udlejningsejendomme og lov om brandsikring af ældre beboelsesbygninger samt byggestøttelovgivningen (lov om almene boliger m.v.)«.

---

8) 133/98

Peter Skaarup (O): I Dansk Folkeparti har vi med interesse læst denne beretning for 1997 om tilbagekøbsrettighederne. Det er klart, at vi kan ikke her i dag gøre så meget ved, hvad der er sket i 1997.

Men det er vores opfattelse i Dansk Folkeparti, at der i øjeblikket verserer nogle meget kraftige problemer for bystyret her i København, nemlig de konsekvenser, som eventuelle tilbagekøbsrettigheder kan medføre for folk, der bor i lejet byggeri i kommunen. Det har jo i dagspressen været fremme, at det kan betyde meget, meget store huslejeforhøjelser i yderste konsekvens, hvis der sker en udvikling som den, der muligvis er på vej.

Derfor synes jeg, det er rimeligt, at vi her i Borgerrepræsentationen får en redegørelse om, hvordan det ser ud med hensyn til de der tilbagekøbsrettigheder. Vi er i hvert fald i Dansk Folkeparti indstillet på, at vi må have en ordentlig diskussion af dette i 1998, for ellers risikerer vi at stille mange mennesker i en meget uheldig situation.

Så jeg synes, det er rimeligt, at vi lige får en snak her, dels om de henvendelser, der har været fra boligministeren, dels om udviklingen i forhandlingerne, når det gælder boligselskabernes situation.

Ole Hentzen (C): Den Konservative Gruppe er selvfølgelig også parat til at tage en diskussion om tilbagekøbsdeklarationerne, selv om det er et helt andet punkt, vi sådan set har til behandling, så hvis formanden tillader det, vil vi da gerne det.

Men indtil videre vil jeg da gerne nøjes med at sige, at da Borgerrepræsentationen behandlede tilbagekøbsdeklarationsrettighederne, så tog man det altså i en bred beslutning, hvor man sagde, at alle i Københavns Kommune er lige. Det var en grundsætning, da Borgerrepræsentationen traf beslutning om, at borgerne, uanset om de var privatejere, om de var ejerlejlighedsindehavere, om det var en udlejningsejendom, eller om det var en andelsboligforening, eller om det var et almennyttigt selskab, der havde været så uheldig at købe sin grund af kommunen med disse tilbagefaldsrettigheder på, skulle behandles ens. De skulle alle have et

frit valg, om de ønskede at købe sig fri af dem, eller om de ønskede at forlænge disse tilbagefaldsrettigheder.

Den økonomiske model har været genstand for en beslutning i denne Borgerrepræsentation og er blevet godkendt af denne Borgerrepræsentation, og den sikrer, at alle får lige behandling.

Det skræmmebillede, som Boligselskabernes Landsforening meget naturligt benytter lejligheden til at udmale i dagspressen, har intet på sig, selvfølgelig medmindre man på en helt anden måde pludselig vil låne sig til det med nogle kortfristede lån.

Hvis Peter Skaarup og de øvrige bekymrede i denne sag læser, hvad der egentlig stod i forhandlingerne dengang, så vil de se, at de vil kunne forlænges ved ganske almindeligt pant i ejendommene og en forrentning deraf. Og selvfølgelig er det et lige vilkår, som også den private ejer må underkaste sig, hvis han ikke ønsker at købe sig fri.

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Den redegørelse, der er afgivet her, er fuldstændig, som Ole Hentzen siger, i overensstemmelse med den beslutning, Borgerrepræsentationen traf for et par år siden, om en årlig redegørelse om tilbagekøbsrettens afvikling henholdsvis udskydelse.

I spørgsmålet vedrørende de almennyttige boligselskaber ved Peter Skaarup også, at jeg har rettet – det er også fremgået af dagspressen – henvendelse til boligministeren for at sikre mig, at han er opmærksom på de problemstillinger, der kan være for boligselskaberne.

Boligministeren har svaret på det brev og tilkendegivet den 25. februar i år, at såfremt en generel løsning vil forudsætte ændringer af gældende regler, så vil boligministeren gerne indgå i drøftelserne herom. Men boligministeren tilkendegiver enighed i den forudsætning, som fremgår af det brev, jeg har skrevet til ham.

Lars Hutters (L): Jeg hørte lige overborgmesterens forklaring over for Borgerrepræsentationen. Det er i hvert fald hensigtsmæssigt, at boligministeren bliver inddraget i denne sag.

Men jeg synes, at det, overborgmesteren mangler at præcisere over for de lejere, som risikerer at blive ramt af uhensigtsmæssige huslejestigninger, hvis der ikke sker noget inden for en nær fremtid, er, hvornår der sker noget, når denne dialog med boligministeren er kommet i gang, så der kommer en løsning, så Borgerrepræsentationen over for lejerne i det almene boligbyggeri kan garantere, at de ikke bliver ramt af huslejestigninger.

Det synes jeg, vi mangler at få præciseret, fordi papir er vældig godt, og det kan også være nødvendigt for at finde frem til en løsning. Men på et givet tidspunkt og inden for en meget kort tid mener jeg, at vi er nødt til at komme med en erklæring om, at nu er der altså fundet en løsning, som fritager lejerne for en huslejestigning. Det vil jeg godt bede overborgmesteren om at forholde sig til.

Peter Skaarup (O): Når overborgmesteren siger, at det er der helt styr på, og der pågår nogle ting i øjeblikket, så synes jeg lige, at man skylder at gøre opmærksom på, at hvis ikke boligselskaberne havde gjort opmærksom på, at de for lang tid siden havde sendt en henvendelse om de her problemstillinger, men ikke rigtig havde fået noget svar, syntes de, og hvis ikke det havde været oppe i Økonomiudvalget, så var der ikke sket noget i denne sag. Så hav-

de boligministeren ikke spurgt Københavns Kommune, om man ville tage en snak om det. Så havde det simpelt hen bare været en ekspeditionssag, hvor lejerne var blevet sorteper i den sidste ende.

Derfor synes jeg, det er rimeligt, at vi også her i Borgerrepræsentationen har lejlighed til at diskutere disse forhold, for det kan altså komme til at berøre mange mennesker, hvis ikke der findes en løsning på det.

Det er klart, at af professionelle lejere og udlejere kan man selvfølgelig forlange, at de er opmærksomme på disse ting, men vi skal også være opmærksomme på, at med de tilbagekøbsrettigheder, der tales om i øjeblikket, er man altså med til i værste fald at sætte folk på gaden fra den ene dag til den anden. Man kan også komme ud i en situation, hvor man ødelægger markedet generelt ved, at der er nogle tilbagekøbsrettigheder, som gør, at de på lidt længere sigt ikke kan disponere i disse selskaber.

Så sagerne er ikke helt så enkle, som de i hvert fald fra start af blev gjort til. Derfor synes jeg, det er rimeligt, at vi har en diskussion om de her ting i dag, og at vi får fulgt op på sagen løbende.

Preben Møller Hansen (P): Jeg har med interesse læst det, der er fremgået af pressen vedrørende dette spørgsmål. Jeg har ikke læst nogen beretning, men jeg har selvfølgelig tænkt mit.

Det er meget svært at spå om fremtiden, som Storm P. rigtigt sagde. Derfor ved vi ikke, hvad der foregår om 10 år eller om 20 år. Men hvis vi tager forbehold for den periode og tænker os godt om og forhindrer, at der sker huslejstigninger med det resultat, som blev nævnt før, at folk må flytte fra boligen, så kan man jo gøre det, som jeg også gav udtryk for på mødet før, at man kan fryse lånet fast, således at hvis der kommer nogle, der vil privatisere, så har man stadig væk pengene til gode og kan dermed forhindre de huslejstigninger, som ellers vil være konsekvensen.

Jeg så helst, at man forærede dem de penge, men det kan jo blive til spekulanternes fordel, og det skal det selvfølgelig ikke.

Lars Hutters (L): Jeg ved ganske godt, at det er en vanskelig sag. Men det er jo først og fremmest en vanskelig sag for de lejere, som bliver ramt af det.

Jeg bad for få minutter siden overborgmesteren om at komme i nærheden af, hvordan og hvorledes dette skal løses. Jeg har nu forstået, at overborgmesteren, når han ikke på nuværende tidspunkt vil gå ind i debatten, ikke har en måde, det kan løses på.

Men så vil jeg godt henstille, at vi inden for en måned i Økonomiudvalget får at vide, hvordan og hvorledes denne sag, som optager en betydelig del af Borgerrepræsentationens medlemmer, skal løses.

Jeg kan under ingen omstændigheder acceptere, at der ikke kommer en konkret løsning, der først og fremmest tilgodeser lejerne, ingen som helst tvivl om det. Så jeg håber om lidt, at overborgmesteren over for Borgerrepræsentationen giver en meddelelse om, at denne sag om en måned er på dagsordenen i Økonomiudvalget, og at der i et samspil med boligministeren er fundet en løsning på det.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Må jeg ikke sige til Lars Hutters – det gælder for så vidt også Peter Skaarup – at jeg regnede ikke med, at 2 økonomiudvalgsmedlemmer ikke erindrede, at vi har aftalt i Økonomiudvalget at følge sagen, som er på her, en beretning om administrationen af afløsning og frikøb af de rettigheder fuldstændig i overensstemmelse med den beslutning, som Borgerrepræsentationen har truffet for 2 år siden. Økonomiudvalget vil, som både Peter Skaarup og Lars Hutters erindrer, følge denne sag.

A. Benhaddou (D): Jeg vil bare sige, at jeg tror, vi ikke skal male fanden på væggen. Jeg tror simpelt hen, at boligselskaberne forsøger på at drive en slags lobbyisme over for os og true os med, at de går konkurs eller sætter huslejerne op med 30-40 pct. Det tror jeg simpelt hen ikke på. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre, at huslejerne kan stige så meget uden problemer.

Jeg tror simpelt hen det er for at presse os, og det har de jo så også formået, og så har Dansk Folkeparti selvfølgelig taget det til sig og gjort det til en stor sag. Men jeg tror simpelt hen ikke på det.

For det andet kom Lars Hutters igen ind på, at vi skal have et eller andet sendt videre til Økonomiudvalget. Vi skal også på et eller andet tidspunkt have vedtaget et budget, men med alle de forslag, du kommer med, som skal videre til Økonomiudvalget, får vi ikke lavet noget budget.

Peter Skaarup (O): Jeg synes ikke, det er en helt rimelig måde at sige tingene på fra Benhaddous side, for vi skal være opmærksomme på, at der er nogle konkrete problemer, vi kommer til at tage stilling til.

Jeg vil ikke føre en lang debat i dag om det, men blot sige, at der er kun lejerne til at betale, og uanset om du kalder det lobbyisme eller du kalder det et problem for boligselskaberne og lejerne, så er der kun en eneste part i denne sag, der kan betale, og det er lejerne. Dermed kan vi komme til at sende sorteper videre, hvis ikke man opnår en løsning på det her. Det er bare den konsekvens, du skal være opmærksom på i denne debat.

---

9) 142/98

Preben Møller Hansen (P): Når jeg læser et sådant forslag, så tager jeg mig til hovedet og siger: Kan andre mennesker uden for denne by træffe beslutning om, at vi skal aflevere et millionbeløb, penge som vi kun får ind gennem skatterne?

Jeg vil foreslå, at vi nægter at betale disse 8,8 mill. kr., og så går Jens Kramer Mikkelsen op til Poul Nyrup, eller hvem der nu sidder på posten, og siger: Det er jer, der udskriver valget, og ikke os. Vi sørger for omkostningerne ved kommunevalget, men når I udskriver folketingsvalg eller andre valg, så er det jer og kun jer, der skal betale.

Tænk sig engang hvis de udskriver valg hver anden måned. Så går denne by sgu ... undskyld, fallit, og det kan vi jo godt risikere. Da jeg sad i Folketinget, udskrev man valg efter 8

Københavns Borgerrepræsentations forhandlingerMødet 5. marts 1998

---

måneder, og det er altså noget, der kan ske, da statsministeren har muligheden for at udskrive valg, når det passer ham.

Vi kan gå med til at betale omkostningerne ved et ordinært valg efter de 4 år, jf. grundloven. Derfor mener jeg, at vi som repræsentanter for Københavns Kommune skal sige til dem, der sidder derinde på Christiansborg: Slip skillingerne, venner. Vi ønsker ikke at betale, fordi I finder, at nu skal der udskrives valg.

Så ved jeg ikke, hvad årsagen var til, at de udskrev valg. De kunne lige så godt have sidet de skid ... de der par måneder mere. Så var vi ude over det problem.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Men pengene skulle anvendes alligevel i 1998. Jeg er enig i, at det givet vil gøre et stort indtryk på regeringen med en sådan henvendelse, og jeg er enig i, at hvis dette er noget, der sker hver anden måned, så vil det også blive et centralt element i de årlige forhandlinger med regeringen om situationen økonomisk de kommende år.

Preben Møller Hansen (P): Han er skideangst for at gå op til sin partikammerat og bede ham om at slippe skillingerne. Hvis man skal handle, så skal det have en konsekvens. Det er det, det drejer sig om i enhver situation, og jeg har været med til at forhandle, jeg ved ikke hvor mange gange i mit liv. Det har givet pote hver gang.

Ole Hentzen (C): Man kunne selvfølgelig have stor sympati for det af Preben Møller Hansen med ægte hjertevarme og følelse stillede forslag.

Nu blev Preben Møller Hansen først medlem af forsamlingen igen her fra 1. januar, så derfor har han ikke haft fornøjelsen af hele det budgetshow, vi havde i oktober måned 1997. Men selv i 1997 lå det rimelig klart, at der i 1998 skulle være folketingsvalg, for der udløber 4-års-perioden, så derfor var der i budgetlægningen afsat penge her i 1998 til afstemningen. Så det er en ren og skær kapitaludløsningstanke, der sker nu.

Det er først, når det andet valg kommer her i 1998, Preben Møller Hansen, vi godt vil overveje, hvad pokker vi gør i den anledning.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det afhænger jo af, hvad der sker på onsdag.

A. Benhaddou (D): Jeg vil bare sige, at selv om København vil nægte, så har vi det problem, at andre kommuner også skal betale for afholdelsen af valgudgifterne. Så derfor vil vi ikke kunne gå alene. Det kræver simpelt hen en lovændring for, at det kan lade sig gøre.

Men til gengæld kan jeg love Preben Møller Hansen, at CD bliver tungen på vægtskålen, og så skal de nok sørge for at holde på regeringen i 4 år.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er ikke flere, der har begæret ordet. Skulle jeg forstå Preben Møller Hansens indlæg som udtryk for et konkret ændringsforslag? (Ophold). Det skal jeg ikke, men som en opfordring til overborgmesteren.

---

10) 137/98

---

11) 135/98

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg har modtaget indstilling om, at følgende udpeges som medlemmer: Borgmester H. Thustrup Hansen og direktør Ida Munk, Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Lars Engberg (A): Vi har lidt den holdning i Socialdemokratiet – jeg ved ikke, om det dækker den store valggruppe – at hvis de her poster i Museumsrådet er så betydningsfulde, at ressortborgmesteren ønsker at sidde der, så burde det vel også være sådan, at den anden post, som tilfalder den store valggruppe, også er betydningsfuld, så den store valggruppe burde besætte den post og ikke en embedsmand.

Vi mener nok, at man enten burde sige, at dette er noget rimelig teknisk noget, og derfor sætter man embedsmænd ind, eller også gør man det til noget, hvor de politiske grupperinger besætter posterne.

Men der kan selvfølgelig være særlige argumenter, og jeg skal ikke kunne udtale mig om, hvorvidt der er det for Museumsrådet, men det kan der være herfor, og det kan der også være andre steder, så skidt, lad gå denne gang, men principielt må man beslutte sig for, om det er embedsmænd, eller det er politikere.

Ole Hentzen (C): (*Mikrofonen afbrudt*) ... selvfølgelig at blande mig i noget, jeg ikke har viden om, så kan jeg kun sige, at det blev drøftet på gruppemødet i Den Konservative Gruppe så sent som i mandags, og der meddelte borgmesteren, at efter den viden, han havde i mandags, så var det ikke politikere, der sad i Museumsrådet, men det var embedsmænd, således som indstillingen var.

Det må altså være fra anden kilde, og det kan så kun være overborgmesteren, at der i så fald på anden led er tilflydt det. Gruppen er til stede nu, og jeg har lige tjekket det med de 2 øvrige gruppemedlemmer, som også var til stede. Da det er en 2-mands-post, så havde vi det oppe som diskussion, om den havde været med i fordelingen til den store eller den lille valggruppe, og da vi kunne se af indstillingen, at der var 2 embedsmænd, der havde siddet der, så gik vi ud fra, at det var 2 embedsmænd igen.

Så forklaringen må komme bagfra, den kan ikke komme fra os.

Martin Günter (F): Jeg har da også kun læst indstillingen sådan, at det er 2 embedsmænd, og jeg kan i øvrigt sige, at det har det været i mangfoldige år, i hvert fald i de 12 år, jeg hidtil har siddet her.

Jeg ved ikke, hvor meget man skal gøre ud af det. Jeg vil egentlig foreslå, at man sender sagen til Kultur- og Fritidsudvalget, og så drøfter vi det spørgsmål. Det har ikke været oppe dér, om man pludselig skulle have en politiker, eller man skulle have embedsmænd. Jeg ved, at i andre sammenhænge har SF'ere rejst spørgsmålet om, hvorvidt der skulle sidde politikere eller embedsmænd, og da mente man, der skulle sidde embedsmænd.

Da denne sag nu er kommet op, vil jeg foreslå, at vi sender sagen til Kultur- og Fritidsudvalget, og så drøfter vi det kort dér.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er stillet forslag om, at sagen sendes til Kultur- og Fritidsudvalget. Det tror jeg ikke, der er nogen, der har bemærkninger til.

Jeg skal sige til Ole Hentzen, at årsagen til at de 2 navne blev nævnt, som jeg nævnte her, er, at vi har modtaget meddelelse i dag fra Kultur- og Fritidsforvaltningen om indstillingen af H. Thustrup Hansen og direktør Ida Munk. Nu hørte jeg ikke Lars Engbergs indlæg som modstand mod det. Jeg tror, Lars Engberg sagde: Lad gå. Men vi lader sagen gå i Kultur- og Fritidsudvalget.

---

12) 140/98

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Inden jeg giver ordet til en ordfører for forslagsstillerne, skal jeg orientere forsamlingen om, at jeg fra Jens Johansen har modtaget meddelelse om, at han ikke ønsker at være medforslagsstiller til forslaget.

Jeg skal samtidig orientere forsamlingen om, at der i dag har været et bestyrelsesmøde i Ørestadsselskabet, hvor en enig bestyrelse har givet direktionen et nyt mandat til en forhandlingsløsning mellem selskabet og virksomheden.

Der har været forhandlinger her til eftermiddag mellem Ørestadsselskabet og virksomheden på baggrund af det tilbud, der er givet af selskabet. Meddelelsen fra virksomheden har, sådan som jeg er orienteret, været, at man ikke umiddelbart kunne acceptere forligsforslaget, men at man ønskede at drøfte det med sine rådgivere. Det er situationen, som den er p.t.

Ole Hentzen (C): Jeg skal starte med at beklage, at det forslag, som forsamlingen har fået ud, i sin motivering har nogle påstande, som i hvert fald skal modereres.

Det er selvfølgelig, at bestyrelsen i Ørestadsselskabet ikke på noget tidspunkt har truffet beslutning om, at sagen ikke skal ankes til Landsretten. Der findes et bestyrelsesmødereferat fra december måned 1997, der klart siger, at 5 ud af bestyrelsens 6 medlemmer ønsker at anke sagen til Landsretten.

Så findes der et bestyrelsesmødereferat fra den 13. januar 1998, altså mere end en måned senere, som udelukkende omhandler muligheden for forlig med den pågældende virksom-

hedsejer, nemlig Grønlund-Gruppen. Jeg beklager, at dette har givet anledning til, at nogle har følt, at de er blevet taget på nogle falske oplysninger.

Når det er sagt, så vil jeg gerne som bestyrelsesmedlem in spe – hedder det sådan, næh tidligere bestyrelsesmedlem i Ørestadsselskabet, sige, at hvad jeg måtte komme med nu af bemærkninger om Ørestadsselskabet, ikke må tegne billedet af, at jeg er pro Ørestaden, og at jeg er pro metrobyggeriet. Men jeg har været en svoren modstander af den måde, selskabet har håndteret denne sag på. Jeg har været en stor skeptiker vedrørende den måde, selskabet har valgt nogle rådgivere på, og har desangående valgt at følge netop denne sag fra starten, altså på det tidspunkt i foråret 1997, hvor det bliver klart, at man er nødsaget til at totalekspropriere denne ejendom.

Det, jeg fik min, hvad skal vi sige, tid at gå med overhovedet at ville gå ind i den pågældende sag, var klart, at der var nogle forvarsler på Christianshavns Torv om, at de rådgivere, som virksomheden havde valgt, ikke fungerede i den ånd, som jeg mente, at både Borgerrepræsentationen og selskabet havde udtalt, at de skulle agere på selskabets vegne. Man skal huske her i forsamlingen, at Ørestadsselskabet har valgt i sin organisation at drive virksomheden med ganske få ansatte, mens resten er rådgivere, man hyrer på kontrakt, og som derved agerer i selskabets navn.

Der var nogle revnedannelser, store rystelser på Christianshavns Torv, som det enkelte konsulentfirma i hvert fald ikke løste på en tilfredsstillende måde, hverken for beboerne eller for selskabet eller for denne Borgerrepræsentation, som har modtaget indberetninger derom.

Det samme selskab havde lavet en indberetning om, hvad det ville indebære at totalekspropriere denne virksomhed eller lave metro. Det var en rapport – der er gudskelov referat, og det er åbent møde, så det kan jeg sige helt offentligt – der var så smækfyldt med fejltagelser, at den ikke blev lagt til grund hverken for Ekspropriationskommissionens kendelse eller for Taksationskommissionens kendelse. Og det var altså rådgivere, som dette selskab havde benyttet.

Da man når den kære august måned 1997, så kommer der en kendelse fra Ekspropriationskommissionen, som er den første, der klart siger: Denne virksomhed skal totaleksproprieres, han skal fraflytte. Tidspunktet bliver debatteret, det hedder 15. april 1998. Altså er der ca. ¾ år for virksomheden til at finde en ny lokation og derved også få flyttet produktionen.

Denne kendelse bliver anket, idet selskabets advokat – som jeg i parentes skal bemærke, at selskabets daværende bestyrelse aldrig har taget stilling til skulle være advokat, men det har altså andre valgt – rådgiver om, at denne erstatningssum på de 28 mill. kr. er alt for høj. Hans bud lyder, at totalerstatningen nok kun skal være på 22 mill. kr. Selskabets flertal i bestyrelsen, 5 ud af de 6, beslutter, at man er nødsaget til at prøve én gang mere, man må prøve næste instans, som er Taksationskommissionen.

Man siger samtidig i bestyrelsen: Vi er klar over, at tidspresset er meget vitalt her, vi bliver nødsaget til ligesom at skubbe på. Man meddeler så advokaten, at det her skal saft suse mig gå hurtigt, og man retter også henvendelse til Taksationskommissionen desangående, og den stiller beredvilligt op. Der bliver en yderligere måneds forsinkelse, fordi selskabets advokat ikke ønsker at medvirke til det så hurtigt, så der bliver altså lagt lidt forsinkelse ind.

Men endelig kommer man da videre, og i november måned ligger den kendelse, som alle har ventet på, og den bliver desværre ikke, som advokaten havde regnet med, men den går den

modsatte vej. Nu får virksomheden tilkendt 32 mill. kr. i stedet for de 28 mill. kr. komma et eller andet.

Så er fanden løs, for at sige det mildt, for nu havde man lige pludselig håbet, at man kunne få afsluttet denne sag, og man havde besluttet, at man var nødsaget til at gå videre til en enkelt instans mere, men så gik det den forkerte vej.

Så var man jo nødsaget til at finde de store argumenter frem for, hvordan man skulle få sluttet det her. Hvem der så vælger at indblande Kammeradvokaten, står hen i det uvisse, for det er ikke nogen beslutning, direktionen har truffet, og det er heller ikke nogen beslutning, bestyrelsen har truffet. Så det må være en ekstern rådgiver, som repræsenterer den store aktiemajoritet i dette selskab. Mit kvalificerede gæt er, at det nok er overborgmesteren og finansdirektøren, som har rådgivet selskabets direktør om, at man nok er nødsaget til at høre Kammeradvokaten om dette.

Kammeradvokaten vurderer – det har I formentlig hørt – at han synes, der er 2 uldne punkter i de afgørelser, der ligger fra de offentlige instanser. Det ene er noget forureningsproblematik, og forurening er der på grunden, for det er Københavns Kommune, der har solgt grunden, det er nemlig en gammel gasværksgrund, så da man sælger den i sin tid, gør man opmærksom på, at der ligger forurening. Det mener Kammeradvokaten nu skal reducere prisen, det er så hans påstand.

Men det andet argument er, at virksomheden slet ikke er det værd, så den skal slet ikke flyttes. Man kan altså teoretisk diskutere: Skal man betale omkostninger på 16-17 mill. kr. for at flytte en virksomhed, som efter den pågældende advokats oplysninger måske kun er 2 eller 3 mill. kr. værd? Det er logik for burhøns, at hvis det synspunkt holder stik, så er virksomheden selvfølgelig ikke flytbar. Der er ingen, der skal betale 17 mill. kr. for at flytte noget, som kun er 2 mill. kr. værd. Sådan er loven om ekspropriation nu engang sammensat.

Men det er ikke uforståeligt, at alle andre rådgivere selvfølgelig siger: Jamen hvordan pokker findes disse 2 mill. kr. som værdien af virksomheden? Er virksomhedens knowhow og maskinpark og lignende kun 2 mill. kr. værd? Det sættes der selvfølgelig store spørgsmålstejn ved, men som den gode Kammeradvokat siger: Det er et synspunkt, jeg ikke kan afvise bør afprøves ved en yderligere retsinstans. Det vælger et flertal i bestyrelsen så at gøre med stemmerne 5 mod 1.

Det, der så er det pudsige i denne sag og det, der gør mig meget vred, er den etiske holdning, man lægger for dagen i denne sag. Selskabets advokat kan altså det ene øjeblik postulere, at virksomheden kun er disse 2-3 mill. kr. værd. Han kan indgive et kæremål – og det er et offentligt kæremål, så alle kan læse, hvad der står deri – om, at virksomhedens erstatning kun skal udgøre disse 2-3-4 mill. kr. plus en væsentlig lavere sum for ejendommen. Det kan han gøre den 2. februar.

Den samme advokat retter henvendelse til virksomheden og siger: Jeg kan fikse et forlig, hvis du bider til på 25 mill. kr. Det er sgu som om det er Hjallerup Kræmmermarked det her, for enten skal virksomheden have den erstatning, den er berettiget til ifølge loven, eller også skal man bare sige helt åbent og ærligt det, man vil, nemlig lukke virksomheden. For det siger sig selv, at når tidsfaktoren var væsentlig i august måned 1997 for, at virksomheden kunne flytte med sine 40 arbejdspladser, så er den jo altså meget væsentlig, når vi nu er nået frem til marts måned 1998, og datoen 15. april stadig fastholdes.

Det er fuldstændig som hvis man ringer op fra hospitalet til kommunens vidunderlige plejehjemssystem og siger: Hør her, nu kan I godt bevilge en invalidebil, for patienten dør i morgen.

Der er overhovedet ingen risiko ved at sige, at nu betaler vi ejeren det, han egentlig forlangte, da vi pressede ham til at tage imod et forlig, for man ved samtidig, at han ikke har en jordisk chance for at flytte virksomheden inden 15. april. Derved har, tror jeg, denne kommune opnået det, man ville, nemlig at lukke biksen, og så har selskabet en grund, så man senere kan ændre Kommuneplanen og få noget godt ud af det.

Denne sag er gudskelov ikke en normal sag, for så så det ikke godt ud for hverken kommunestyret eller for Ørestadsselskabet eller andre selskaber.

Det seneste, jeg har oplevet i denne sag, er, at journalister af rimelig høj etik har ringet mig op og sagt: Er du klar over, at jeg fra Rådhusets embedsmandsstab hører, at du er aflønnet som konsulent af Grønlund-Gruppen? Jeg kunne så gudskelov sige til den pågældende journalist, som var af rimelig høj etisk karakter: Nej, det er jeg ikke klar over, men jeg synes, du skal få det bekræftet eller afkræftet det sted, hvor man siger, at jeg er på lønningslisten, og det har han gudskelov også gjort.

Kan der ligge noget gammelt nag mod denne virksomhed, siden man trækker den igennem denne mølle? Det var som bekendt en af de erhvervsvirksomheder, der i sin tid stod i vejen for, at Østamager ikke i dag huser noget a la Mjølnerparken, idet det var denne virksomhed, som gik i spidsen for, at det skulle være et erhvervsområde og ikke udlægges til boligområde, hvad det så senere er blevet. Jeg ved det ikke. Jeg ved bare, at rollen i denne sag fra bestyrelsens side har været styret her fra Rådhuset, og min anklage har karakter af, at jeg synes, at overborgmesteren, som er den erhvervsansvarlige borgmester i denne by, har været medvirkende til aktiv dødshjælp.

Det har været klart fra starten, at man som bestyrelsesmedlem ikke kan sidde og sige: Hæv bare de penge, som du er blevet tilkendt ved Taksationskommissionens kendelse, hæv bare de 32,4 mill. kr., efterhånden som du skal bruge dem, når du flytter dig – når man på den anden side siger: Vi kommer i øvrigt efter dig, hvis du hæver for mange, fordi vi mener kun, du skal have 13 mill. kr. i alt.

Det er dobbeltmoral, som ikke er den erhvervsansvarlige gunstig i denne sag. Det ved jeg også, at både fagbevægelsen, Arbejdsgiverforeningen og Erhvervsrådet i denne by har udtalt over for overborgmesteren.

For at denne sag overhovedet kan få en afgørelse, er det ikke nok, at man kan stille sig op og sige, at nu er der et forlig på vej. Man har sat Grønlund-Gruppen kniven for struben. Man har sagt: Tag det eller lad være, for vi ved, at du lukker alligevel.

Ethvert andet fornuftigt menneske ville lynhurtigt sørge for at lægge denne sag bag sig, lukke virksomheden og tage det, som nu er blevet resultatet af denne sag, nemlig at det flertal, som jeg fornemmer er her nu, kan sige til dagspressen: Jamen vi har jo sagt ja til, at vi vil give Grønlund det forligstilbud på 27,5 mill. kr., han selv har sagt, og så kan vi jo ikke gøre for, at han ikke kan flytte virksomheden.

Jeg minder bare om, at det er de samme mennesker, der var med til at beslutte, at det var en hastesag i efteråret 1997, som nu i marts måned 1998 fastholder, at det skal ske til 15. april.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ole Hentzen har mere end overskredet taletiden, og undervejs synes jeg også, der kom oplysninger og tilkendegivelser, som måske gjorde det berettiget, at sagen var forblevet på lukket dagsorden

Jens Kjær Christensen (Ø): Man kunne jo fristes til at begynde at diskutere noget, som denne sag måske slet ikke handler om, nemlig Ørestadsselskabet som konstruktion. Det er i hvert fald bekendt, hvad Enhedslisten mener om den sag. Man kunne få lyst til at diskutere lukkede selskabsformer i det offentlige regi. Det er ikke det, der er sagen her. Man kunne også få lyst til at diskutere, hvordan økonomien skal skaffes til veje, via byggeri på Amager. Men det er ikke det, der er sagen.

Da vi kom ind i denne sag, havde den udviklet sig langt, og vi har, vil jeg nærmest sige, heldigvis ikke haft den fornøjelse at deltage i bestyrelsen.

Men det kræver ikke meget juridisk eller økonomisk indsigt og almindelig moralopfattelse, når man gennemgår sagen, og her tænker jeg på alle de dokumenter, som i dag, ved dette møde, er offentligt kendt. Det indebærer selvfølgelig de papirer, som er offentligt tilgængelige i forbindelse med domsafsigelser, og det handler faktisk i virkelighedens verden også om det, der har stået i pressen som citater eller meddelelser i de senere dage.

Ud fra det er det egentlig ganske enkelt at danne sig et billede af selve sagen. Der er noget, der springer en i øjnene, og det er selvfølgelig et meget stort misforhold mellem, hvad Ørestadsselskabet vurderer er en rimelig erstatning i denne ekspropriationssag, og så hvad 2 offentlige, uvildige taksations- og ekspropriationsinstanser når frem til.

Det kan så give en anledning til at sige: Jamen hvad pokker er Ekspropriationskommissionen og Taksationskommissionen egentlig for nogle størrelser? Er de inkompetente, og er det sådan, det normalt foregår i Danmark, eller hvad?

Der er i hvert fald et eller andet, der springer i øjnene, og man kan jo se af de offentlige papirer, at ved Taksationskommissionens møde den 10. november advokerer Ørestadsselskabet for, at erstatningen skal ligge på 11.750.000 kr. Det er et offentligt kendt papir. Der er langt fra det og op til, hvor vi er i dag, forligstekstens 27,5 mill. kr. Jeg må indrømme, at det springer meget i øjnene.

Jeg mener, at i forbindelse med ekspropriationer må man grundlæggende have nogle mere strategiske opfattelser af, hvordan sådan noget skal finde sted, og også etiske i virkeligheden. Alle kan vel blive enige om, at ekspropriation, uanset om det er en bolig for en almindelig familie, eller om det er en virksomhed, som bestemt ikke ønsker at holde op med at være virksomhed, er en ganske ubehagelig sag.

Derfor skal man selvfølgelig nøje overveje retsforholdet i sådan en situation. Jeg kunne formulere det på den måde, at det altid for så vidt i sådan en sag politisk og samfundsmæssigt set må være bedst at give en lille smule mere end en lille smule mindre.

Så er der et andet forhold, man må tage i betragtning, og det er hensigten. Når man som i dette tilfælde har at gøre med en virksomhed, så går jeg ud fra, at Ørestadsselskabet selvfølgelig har haft til hensigt at bevare arbejdspladserne. Om det er i Københavns Kommune eller i Herlev, undskyld, er jeg egentlig ligeglad med, men at man bevarede arbejdspladserne, gav mulighed for, at de kunne fortsætte i en højt specialiseret virksomhed, som der efter sigende

kun er én af i landet. Den hensigt lægger man selvfølgelig også ind i sin praksis, går jeg ud fra.

Den tredje ting er selvfølgelig at bruge sin fornuft og at sige, at selvfølgelig skal man heller ikke snyde skatteyderne ved bare at gå og dele penge ud. På den anden side har der været uvildige instanser inde, og de har fundet et niveau, der ligger i en bestemt ende af skalaen, i hvert fald helt modsat det, som Ørestadsselskabet har ment. Når nu fornuften skal træde ind, så må man jo konstatere, at dette tilbud har sammenhæng med et tilbud, som er afgivet fra Grønlund-Gruppens egen side, og det er offentligt kendt allerede i dag.

Jeg mener, sagen er gået meget skævt, og hovedproblemet har Hentzen jo ret i er en flyttedato. Det er meget ulykkeligt, synes jeg, at vi nu er 5-6 uger før denne flyttedag, for jeg håber, at man, når forligsforhandlingerne fortsætter, når vi er færdige med dette møde, endeligt når frem til et resultat, som maksimalt kan garantere, at arbejdspladserne faktisk bliver flyttet og bliver etableret et andet sted. Om det er i Københavns Kommune, er ikke det afgørende, men her i nærheden.

Fornuften har i hvert fald tilsagt os i Enhedslisten at sige, for vi har været helt nede og dykke i meget lave tal, så det er ingen hemmelighed, at vores holdning har været, at hvis man kunne nå et forlig på det, som var erkendt af Grønlund-Gruppen selv kunne være tilstrækkeligt, så måtte det vel være et forlig, også Ørestadsselskabet kunne acceptere.

Derfor må vi i forhold til forliget sige, at det forslag, jeg og vi har været medunderskrivere på, er blevet opfyldt i den forstand, at der er sket den bevægelse. Det vil nu vise sig, om denne bevægelse indtræder for sent i dette historiske drama, om det ikke lykkes. Jeg håber, at det lykkes.

Dermed mener jeg og Enhedslisten, at for vores vedkommende er – det er også meddelt de andre forslagsstillere – vores støtte til det oprindelige forslag selvfølgelig bortfaldet med dette forligstilbud.

Det er, hvad jeg vil sige i første omgang.

Borgmester Søren Pind: Jeg kan forstå på det hele, at det er, som om tingene går i ring. Sidst Grønlundsagen var oppe og vende i denne sal, handlede det om lokalplanen for området. Der konstaterede – jeg vil nu bruge udtrykket »beskyldte«, tidligere overborgmester Weidekamp Venstres Bente Frost for at være i Grønlunds sold, at hun havde modtaget pengemidler af Grønlund. Det viste sig, at det, Bente Frost havde modtaget, var et lille glas fadøl på »Brønnums«.

Det siger åbenbart noget om, hvad der sker i dette område, og det siger noget om, hvilke midler der bliver taget i anvendelse, når det er sådanne sager, der bliver drøftet.

Venstres helt principielle indstilling til denne sag er følgende: Først har Ekspropriationskommissionen taget stilling til sagen. Man fastslog, at beløbet, der skulle udbetales, lå i omegnen af 28 mill. kr. Denne sag blev anket. Så tog Taksationskommissionen stilling til sagen. Der skete det meget, meget sjældne, at beløbet blev sat op, nemlig til over 32 mill. kr. Jeg forstår så, at sagen blev indbragt for Landsretten, hverken på bestyrelsens eller direktionens anmodning ... eller rettere sagt, man bad Kammeradvokaten om et notat om sagen. Det skete hverken på bestyrelsens eller direktionens forlangende. Det synes jeg er ganske forunderligt.

Undervejs under diskussionen om de her sager synes jeg måske nok, man skal mærke sig, at Ørestadsselskabets udgangspunkt for den pågældende erstatningssum beløb sig til 11 mill. kr. Taksationskommissionen siger 32 mill. kr. Så synes jeg, man skal spørge sig selv, hvem man tror mest på. Hvilken troværdighed har den part, der har skønnet over 20 mill. kr. forkert i forhold til Taksationskommissionen, som dog består af jurister?

Jeg vil godt oplæse et notat, som jeg har modtaget, som er et referat af dels en telefonsamtale med Taksationskommissionens formand, dels en telefonsamtale med Ekspropriationskommissionens formand.

Taksationskommissionens formand er cand. jur. Kristian Mogensen. Han udtaler, at ud af det totale antal ekspropriationssager på 400 i forbindelse med Øresundsforbindelsen blev i alt 40 sager anket til Taksationskommissionen. Alle blev anket af lodsejerne. 10 pct. af disse 40, dvs. 4, er efterfølgende blevet anket til Landsretten. Igen kun af lodsejerne, og ingen af dem fik medhold ved Landsretten. Det vil sige, at ingen taksationskendelser er blevet underkendt.

Kommissarius Erling Christensen siger, at selvfølgelig sker det, at det offentlige anker en kommissionsafgørelse, dog sjældent på baggrund af økonomi, men normalt af principielle grunde, så man har en retslig afgørelse at støtte sig til i fremtidige ekspropriationssager. En anke fra det offentlige sker ca. 2 gange årligt.

Peter Skaarup (O): Der har været sagt mange kloge ord om denne sag, så jeg skal ikke gentage alle de oplysninger, som er kommet frem, men blot sige, at i Dansk Folkeparti er vi meget foruroligede over den udvikling, denne sag er udtryk for.

Det, vi er mest foruroligede over, er, at der er 2 kommissionskendelser, der begge ligger omkring de 30 mill. kr., én på den ene side og én på den anden side, og Ørestadsselskabet vælger alligevel at appellere sagen efterfølgende til Landsretten.

Det skaber jo – for dem af jer, der ikke har hørt efter indtil nu – det store problem for virksomheden, at Grønlund kan sådan set godt begynde at bruge af de 32,4 mill. kr., men han kan ikke være sikker på at få dem. Han kan muligvis om 2 eller 3 år blive udsat for, at Landsretten siger, at det blev altså ikke 32,4 mill. kr., det blev måske kun 20 mill. kr. Det vil sige, han på det tidspunkt skal til at tilbagebetale et meget, meget stort beløb, som kan være meget svært for en virksomhed af den karakter at stampes op.

Dansk Folkeparti mener, at vi i en sådan sag ikke kan være bekendt fra det offentliges side at agere på denne måde. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt.

Derfor er det en meget kedelig sag med nogle meget kedelige perspektiver, også for dem, som ikke har den energi, som Grønlund har haft. Vi skal være opmærksomme på, at hvis det var os 55, der sidder herinde i dag, så gad jeg nok se ret mange gå i krig med denne sag med de forudsætninger, den har, og med det tidsforbrug, det givetvis må betyde for en virksomhed af denne karakter, som jo først og fremmest skal tænke på at producere, og som skal tænke på, at den har 40 arbejdspladser, den skal holde på, og skal sørge for at kunne klare sig fremover også.

Der må vi nok sige, at hvis resultatet af dette bliver, at Københavns Kommune kommer til at miste 40 arbejdspladser – det kan være, de helt forsvinder til udlandet, det kan også være, de forsvinder til et andet amt – så må vi også tænke en lille smule egoistisk på Københavns

Kommunes image og Københavns Kommunes økonomi. De her 40 arbejdspladser er altså et gode for kommunen, og det vil være drønærgerligt at miste de her arbejdspladser.

Så der skal ikke herske tvivl om, at for Dansk Folkeparti er dette en principiel sag, som Søren Pind også redegjorde for, der medfører, at hvis man ikke sikrer, at de her arbejdspladser bliver bevaret i Københavns Kommune, så kan vi altså godt forestille os andre tilsvarende situationer, hvis man skal til at udbygge metronettet, hvor Dansk Folkeparti godt kunne tænke sig, at man på lidt længere sigt fik fjernet trafikken fra overfladen og lagt ned under jorden. Hvis det skal være tilfældet fremover, så får vi et væld af ekspropriationssager, og hvis de selskaber, der har med det at gøre, skal til at føre sager ved Landsretten, så kommer man til at kvæle en hel række virksomheder.

Det er de kedelige perspektiver, der er i denne sag, så jeg vil meget appellere om, at man sørger for at give denne virksomhed en ordentlig behandling.

Lars Jensen (B): Det er jo ikke nogen hemmelighed, at Det Radikale Venstre aldrig har været tilhænger af Ørestadsselskabet, og vi bliver det nok heller aldrig.

Her på det sidste har vi oplevet Ørestadsselskabet komme i temmelig dårligt lys i mange forbindelser. Alle kender Ansaldo og metro, og nu hører vi om et megacenter ude på Amager Fælled. Det er jo rystende at høre, hvad Ørestadsselskabet bliver blandet ind i.

Nu har vi en lille virksomhed på Amager, som er kommet i klemme på grund af det der metrobyggeri. Ekspropriationsmyndigheder, taksationskommissioner har udtalt sig om denne sag. Der er fastlagt en udflytningsdato, den 15. april. Den må nok betragtes som værende fast, og den har været kendt i lang tid, og det er egentlig ikke den, der har været diskussionstemaet. Det er, at Ørestadsselskabet har anket begge afgørelserne og dermed har været med til at skabe usikkerhed for virksomhedens ejer.

På et tidspunkt afgav ejeren af virksomheden et forligstilbud, som var væsentligt under de 2 beløb, som både ekspropriationsmyndighederne og Taksationskommissionen havde sagt, men Ørestadsselskabet ville ikke acceptere dette forligstilbud.

Nu, næsten 4 måneder efter, hører vi, at Ørestadsselskabet er parat til at gå op til de 27,5 mill. kr. Det burde i den forbindelse nok være rimeligt at sige, at firmaet så fik mulighed for tilsvarende at få en udsættelse med hensyn til fraflytning af området, dvs. at man lægger 4 måneder ekstra til den fraflytningsdato, der har været, den 15. April, idet det er Ørestadsselskabet, der har været med til at skabe usikkerheden om, hvad dette firma kunne gøre.

Det Radikale Venstre er først kommet ind i sagen for ca. 2 uger siden og har faktisk ikke hørt, hvad der har været af disse konflikter før. Der er også andre partier, der først er blevet kontaktet meget sent.

Set i bakspejlet kan man selvfølgelig være ked af, at Grønlund-Gruppen ikke allerede i november, da de fik Taksationskommissionens kendelse, og de dagen efter fik at vide, at Ørestadsselskabet ville anke den, besluttede sig for at kontakte de politiske partier. Det er åbenbart kommet til at virke. Det er selvfølgelig uheldigt, at det er den måde, det skal foregå på, at man skal presse meget hårdt på og ligesom tvinge armen rundt på medlemmerne af Ørestadsselskabets bestyrelse.

Vi mener, at ordlyden, som den står, at vi pålægger de 3 BR-udpegede medlemmer i Ørestadsselskabet at afslutte ekspropriationssagen med den ordlyd og den forklaring, som vi har

fået fra overborgmesteren, må være i det mindste afsluttet, så den sag om ekspropriationen, om pengene mener vi nu må være til stede.

Dermed mener vi også, at vi kan stå til ansvar over for Rigsrevisionen, idet vi naturligvis vil få et problem med at forklare, at vi har givet et beløb, der er over 27,5 mill. kr., når selskabet selv har sagt, at det var prisen.

Jeg må også beklage, og det har jeg nævnt over for Niels Grønlund selv, at han har nævnt det beløb, men jeg mener, det vil være svært for Borgerrepræsentationen at give manden et beløb, der er højere end det beløb, som han faktisk selv har sagt ville være prisen.

Preben Møller Hansen (P): Det var sådan set ikke min mening at tage ordet til dette spørgsmål, idet jeg var klar over, hvilket forlig der skal indgås. Men når man her fra denne talerstol giver klart udtryk for, at overborgmester Jens Kramer Mikkelsen har medvirket aktivt til dødshjælp, så synes jeg, at man strammer den lidt for meget.

Hvis man anvender den form uden at have belæg for det, så kommer man ganske givet i klemme i forhold til de diskussioner, der skal være i denne sag. Her gælder det om, at vi, når vi har belæg for en ting, rejser kritikken, og har vi ingen belæg, så holder vi vores kæft.

Det andet, der optog mig, var, at nogle af de repræsentanter, der har deltaget i debatten, giver udtryk for, at man hellere må give mere end for lidt. Nogle af dem, der har givet udtryk for disse synspunkter, er dem, der i dagligdagen giver udtryk for, at man skal betale mindre i skat.

Så er det en ejendommelig holdning at have, hvor man giver udtryk for, at man hellere må give manden lidt mere. Det har ikke meget med sund fornuft at gøre, og det har slet ikke noget at gøre med ansvarsfuldhed over for denne bys borgere. Her gælder det om i enhver sag, som har præg af omkostninger, at man begrænser omkostningerne så meget som muligt.

Jeg hører til dem, som er blevet ringet op utallige gange af en Grønlund. Jeg kendte sgu ikke manden, og jeg sagde gerne til dem, der tog telefonen: Sig, at jeg ikke er her, jeg gider sgu ikke høre på ham, jeg ved ikke, hvad han vil. Men så var jeg så uheldig, at jeg selv tog telefonen, og det var noget lort, for så kunne jeg jo ikke sige, at jeg ikke var der. Så sagde han, om jeg ikke kunne komme ud, han ville meget gerne have nogle samtaler med undertegnede. Da jeg nu var borgerrepræsentant, og han vidste, det skulle behandles i denne sal, så var det jo rimeligt, at jeg var velorienteret.

Hvad gør man, når man handler i millionklassen? Så er det ikke ualmindeligt, at de, der skal betale, kommer langt ned, og de, der skal have, siger højt oppe. Sådan er det nu engang. Når man forhandler, så har man en indgangsvinkel til forhandlingen for at nå til et bestemt mål.

Jeg blev ikke påvirket, idet jeg ikke lader mig påvirke så let. Men utallige gange gjorde Grønlund opmærksom på, at 32 mill. kr. var rimeligt, og han så også gerne, at han fik dem udbetalt. En retssag, der kunne tage 6 år, kunne jo medføre, at han mistede nogle af de penge, han ellers var tilkendt.

Det er lobbyisme, hverken mere eller mindre. Jeg har siddet i et 42-mands-udvalg i Bruxelles i 25 år, og jeg mødte den slags mennesker uafledigt, hver eneste gang vi var der. Det er det, der hedder lobbyisme. De forsøger på at påvirke folk til at indtage deres standpunkter og argumentere for det. Men Preben Møller Hansen hopper ikke på den limpind.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Jeg er helt stensikker på, at det, man er nået frem til, og som også vil blive accepteret af Grønlund-Gruppen, er, det tror jeg ganske givet, i overkanten af, hvad de skulle have.

Så kørte han meget på: 40 arbejdspladser, jamen det er jo forfærdeligt. Hvad nu hvis man udbetalte pengene, og manden sagde: Hej, kan I have det godt, jeg damper til Australien? Den var jo fed. Der er jo ingen garantier af nogen art for, at kapitalen vil sikre sine medarbejdere fortsat arbejde. Hvis de ser en økonomisk fordel, så er det hjem i kassen med pengene, færdigt arbejde. Hvor mange har vi ikke set, der har flyttet deres virksomheder til Tyrkiet, Portugal og andre steder. Tog de hensyn til arbejderne? Næh, de tog hensyn til profitten, og sådan kan det også være, det går i denne sag.

Jeg støtter i hvert fald helt og holdent det, der er kommet frem fra overborgmesteren, og han har ikke efter min opfattelse medvirket til aktiv dødshjælp.

Det, man selvfølgelig skal gøre i slutfasen, er at forsøge på at få datoen, den 15. april, flyttet og samtidig sige, at der bliver kun betalt penge i henhold til de regninger, der foreligger. Så er man hjemme i kassen, så har man de 40 arbejdspladser. Det får man ikke ved bare at skælde folk ud. Det giver ikke en skid.

Lars Hutter (L): Jeg har et par spørgsmål i denne sag. For det første kunne jeg godt tænke mig, at overborgmesteren redegjorde over for Borgerrepræsentationen for, hvor meget overborgmesteren mener, der skal gøres for at redde de 40 arbejdspladser. Den redegørelse har Borgerrepræsentationen ikke fået endnu.

Når jeg stiller det spørgsmål, så gør jeg det ud fra, at denne politiske forsamling må undre sig kolossalt over, at overborgmesteren har siddet som bestyrelsesmedlem i Ørestadsselskabet og har kendt, i modsætning til måske flere andre, i hvert fald har vi, der er nyvalgt, ikke kendt det, at der forelå en kendelse med fraflytning 15. april 1998.

Jeg har en opfattelse af, at når Københavns Borgerrepræsentation er involveret i et sådant selskab, så har det nogle forpligtelser, som ikke kun går på det, som Preben Møller Hansen var inde på for lidt siden, det ene og alene at maksimere profitten for Københavns Kommune.

Som politisk repræsentant for den københavnske befolkning har ikke mindst vores overborgmester et specielt politisk ansvar for med hensyn til en lang række af de problemer, som rammer den almindelige befolkning, når man f.eks. eksproprierer og det rammer en arbejdsplads, at der med det samme, når det bliver kendt, at 15. april er deadline for 40 arbejdspladser, foreligger et alternativt udviklingsprojekt fra overborgmesteren for at redde disse arbejdspladser.

Jeg har en ualmindelig dårlig samvittighed ved, at vi som Borgerrepræsentation er med i et foretagende med nogle af de mægtigste kræfter i dette land, som rask væk kan udskrive regninger til topjurister, advokater, Kammeradvokat og hvad ved jeg, jeg kender ikke regningen endnu, det er heller ikke med i den redegørelse, der er kommet til Borgerrepræsentationen.

O.k., man kan mene, hvad man vil, og Preben Møller Hansen og jeg har oplevet vores sager, men over for det står i dette system en lille virksomhed med 40 arbejdspladser. Der er 2 kendelser, og alligevel fortsætter man. Jeg synes, det er utrolig ubehageligt.

Jeg appellerer om, at overborgmesteren om lidt kommer med den redegørelse, for det er ikke bare den enkelte virksomhed, det er 40 arbejdspladser med familier og hvad ved jeg, man

kan risikere, fordi man har spillet russisk roulette med disse 40 mennesker, der er ansat på den pågældende virksomhed. De er uden skyld kommet i den situation, fordi vi i København ønsker en minimetro. Det synes jeg er det politiske spørgsmål for denne forsamling. Jeg har det altså sådan, venner, at når det er 40 familiers skæbne, der står på spil, så er det for mig det afgørende. Det burde det være for os alle sammen herinde.

Så kan overborgmesteren besvare det lille tillægsspørgsmål: Hvorfor har overborgmesteren medvirket til, at vi først i dag, den 5. marts 1998, står over for en forligssituation? Hvorfor kunne denne forligssituation ikke være opnået, da Taksationskommissionen afsagde sin kendelse i november måned? Så havde der måske været tid til at få ordnet det. Jeg ved ikke, om det er det, jeg ville ønske, det var det. Ingen som helst tvivl om det.

For mig er det afgørende de 40 arbejdspladser, og jeg synes ikke, at Borgerrepræsentationens medlemmer kan se hinanden i øjnene, hvis de 40 arbejdspladser forsvinder. Det er 40 familiers skæbne, tragedie måske. Det er ikke morsomt ikke at være tilknyttet arbejdsmarkedet, det ved vi godt alle sammen.

Så tror jeg desværre, at vi, selv om vi får løst dette problem, ikke slipper denne sag helt, for hvad illustrerer det her? Det illustrerer med fuldstændig klarhed, at vi ikke kan leve med, at vi har politiske repræsentanter, der bag lukkede døre træffer store beslutninger uden mandat her fra Borgerrepræsentationen.

Jeg bemærkede selvfølgelig en Jens Kjær Christensen fra Enhedslisten, der nu er i forlig med Socialdemokratiet om det her. O.k., men kan man nu stole på, at Jens Kjær og Enhedslisten og Jens Johansen og SF står ved, at det skal være Borgerrepræsentationen, der bestemmer, hvad der skal ske i Ørestadsselskabets bestyrelse, at vi får åbnet op for det?

Det politiske svar vil jeg også gerne høre i aften, for jeg vil ikke mere finde mig i, at vores repræsentanter er med til at vælte ulykker ud over almindelige mennesker i vores samfund. De skal stå til regnskab her, de skal have deres mandat herfra.

Det er Solidarisk Alternativs budskab, og jeg håber, at overborgmester Jens Kramer om lidt kommer med den redegørelse, som burde være givet både skriftligt og mundtligt ved starten af dette dagsordenspunkt.

Jens Johansen (F): For ikke så længe siden hørte jeg for første gang om denne sag, og jeg vil – ganske vist med lidt færre ord end den tidligere taler – sige, at for mig er det magtpåliggende, at de 40 arbejdspladser bevares, og at der sker en flytning af virksomheden, og at erstatningen har en størrelse, så denne flytning muliggøres.

Jeg vil gerne kvittere for Ole Hentzens beklagelse indledningsvis vedrørende oplysningerne om det tidligere forløb i bestyrelsen. Bestyrelsens tidligere beslutninger har jo også konsekvenser i dag, og i det lys har jeg og SF trukket os som medforslagsstillere. Det kunne være afklaret tidligere, men jeg vil gerne kvittere for det i hvert fald.

Jeg skal ikke kommentere det sagsforløb, der var, jeg kender det ikke, men jeg har lyttet med stor interesse. Jeg synes ikke, det er noget, som, hvis Ole Hentzens sagsfremstilling er korrekt, skal gentages.

Jeg mener, at sagen skal afsluttes, og den skal afsluttes på en måde, som jeg har sagt, så de 40 arbejdspladser bevares, og så virksomheden får en erstatning, som muliggør en flytning.

Der er kommet et forligsudspil fra Ørestadsselskabets bestyrelse til virksomhedens ledelse, som overvejes.

I lyset heraf og i lyset af det forligsudspil, som er kommet fra virksomheden, kan vi ikke i SF støtte beslutningsforslaget om de 32 mill. kr., som det ligger her. Vi vil i givet fald, såfremt det kommer til afstemning, stemme imod. Vi mener, at sagen bør afsluttes her i salen i aften, og at den ikke bør sendes til udvalgsbehandling. Men vi vil meget gerne anmode overborgmesteren om en redegørelse for det videre forløb fra i dag og fremover, når Økonomiudvalget næste gang mødes.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det sidste vil jeg meget gerne give tilsagn om, og jeg er helt overbevist om, at Jens Johansen som bestyrelsesmedlem i selskabet også vil være med til at sikre, at der vil blive givet en redegørelse i Økonomiudvalget om det videre forløb i denne sag.

Jeg vil godt sige til Ole Hentzen, at jeg agter ikke at modtage de beskyldninger og den mistænkeliggørelse, som ligger bag Ole Hentzens indlæg her tidligere. Det tager jeg simpelt hen ikke imod. En sådan primitiv »tak for sidst«-holdning vil jeg godt sige ligger mig fuldstændig fjernt, og det burde Ole Hentzen også vide.

For mig at se handler denne sag om på den ene side at sikre, at vi gør, hvad vi kan for at fastholde arbejdspladser i denne by. Det ved Ole Hentzen, og det ved andre har toprioritet hos mig. Omvendt er der også noget, der handler om, at man er nødt til at varetage offentlige midlers interesse, statslige, kommunale midlers interesse på en ordentlig måde.

Ole Hentzen har været hele forløbet igennem, og jeg behøver ikke og skal ikke karakterisere Ole Hentzens arbejde i den forbindelse. De synspunkter har Ole Hentzen selv herfra advokeret for.

Jeg vil godt sige til Lars Hutters og til andre, hvis man sidder i en bestyrelse og skal træffe beslutning om noget, som omfatter ganske mange penge og med fuld opmærksomhed på, hvad det i givet fald kan have af konsekvenser for en virksomhed og for nogle ansatte, at der er afgivet udtalelser fra selskabets advokat, at der er indhentet en udtalelse fra Kammeradvokaten, hvoraf jeg bare skal citere få ting uden at nævne tal. I et brev, selskabet modtog den 12. december, skriver Kammeradvokaten:

»Konklusionen på min udtalelse er, at Taksationskommissionens kendelse lider af alvorlige mangler på navnlig 2 punkter.«

Og yderligere – det bliver spredte citater, Lars Hutters har mulighed for at læse det igennem bagefter: »Denne vildfarelse fra Taksationskommissionens side er efter min mening ganske alvorlig, idet den påvirker værdiansættelsen« af ditten og datten. Om et andet forhold, »at synspunktet er retligt set uholdbart«.

Kammeradvokaten slutter med at skrive:

»Sammenfattende er det min vurdering, at der er sådanne mangler ved grundlaget for udmåling af erstatningen for den eksproprierede ejendom« osv., osv. »at en domstolsprøvelse af Taksationskommissionens kendelse må forventes« osv., osv. »Jeg indstiller derfor, at kendelsen indbringes for Østre Landsret.«

Jeg havde meget gerne set, at vi, da vi sad i bestyrelsesmødet, og det vil Ole Hentzen kunne bekræfte, at det store flertal i bestyrelsen havde undgået at måtte træffe den beslutning,

men jeg kan ikke sidde udtalelser af den kaliber overhørig, når Kammeradvokaten kommer med en sådan udtalelse til bestyrelsen for selskabet.

Jeg er helt overbevist om, at hvis et notat af den karakter var kommet til Lars Hutters' kendskab, så havde Lars Hutters spurgt mig, hvordan overborgmesteren kunne sidde en sådan udtalelse fra Kammeradvokaten overhørig.

Jeg håber meget med hensyn til det forligstilbud, en enig bestyrelse med Jens Johansen, Jens Kramer og Peter Skaarup i dag sammen med 3 andre gode mænd har truffet beslutning om at give Grønlund, at han vil imødekomme det tilbud, der også sikrer, at udbetaling af penge fører til, at virksomheden bevares.

Så går vi til 2. runde.

Peter Skaarup (O): Det, det drejer sig om her i aften, er selvfølgelig at finde løsninger, det er Dansk Folkeparti helt enig i, men vi kan alligevel ikke lade være at tage fat i f.eks. de bemærkninger, som Preben Møller Hansen kom med.

Preben Møller Hansen tager som udgangspunkt, at vi her har at gøre med en kapitalist, som bare er ude på at få en stor check fra kommunen, og så flytter han i øvrigt til Brasilien. Det er ligesom det indtryk, man får, når man hører Preben Møller Hansen.

Der kunne jeg godt tænke mig at spørge Preben Møller Hansen: Hvis det nu var din restaurant, der skulle køre en metro igennem, hvis det var om din restaurant, det offentlige kom og sagde, her kan du ikke være længere, væk med dig, og 2 neutrale instanser sagde: Du skal have 30 mill. kr. i erstatning – ville du så være med til hele tiden fra den anden parts side at blive trådt på, være med til måske kun at få 10 eller 11 mill. kr.? Det tror jeg ikke du ville.

Derfor er der tale om en principiel sag, som kan gå hen og blive meget principiel i de kommende år, for det er ikke sikkert, det er sidste gang, vi har en ekspropriationssag af denne størrelse.

Jeg synes nok, at jeg savner en tilkendegivelse fra Preben Møller Hansen om, at det altså ikke er kommunen i sig selv, eller Ørestadsselskabet i sig selv, der har et særligt ønske om at give nogle penge væk her. Der er tale om, at der er et metroselskab, der ønsker, at en metro skal køre igennem ens have eller ens virksomhed, og denne virksomhed føler sig selvfølgelig krænket, fordi vedkommende skal flytte sin virksomhed et andet sted hen, og det koster nogle penge.

Man har 2 neutrale instanser, der beslutter, at det er ca. 30 mill. kr., det drejer sig om. Er det så rimeligt, at det offentlige skal trække sådan en sag i 2-3 år, måske efterfølgende i Landsretten? Det tror jeg ikke, du ville have lyst til, hvis det var din restaurant, det gik ud over. Jeg tror heller ikke, der var ret mange andre, der havde lyst til at få sin virksomhed eller sin bolig ødelagt på denne måde.

Så det er altså ikke Niels Grønlund-virksomheden, vi skal stå her og skyde på. Nej, det er det ikke. Det er de mennesker, der overhovedet kunne tænke sig at appellere sådan en sag i mange år frem med de principielle virkninger, det kunne få.

Derfor har der været tale om at indgå et kompromis, og det er jo ikke et kompromis forstået på den måde, at vi giver Niels Grønlund ret generelt set, men det er et spørgsmål om, at man måske kunne opnå et forlig.

I Dansk Folkeparti ved vi ikke, om det kan lade sig gøre, men vi kan håbe på, det kan lade sig gøre, og det er jo så derved, det kan blive her i aften. Vi kan ikke vurdere fra nu af, hvordan virkningen vil være af det her, men det er vores opfattelse, at man skal tænke sig meget om i den slags tilfælde fremover, for ellers sætter vi kommunen, Ørestadsselskabet og hele dette projekt i nogle meget, meget alvorlige vanskeligheder, som er fuldstændig problematiske på lang sigt for selskabet, for kommunen og for metroen.

Så vil jeg tilføje, at dette ikke er den eneste sag, hvor Ørestadsselskabet har problemer, og derfor burde man for lang tid siden have denne sag ryddet af vejen og accepteret de neutrale domme, der blev afsagt af Taksationskommissionen og Ekspropriationskommissionen.

Til slut vil jeg lige henholde mig til det med Kammeradvokaten, som her ligesom bliver betragtet som en neutral opmand, som også kan siges at være uafhængig af alle andre. Det er der jo ikke tale om. Kammeradvokaten er jo statens advokat. Kammeradvokatens udtalelser er et partsindlæg, det skal der ikke herske tvivl om. Kammeradvokaten er ansat af staten til at varetage statens interesser, og staten sidder med i Ørestadsselskabet og er dermed også Ørestadsselskabets indirekte advokat. Dermed er der altså tale om, at man har med et partsindlæg at gøre, og derfor synes jeg ikke, det kan være rimeligt, hvis man opfatter Kammeradvokatens udtalelse som den endegyldige sandhed her.

Det, man kan henholde sig til, er de 2 kommissioner, og de har sagt meget klart, hvad de mente, og det er altså ca. 20 mill. kr. fra Ørestadsselskabets tal. Det er dertil, man bør henholde sig, og ikke en Kammeradvokat, som er part i denne sag.

Borgmester Søren Pind: Jeg skal først og fremmest stille et spørgsmål til Enhedslisten, SF og desværre også til Det Radikale Venstre. Det spørgsmål går ud på: Hvad er det egentlig, der har forandret sig? Hvad er det, der har skabt forudsætningen for, at man nu ændrer standpunkt? Jo, det er et forslag, som er kommet fra Ørestadsselskabet, om at udbetale i hvert fald noget af beløbet efter regning, men ellers alt i alt formodentlig 27,5 mill. kr.

Hvis man studerer forslaget nærmere, så vil man se, at kommissarius vil/skal administrere aftalen. Man vil se, at kommissarius er parat til at medvirke ved aftalens udarbejdelse. Man vil se, at tvister mellem parterne afklares af kommissarius.

Så er man jo på Hjallerup Marked. Kommissarius har jo taget stilling til denne sag én gang, og der sagde kommissarius 32 mill. kr. Men pludselig, når man har lavet noget studehandel, så kan det pågældende flertal i denne sag altså godt bruge kommissarius.

Det er der kun én betegnelse for: Det er uhæderligt. For kommissarius har som uafhængig instans tilkendegivet, hvad beløbet bør være i denne sag. Så der må jeg altså appellere til de pågældende partiers anstændighed. Det er at inddrage og medvirke til at inddrage en instans, som ikke bør medvirke. Jeg stiller mig helt uforstående over for det.

Jeg vil også godt sige, når man særligt fra SF's og Enhedslistens side siger, at det vigtigste er at beholde de 40 arbejdspladser, at man ved jo godt, at ved denne løsning bevarer man ikke de arbejdspladser. Det ved man godt. Det er i hvert fald min påstand, at man går ind i det her med åbne øjne.

Så har jeg et spørgsmål til 2 medlemmer i salen, som desværre ikke er til stede i dag, men som ellers har gjort utrolig meget ud af at kæmpe Amagers sag, nemlig henholdsvis Finn Rudaizky og Jette Bergenholz Bautrup: Hvor er de henne i denne sag, som drejer sig om 40

amagerkanske arbejdspladser? Vi hører ikke et pip. Oven i købet ved et folketingsvalg, som er så væsentligt.

Jeg vil godt sige, at i den diskussion, der har været, om anvendelse af offentlige midler på en ordentlig måde, har der været betragtninger omkring Rigsrevisionen, man har været nervøs for, at hvis man tiltrådte et beløb på over 32 mill. kr., så ville Rigsrevisionen gribe ind og komme og påtale det.

Må jeg ikke sige, at det, man gør nu med de 27,5 mill. kr., har man lige så lidt basis for, ja endnu mindre, for det er der ingen uafhængig instans, der har taget højde for. Næh, hvis man sammenligner det med, hvad Kammeradvokaten og hvad Ørestadsselskabet egentlig ønskede, så er beløbet jo langt mindre end de 27 mill. kr., så ikke engang det beløb burde man jo kunne tiltræde. Det er mindst lige så meget misbrug af det offentliges penge, for der ligger ingen offentlig vurdering til grund for det. Ørestadsselskabets udgangspunkt var som bekendt 11 mill. kr.

Så hvis det er den baggrund, der er for, at man vil træffe den her beslutning, så er man i mindst lige så stor og alvorlig fare for at få en påtale. Hvis man havde holdt sig til Taksationskommissionens erklæring, så var der i hvert fald ikke noget problem.

Må jeg så ikke til sidst sige noget til Preben Møller Hansen, der udtaler sig om disse lobbyister, som han har mødt, og han udtaler, at Grønlund er lobbyist. Se, nu kan jeg jo sige, at jeg har personligt været lobbyist, jeg har været ansat i et af de der grimme firmaer. Må jeg ikke godt sige til hr. Preben Møller Hansen, at hvis man ikke kan se forskel på en person, som for andres regning fremfører interesser, og en person, som slås for sit livsværk, så er man ikke kun opblæst, så er man udygtig.

Ole Hentzen (C): Preben Møller Hansen kom med en af de bemærkninger, som jeg ikke tog med i mit første indlæg, altså en af disse bemærkninger, man også har hørt på Rådhuset i de sidste par måneder, nemlig: Grønlund løber nok bare med kassen. Så snart den er udbetalt, så damper Grønlund af med kassen.

Det var endda så vedvarende, at jeg var nødsaget til at skrive til den øverste embedsmand i kommunen for at få bekræftet, om det var et citat, der kunne stamme fra vedkommende eller ikke. Jeg vil bare sige, at embedsmanden ikke har følt sig foranlediget til, på trods af det er tilbage til 17. februar, tror jeg det er, at bekræfte eller afkræfte, at vedkommende er kommet med det citat om den pågældende virksomhedsejer.

Men det, der ligger fast både i Ekspropriationskommissionens kendelse og i Taksationskommissionens kendelse, er, at der ikke kan hæves nogen flyttepenge, undtagen virksomheden flyttes inden for Danmark. Der kan altså kort sagt ikke ske nogen berigelse på flyttepenge, for de kan først udbetales efter regning, når flytning har fundet sted.

Så den risiko, man måtte løbe ved at udbetale erstatning til hr. Grønlund, er erstatningen for hans egen ejendom, og det er der vel ingen risiko i. I det eksempel, der var med restauranten, altså hvis de nedlægger restauranten og skal ekspropriere den, og du ejer den, så skal de selvfølgelig betale erstatning. Grønlund-Gruppen ejer disse bygninger, og der skal selvfølgelig betales bygningserstatning herfor. Men den øvrige sum kan jo kun udbetales, hvis man flytter, og man kan altså ikke blive rig af at flytte. Bare for at få det på plads én gang for alle.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Kammeradvokatens rolle er selvfølgelig interessant, og det virker selvfølgelig meget bombastisk, når nu der kan læses op fra dette offentlige dokument, nemlig Kammeradvokatens notat i sagen. Det ville have været lige så relevant, hvis overborgmesteren havde læst bemærkningerne op eller kunne huske dem fra det bestyrelsesmøde, hvor statens repræsentant i bestyrelsen sagde, da det var ved at blive lidt for højtflyvende med denne Kammeradvokat: Hov, hov, husk nu, han er altså kun jurist, det er et advokatfirma, som er hyret af staten til at være advokat for os, det er jo ikke gud.

Privat vil jeg bare tilføje, at hvis nu Kammeradvokaten skulle tillægges denne, hvad skal vi sige, højde og dybde, jamen hvad pokker skal vi så med det danske retssystem? Så har vi sådan set kun brug for Kammeradvokaten, så kunne vi bare spørge ham i enhver sag, fordi så var det jo det øverste, der overhovedet kunne siges i denne sag. Så var der jo ingen grund til at spille tiden for Grønlund 3 eller 4 år frem og heller ikke for andre virksomhedsejere, for Kammeradvokaten kunne bare lave sit responsum, og så kunne man se, hvor mange sider der nu ville blive ud af det.

Bemærkningerne om Rigsrevisionen og Taksationskommissionen tror jeg, Lars Jensen har fået et svar på fra borgmester Søren Pind, og det er jo så rigtigt. Der er ingen mellemvej. Det er det, som de offentlige taksationskommissioner ligesom er sluttet på, som man må lægge til grund.

Det er jo meget talende, også for denne forsamling forhåbentlig, at Ørestadsselskabets bestyrelsesflertal har valgt at være normdannende for at indbringe sager for Landsretten. Det er altså en sjældenhed uden lige, og her gør man det af økonomiske årsager. Det har aldrig tidligere fundet sted ifølge den gode kommissarius. Men der ønsker Ørestadsselskabet åbenbart at spille en aktiv rolle for at danne ny retspraksis. Så må det altså koste virksomheden livet, det er der så ikke noget at gøre ved. For princippet skyld skal man åbenbart have ny retspraksis, og så må virksomheden dø.

Hvis jeg i dag skal se tilbage på, hvad jeg burde have gjort anderledes, så er det klart, at jeg i december måned 1997, da Taksationskommissionens kendelse forelå, og de første røster om, at den skulle ankes, hørtes, øjeblikkelig burde have rejst sagen i Borgerrepræsentationen. På det tidspunkt skulle den gamle Borgerrepræsentation have kendt sagen, således at man i hvert fald havde reddet nogle måneder.

Nu troede man selvfølgelig, at der ville blive indgået det forlig, fordi bestyrelsen havde truffet det, men det blev jo afvist af Ørestadsselskabet i februar måned. Ørestadsselskabet ved dets bestyrelse afviste i februar måned forliget på 27,5 mill. kr. I hører rigtigt, det ligger på skrift, det er et offentligt dokument: Ørestadsselskabet afviste forlig med Grønlund-Gruppen på 27,5 mill. kr. i februar. De, der ønsker at se det, kan se det i min sagsmappe. Jeg har det derovre.

Men nu er man åbenbart så presset, nu er det 5. marts, den er på dagsordenen i Borgerrepræsentationen, og så må man klippe til – godt nok ikke på de samme betingelser, man har strammet nogle relationer, for man skal ligesom have en flig at redde sig på, men sagen er jo den samme.

Når jeg brugte udtrykket, Preben Møller Hansen, at det er min fornemmelse, at overborgmester Jens Kramer Mikkelsen har medvirket til aktiv dødshjælp for erhvervsdrivende her, så var det helt bevidst, for der er så mange indicier i denne sag på, at overborgmesteren

kunne have grebet ind i forhold til den rolle, som styrelsesvedtægten siger, at denne overborgmester skal spille.

Har denne overborgmester på noget tidspunkt benyttet kommunens Erhvervskontor? Lejligheden har været der siden foråret 1997, hvor det er kendt, at denne virksomhed skal total-eksproprieres og flyttes. Er der noget dokument, der viser, at overborgmesterens egen afdeling vedrørende erhvervsfremme og flytning af virksomheder overhovedet har talt med den pågældende virksomhed? Min påstand er nej.

Har der overhovedet været nogen som helst realistiske henvendelser fra andre, fjerne organisationer som fagforeninger, ja også væmmelige arbejdsgiverforeninger og lignende i den pågældende sag? Ja, det har der, men overborgmesteren har ikke reageret på dem.

Så mine indicier gør, at jeg må sige, at der ikke er belæg for, at overborgmesteren har ønsket at have en aktiv rolle her. At han ønskede, at sagen skulle være på lukket dagsorden, er det sidste indicium, jeg har.

Jens Kjær Christensen (Ø): Én ting har man i hvert fald lært af denne debat, nemlig at man ikke skal ringe til Preben Møller Hansen. Man risikerer at få en hel skidtspand i hovedet, hvis det er ham selv, der tager telefonen, hvis man er så uheldig at ramme ham. Jeg ved ikke, hvordan man så skal komme i kontakt med ham, hvis man skulle få lyst til det på det overmentale plan.

Preben Møller Hansen er inde på spørgsmålet om lobbyisme. Det er rigtigt, at vi som borgerrepræsentanter i så at sige enhver sag, vi har oppe herinde, bliver udsat for det, man i dag kalder lobbyisme, det, der handler om, at nogle mennesker har nogle interesser, og der er forskellige grupper, der har forskellige interesser. Jeg går ud fra, at alle medlemmer af denne forsamling er klar over, at det er det pres, vi bliver udsat for.

Det betyder dog ikke, at man ikke lytter til folk for at finde ud af, hvad der er ret og vrang i denne sammenhæng. Selvfølgelig skal man lytte til folk og undersøge sagerne; ellers kan man i hvert fald ikke finde ud af, hvordan man skal forholde sig.

Jeg kan i hvert fald konstatere for mit eget vedkommende, at jeg har oplevet lobbyismen som stående mellem nærmest Ørestadsselskabet og Grønlund-Gruppen, forstået på den måde, at indtil denne sag kommer op, så har Ørestadsselskabet jo været en lukket størrelse, undskyld, for mig og for Enhedslisten. Så væk med det med lobbyismen her.

Angående spørgsmålet om spekulanter, der vil malke kassen: Vi er sgu da ikke naive, undskyld, i Enhedslisten, det ved vi da godt eksisterer. Men i udgangspunktet har vi jo lov til at håbe på, at vores kammerater, skulle jeg nærmest sige, der sidder i Ørestadsselskabet, tilrettelægger processerne således, at man følger den hensigt, som jeg omtalte tidligere, at man ikke går efter at lukke arbejdspladser, men selvfølgelig at bevare arbejdspladser, o.k., det er vist rimelig entydigt, det må vi prøve.

Vi kan ikke garantere uanset beløbsstørrelse, hvad der så i øvrigt vil ske. Det har man i øvrigt ikke kunnet i hele denne proces og kan man heller ikke i fremtidige processer, det er virkelighed. Man kan have tillid, og man kan håbe. Man kan lytte til, hvad de faglige organisationer i denne sag i øvrigt siger om, hvad deres vurdering er, dem kan man snakke med.

Flyttespørgsmålet har Ole Hentzen været inde på, så det skal jeg ikke kommentere yderligere. Som sagt er flytteudgifterne i forhold til forliget jo den største del af beløbet.

Så kommer jeg til Søren Pind, den skingre Søren Pind. Det er første gang i aften, hvor den har været helt oppe på naglerne. Hvorfor, hvorfor fokuserer Søren Pind i hele sit indlæg kun på økonomien og ikke på det, der er indholdet, arbejdspladserne? Det var nemlig det, det gik på, det med pengene.

Jeg har qua det forløb, jeg har været igennem, selvfølgelig også diskuteret med andre, hvor smertegrænsen var i forhold til, at man med sandsynlighed kunne sige, at arbejdspladsen kunne bevares med en flytning. Det er der kommet flere bud på, og der er ikke bare ét bud, vil jeg have lov at gøre opmærksom på. Der er som sagt også Grønlund-Gruppens eget bud.

Så siger Søren Pind, at Ø ved jo udmærket, at arbejdspladserne ryger. Nu vil jeg lige gøre opmærksom på, når vi står her klokken fem minutter i tolv, at jeg ved ikke, uanset hvilket beløb vi måtte nævne, om arbejdspladserne ryger eller ej, fordi vi uheldigvis først kommer ind så langt henne i den historiske proces. Det har altså ikke noget at gøre med selve beløbet her og nu, det er i hvert fald ikke dokumenteret.

Så kommer jeg til Lars Hutters. Det er måske ikke så skingert, men en smule mere svulstigt, og han skal også få svar på tiltale. Hvorfor indgår Enhedslisten, tror jeg der blev sagt, forlig med Socialdemokratiet om det og bla? Jeg vil lige gøre opmærksom på én ting, hvad jo også kom frem sekundet efter: Det er Lars Hutters' konstitueringspartner fra Dansk Folkeparti, Peter Skaarup, som sammen med SF og Socialdemokratiet sidder i Ørestadsselskabets bestyrelse, som har lavet forliget.

Vi har jo ikke lavet noget forlig. Vores rolle, og det sagde jeg faktisk ganske åbent i 1. omgang, har været at pege i forhold til alle de mennesker, vi har snakket med, også socialdemokrater og andre, og sige: Vi skal i hvert fald op på de 27,5, som Grønlund selv tidligere har tilbudt. Det er rigtigt, men det er ikke os, der har indgået forliget.

Når så Lars Hutters fortsætter med at spørge, hvordan Enhedslisten vil forholde sig til Ørestadsselskabet i fremtiden, kan jeg oplyse den kære Lars Hutters om, at Enhedslisten her i tirsdags har indleveret et forslag til Borgerrepræsentationens Sekretariat, som kommer op på det næste møde, og som lyder som så:

»Borgerrepræsentationen pålægger Københavns Kommunes 3 medlemmer i Ørestadsselskabets bestyrelse at foreslå og stemme for total åbenhed i selskabets arbejde. Offentligheden skal have samme adgang til selskabet, som offentligheden har i forhold til kommunen. Derfor skal selskabet indføre offentlighed i sin forvaltning, som var det en del af Københavns Kommune.«

Når Lars Hutters stiller den slags retoriske spørgsmål, så er det rimelig tåbeligt. På trods af alle tvister burde han kende os tilstrækkelig godt, og nu har vi altså stillet dette forslag, som jeg ved, at han i hvert fald vil støtte.

Ole Hentzen siger: Hvis jeg i december måned havde vidst, hvad jeg ved i dag. Det, jeg har lært mest af denne diskussion, er erkendelsen af, at så få repræsentanter i et selskab, 3, aldrig kan gøre det ud for et demokratisk forum og til stadighed i det store anlægsprojekt, der er tale om, sandsynligt – i gåseøjne – vil medføre det, man kan kalde skandaler og endeløse sager, vi får op herinde i Borgerrepræsentationen. Det kan jeg med rimelighed frygte med alt, hvad jeg hører og læser om Ørestadsselskabet.

Det er jeg ked af, og derfor håber jeg også, at vores forslag, når det nu kommer op, vil blive modtaget med velvilje, og at man endda som et minimum, selv om man skulle være

imod åbenhed i Ørestadsselskabet, dog finder ud af, hvordan Borgerrepræsentationen kan diskutere i resten af sin periode alle de sager, som sandsynligvis vil komme op, og som ofte kommer op i forbindelse med store anlægsprojekter.

For det bliver ulideligt, at det er tilfældet, om enkeltpersoner finder en sag, og at det først normalt kommer til at finde sted næsten et halvt år efter. Det er demokratisk fuldkommen uholdbart. Så jeg forventer selvfølgelig, at forsamlingen vil tilslutte sig det forslag, der kommer på dagsordenen om 14 dage.

Lars Jensen (B): Nu slap jeg for at sige noget om demokratiet i Ørestadsselskabet. Det blev så glimrende forelagt af Jens Kjær Christensen. Det er et lukket selskab, og det er jo derfor, vi først hører om det nu. Som jeg også sagde i mit første indlæg: Havde vi vidst noget om det her, havde Grønlund taget fat i nogle af partierne, så kunne det være, vi måske kunne have rystet jorden lidt hurtigere, end det er tilfældet nu.

Stadig væk vil jeg sige, at Det Radikale Venstre mener, at uanset at vi ikke bryder os om Ørestadsselskabet, så er det offentligt, og det vil sige, at vi ikke bare kan tage penge af kassen. Derfor må vi også holde fast ved det beløb, der ligesom er lagt op til.

Det forslag, der er lagt frem, vil jeg godt prøve at ændre en lille smule, så jeg har et ændringsforslag. Det går på, at:

»Borgerrepræsentationen pålægger de 3 BR-udpegede bestyrelsesmedlemmer i Ørestadsselskabet at afslutte en ekspropriationssag, idet Ørestadsselskabet accepterer det af Grønlund-Gruppen fremsatte forligstilbud på 27,5 mill. kr., samt at udflytningen udskydes 4 måneder, svarende til den tid, der er forløbet siden Taksationskommissionens afgørelse og Ørestadsselskabets anke til Landsretten.«

Vi har det jo sådan, at vi mener ikke, at vi kan tilbyde flere penge end de 27,5 mill. kr. Det er muligt, at en afgørelse ved domstolene ville sige, at det var 32,4 mill. kr. Men vi mener også det må være rimeligt, at Grønlund-Gruppen får en chance nu for at få afgjort den sag, og det har sådan set hele tiden været vores mål.

Vi hører nogle historier om, at Kammeradvokaten har hjulpet Ørestadsselskabet. Vi har det sådan, at Kammeradvokaten for os ikke er et orakel, det er ikke nogen bibel, vi læser i. For at sammenligne det lidt vil jeg sige, at det svarer lidt til, at statsadvokaten i en kriminalsag sagde, at en person var skyldig, og så skulle vi sidde herinde og sige, at det følger vi.

Men det er nu engang sådan, at folk altså er uskyldige, indtil domstolene har talt, og det må også gælde Kammeradvokatens mening. Han er kun en del af noget, der foregår, og det skal stadig væk være domstolene, der afgør det.

Jeg mener ikke, Det Radikale Venstre mener ikke, at vi skal vente på en dom i denne sag. Vi mener, at vi nu skal få en afslutning på sagen. Vi mener også, at vi skal give Grønlund-Gruppen de 4 måneders respit, så de har en reel mulighed for at flytte. Jeg vil sige 4 måneder ekstra ud over den 15. april.

Det Radikale Venstre ønsker naturligvis også at bevare disse 40 arbejdspladser. Hvis det ikke bliver i København, så lad os bevare dem i Danmark. Det er specialarbejderpladser, og det er ikke bare personer, som vi bare kan sætte til andre ting. Vi kan heller ikke bare lige sende det videre ud af landet. Det mener vi ville være helt horribelt, når denne virksomhed har 90 pct. eksport.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Jeg vil også sige om Kammeradvokatens vurdering af prisen for flytningen, at det virker lidt mystisk, at man har et stort entreprenørfirma, Monberg & Thorsen, til at sige, at dette vil koste 18 mill. kr., og så kan Kammeradvokaten komme og sige, at han kan gøre det billigere.

Det er jo sådan, at man bør lytte til dem, der er faglig ekspertise på området. Monberg & Thorsen kunne gå ud og kigge på, hvad kranerne rent faktisk var fremstillet af, hvorimod Kammeradvokaten benyttede sig af nogle tilfældige mennesker, som kiggede lidt op i loftet. De fandt ud af, at der nok var 3-4 forskellige slags jern i denne kran, men jeg vil tro, at de fleste herinde ville være i stand til bare at gå inden for døren og allerede dér se, at der var i hvert fald 5. Det viser sig, at der var noget med 18-20 forskellige slags jern, så det var ikke bare lige at bygge en kran op igen.

Jeg synes, vi skal beslutte i dag, at den skal afgøres, men jeg synes også, at vi skal beslutte, at vi skal give Grønlund-Gruppen en chance for at få 4 måneder, så de har en reel chance for at flytte, hvilket også vil sige, at vi har en chance for at bevare 40 arbejdspladser i København.

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Det af Lars Jensen stillede ændringsforslag indgår naturligvis i de videre forhandlinger.

Jeg vil bare kort kommentere forslaget om de 27,5 mill. kr., som fremgår af Lars Jensens forslag. Det er ikke det, som det forligstilbud, bestyrelsen i dag har besluttet at afgive, handler om. Det, som forligstilbuddet handler om, er, at op til det af Grønlund selv foreslåede beløb dækkes omkostningerne. Som det er formuleret i Lars Jensens forslag, så er det 27,5 mill. kr. under alle omstændigheder.

For så vidt angår den sidste del af forslaget, nemlig om udskydelse af udflytningen, vil jeg meget fraråde, at man træffer en beslutning af den kaliber uden at have klargjort sig konsekvenserne af det. Det er jo netop det, Økonomiudvalget i forbindelse med kommuneplantillægsbehandlingen i tirsdags har bedt om en redegørelse for til på tirsdag. Jeg kan ikke overskue konsekvenserne af en vedtagelse af denne karakter. Det vil jeg meget fraråde, at man gør.

Lars Hutters (L): Jeg tvivler ikke et sekund på, at ikke alle medlemmer i Borgerrepræsentationen reelt i aften ønsker, at der skal komme en løsning på spørgsmålet med virksomheden.

Det, der bare er problemet, er, at det er om 40 dage, den pågældende virksomhed skal være ryddet. Det kræver efter min mening meget stor ekspertise og meget stor dygtighed og koordinering, hvis det skal lykkes. Jeg kender ikke hvordan og hvorledes det skal ske. Det er muligt, at overborgmesteren ved det. Hvis overborgmesteren ved det, vil jeg godt bede om, at Borgerrepræsentationen får det at vide.

I mit første indlæg stillede jeg det spørgsmål til overborgmesteren, hvad overborgmesteren havde gjort for, at de 40 arbejdspladser kunne blive reddet, hvilken alternativ plan overborgmesteren sammen med Erhvervskontoret her i Københavns Kommune havde lavet. Som svar fik jeg at vide, at Kammeradvokaten var kommet med nogle indvendinger, og det var det, overborgmesteren henholdt sig til.

Nu kunne man måske være lidt drilsk og spørge, hvad Kammeradvokaten siger til den forligstekst, der er i dag. Har overborgmesteren konsulteret Kammeradvokaten og fået god-

kendelse fra Kammeradvokaten på, at det er i orden? Det synes jeg godt, overborgmesteren kunne svare på.

Som tillægsspørgsmål kunne man også spørge overborgmesteren, nu når jeg har fået at vide af Ole Hentzen, at selve denne forligssituation sådan nærmest var til stede for en måned siden, i februar, og det vil sige, at der i hvert tilfælde frem for 40 dage havde været 70 dage. Men der forstod jeg på Ole Hentzen, at overborgmesteren var medvirkende til, at man i Ørestadsselskabet ikke fik det pågældende forlig.

Kunne overborgmesteren måske fortælle, om Kammeradvokaten har tilrådet overborgmesteren ikke at gøre det i februar måned? Men hvorfor så gøre det i marts måned? Den detalje vil jeg gerne have at vide.

Når jeg stiller det op på den måde, så er det fordi overborgmesteren ganske udmærket ved, at det hverken er kammeradvokater eller jurister eller økonomer eller hvad ved jeg, der skal træffe afgørelse i de her sager. Det er et politisk spørgsmål, som kræver et politisk svar og en politisk beslutning.

Det, som jeg er forfærdelig ked af i denne sag, er, at den er kørt, som den er kørt, og at der ikke allerede i efteråret 1997 er fundet en tilfredsstillende løsning. Jeg synes, det er meget uheldigt, at Borgerrepræsentationen 40 dage før man skal flytte fra virksomheden, ikke har fundet en løsning. Der mener jeg, at overborgmesteren har et centnertungt politisk ansvar. Det er muligt, vi nærmere får redegjort for det i Økonomiudvalget, men jeg vil i hvert fald ikke glemme det.

Så skylder jeg Jens Kjær og Enhedslisten en undskyldning. Jeg misforstod Jens Kjærs første indlæg, og jeg takker for, at jeg selvfølgelig kan stole på, at Enhedslisten politisk gør utrolig meget for at få åbnet op for Ørestadsselskabet.

Jeg har det samme ønske til den øvrige del af Borgerrepræsentationen, som Jens Kjær udtalte, at det er vi pisket til at gøre. Vi kan ikke leve med de typer af forkert håndtering af situationen, som vi næsten dagligt må læse i pressen om, at Ørestadsselskabet gør over for den københavnske befolkning. Vi må simpelt hen have tingene frem i Borgerrepræsentationen i tide. Vi må have mulighed for, at overborgmesteren og andre medlemmer af Ørestadsselskabets bestyrelse får politisk opbakning og mandat til, at der kan handles, hvis det er nødvendigt, så københavnernes politiske interesser ikke bliver trådt under fode.

Det, vi har oplevet indtil videre fra Ørestadsselskabets side, kan vi ikke leve videre med. Det håber jeg også, at overborgmesteren er enig med os andre i. Sådan som det er kørt i den pågældende sag, kan vi simpelt hen ikke være bekendt.

Preben Møller Hansen (P): Der var en, der gav udtryk for, at når jeg havde den opfattelse, som jeg gav udtryk for, så var det, fordi jeg normalt mente, at kapitalister var nogle forfærdelige mennesker. Den pågældende, der sagde noget, bekræftede over for mig det, jeg altid har troet, at manden er idiot. Så enkelt mener jeg, det skal formuleres.

I denne sag er det ikke et spørgsmål om, at man tænker på den måde. Man tænker på, hvordan folk er i bred almindelighed. Her er det bare større summer, det drejer sig om.

Men vi har jo set utallige eksempler i vor tid, i vort land på, hvordan der er nogle, der er løbet med kassen, heriblandt også politikere på et højt niveau, så det er altså ikke ualmind-

ligt, at nogle tænker, som jeg gav udtryk for, men som jeg selvfølgelig ikke har belæg for at påstå.

Men jeg gav udtryk for, at hvis man bare øste ud af kassen, kunne man risikere, at der ingen garantier er for, at arbejdspladserne bliver, hvor de er, eller i hvert tilfælde kommer et andet sted. Det er der ingen garantier for, og så sagde jeg, at så kunne man forestille sig, at de pågældende måske tager kassen og damper ud i verden.

I den forbindelse kom der også et spørgsmål til mig. Det var: Hvad ville du gøre, hvis man pludselig eksproprierede din restauration, og du fik 11 mill. kr.? Så ville jeg sige: Hold kæft, sikke nogle idioter. Vil de virkelig give mig 11 mill. kr. for den kælderbutik, så vil jeg sige: Den er skidefin, venner, den snupper jeg. Selvfølgelig ville jeg da gøre det, ellers var jeg jo halvåndssvag. Hvis jeg kunne få 11 mill. kr. kontant for en kældbiks, ja, så snupper jeg dem.

Nu er der heller ikke nogen, der kommer og tilbyder en dette beløb. Men det er da helt sikkert, at der findes mennesker, som har den holdning, at profitten går forud for alt muligt andet.

Det, jeg tog ordet for, var ikke for at redegøre for de synspunkter. Det var alene, fordi Ole Hentzen gav udtryk for det, han gav udtryk for over for vores borgmester. Det synes jeg, man skal holde sig fra, når man ikke har belæg for at sige noget sådant.

Jeg ved ikke, om 27,5 mill. kr. er et godt eller rimeligt beløb, det aner jeg ikke en pind om. Jeg har godt nok læst alle disse breve, der er, men det kan jo være bestilt arbejde.

I den forbindelse er der nogle, der omtaler Kammeradvokaten. Jeg har haft en sag, hvor den danske stat lagde sag an mod undertegnede. Vi kom i Landsretten, og der sad så Søltoft Madsen, som var vores advokat, og Kammeradvokaten sad på sin bænk. Mens Søltoft Madsen argumenterede for frifindelse for de angreb, der var på os, sad manden og snorksov, så betjenten gik hen og vækkede ham, fordi han snorkede.

Derfor skal man da ikke tro på dem, fordi de har sådan en fin titel. De arbejder ud fra de interesser, de er lønnet for at beskæftige sig med. Derfor tror jeg ikke på en kammeradvokat eller noget som helst andet. Jeg tror kun på, hvad jeg selv skønner er rigtigt.

Så er det til min ven Lars Hutters. Ja, vi har jo kendt hinanden i mange år, og der var jo en stolt, stærk kvinde i Tyskland, der hed Rosa Luxembourg ... (*Afbrydelse*). Ja, ja, nu siger du nok sådan, men hvad var det, hun sagde? Tvivl på alt. Og deri lå underforstået, at vi altid selv skulle børe i de sager, vi beskæftiger os med, for at finde sandheden. Altså der er to sandheder i en sag, og det er der også i denne.

Jeg har den opfattelse, at de kammerater, vi har, der sidder og arbejder med det, gør det ud fra denne bys bedste interesser. Jeg er stensikker på, at de også gør alt, hvad de kan for at bevare de 40 arbejdspladser. Det ville jo være ... nå, der havde jeg sgu nær sagt noget forkert, det ville jo være åndssvagt at smide 40 skatteborgere og deres familier ad helvede til – undskyld.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Vi går hastigt videre til Lars Engberg.

Lars Engberg (A): Jeg er ikke specielt belastet af megen viden fra tidligere om denne sag, ligesom flere andre har været oppe og sige, at de først for nylig har sat sig alvorligt ind i

sagen. Hvis nogen skulle være i tvivl, så vil jeg da godt også sige, hvad Den Socialdemokratiske Gruppe mener om spørgsmålet.

Nu prøvede jeg at lytte meget til de indlæg, der har været, og al den der snak om Kammeradvokat og kommissioner, og den ene er mere end den anden, osv. Jeg mener, vi har at gøre med en masse sagkyndige, en masse eksperter, jurister alle sammen – undskyld, Søren Pind – som er eksperter og kan en hel masse ting, og de er åbenbart vildt uenige om, hvordan denne virksomhed skal vurderes, hvad den er værd.

Det er rimelig svært for os som politikere at forholde os til, for den sags skyld også for de mennesker, der sidder i Ørestadsselskabets bestyrelse: Skal man tro på den ene kommission, skal man tro på den anden kommission, skal man tro på ens egen advokat eller modpartens advokat, eller skal man tro på Kammeradvokaten? Hvem er finest, hvem er bedst?

Jeg mener sådan set, at den situation, man står i, med en hel masse i virkeligheden forskellige ekspertudsagn, viser da meget godt, at der vel i virkeligheden kun er 2 løsninger, 2 udgange på en sådan sag. Den ene er, at parterne sætter sig sammen – det vil altid tage noget tid – og finder ud af at lave et eller andet forlig, og den anden er selvfølgelig, at man siger, jamen det er det, vi har domstolene til i dette land. Det er til at afgøre uenighed, også dér, hvor eksperterne er uenige.

Nu ligger der så en forligsmulighed, og den synes jeg da selvfølgelig, at man af mange forskellige grunde skal gribe, hvis man overhovedet kan. Den mulighed skal da selvfølgelig forfølges.

Det, der er mit problem, er, at hvis det beslutningsforslag, der ligger her, og som vi debatterer, bliver vedtaget i aften, så vil jeg godt bande på, at så bliver forligsmulighederne udskudt. Så er der ikke noget forlig, der er ikke engang noget forlig i sigte. Så har vi skabt en kaotisk situation, og vi har skabt en yderligere udskydelse.

Lars Jensens forslag om, at vi vedtager en udskydelse i 4 måneder, vil jeg bestemt også meget fraråde. Vi har, som overborgmesteren har sagt, i Økonomiudvalget besluttet, at vi skal have en redegørelse for de ting på økonomiudvalgsrådet på næste tirsdag. Det har noget at gøre med, at der formentlig er nogle ganske voldsomme konsekvenser, hvis vi måtte beslutte en udskydelse, også af økonomisk karakter. Det vil være meget rimeligt, at vi får de konsekvenser belyst, inden vi træffer en afgørelse.

40 arbejdspladser er mange, og det er vigtigt, og det er også vigtigt for os i Socialdemokratiet at bevare 40 arbejdspladser på denne virksomhed eller for den sags skyld på andre virksomheder. 40 arbejdspladser er vigtigt.

Men det er, ligesom om vi i denne debat glemmer, hvad alt det her drejer sig om. Det drejer sig om, at vi gerne skulle have en minimetro igennem, vi skal have en kollektiv skinnebåren trafik fra Sjælland ud på Amager, noget man har sukket efter at få i årevis. Vi vil gerne forbedre den kollektive trafik.

Vi vil faktisk gerne prøve at undgå at skabe så meget mudder omkring en enkelt del af dette store projekt, at det risikerer, om ikke at vælte hele projektet, det tror jeg ikke er muligt, men i hvert fald risikerer at give det et alvorligt grundskud, og det vil vi ikke være med til i Den Socialdemokratiske Gruppe. Vi synes, projektet er flot. Vi synes i øvrigt også, at man i den konkrete sag i Ørestadsselskabsbestyrelsen har håndteret sagen udmærket.

Jens Johansen (F): Jeg har lyttet med interesse til de indlæg, der er kommet her i 2. runde.

Det er lidt vanskeligt at kommentere i detaljer Lars Jensens forslag, når det ikke foreligger skriftligt. Men jeg vil gerne sige, at substansen i det er af en sådan karakter, at vi i SF ikke kan stemme for det. De økonomiske konsekvenser for kommunen er uoverskuelige, og det plejer at være noget, der ligger De Radikale meget på sinde, at økonomien er overskuelig, så jeg kan slet ikke forstå, at en radikal kan fremsætte et sådant forslag.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Vi går til 3. runde.

Jens Kjær Christensen (Ø): Nu begynder det at minde om dengang for et par år siden, hvor vi vedtog renoveringen af Rådhuspladsen. Det er forhandling for åben skærm, og det er altid mægtig underholdende. Det ved vi så, at vi efterfølgende vil kunne få meget spas ud af at skulle diskutere frem og tilbage.

Men det er klart, med alt det, der nu bliver sagt med centnertung vægt af Socialdemokratiet her fra talerstolen ved Lars Engberg og tidligere også Kramer, er der nogle frygtelige konsekvenser af det.

Jeg vil ærligt personligt erkende – kan vi så få slukket den mobiltelefon – at til disse tunge og stærke argumenter, der kommer, om alt, hvad vi i Københavns Kommune kan pådrage os, må vi bare sige: Det er rigtigt, det argument har jeg hørt før, men jeg ved ikke, hvori det består.

Nu blev det så sagt, at der kommer en redegørelse, som skal behandles i Økonomiudvalget på tirsdag, og så er vi lige pludselig skakmat igen, så kan vi ikke handle, og hvordan hænger det hele sammen.

Der er stor sympati i min gruppe i hvert fald for, at man indarbejder en forlængelse i forhold til udflytningen. Problemet er, at man selvfølgelig ved dette stadig væk ikke kan garantere, at det finder sted; det er jo reelt, det ved vi. Men der ligger ligesom det i diskussionen, vi har været igennem her, at hvis den fastholdes til den 15. april, så er vi næsten rimeligt sikre på, at den lukker. Det er der noget, der tyder på. Der er ingen, der kan forklare, hvordan flytningen skulle kunne finde sted på så kort tid. Der er heller ikke nogen af de konsulentrappor-ter, der ligger til grund for beskrivelse af flytning og nyindretning af lokaler, der kan forklare, at det skulle kunne foregå så hurtigt.

Så jeg appellerer egentlig lidt til Socialdemokratiet om at være lige så kreative nu, som man har været i det sidste døgn, for dog at prøve at finde en løsning. Jeg kan høre, at der er et klart flertal for det, der er den økonomiske del af forliget, de 27,5 mill. kr. Det er ubetvivleligt, det er der flertal for.

Dér tvistigheden nu står, er at sige: På hvilken måde kan vi sikre – vi kan ikke vide os sikre på det, men bedst sikre os – at der er en chance for, at virksomheden faktisk har den nødvendige tid til at flytte, uden at hele kommunens økonomi i øvrigt falder på halen.

Det er selvfølgelig utrolig vanskeligt her i 3. omgang af en diskussion at få en egentlig ... vi skulle egentlig afbryde mødet nu, og så burde der afholdes et udvalgsmøde, hvis man tog det seriøst, og så fik man her og nu en forklaring på, hvad det er for alvorlige konsekvenser,

Københavns Kommune løber ind i, hvis et flertal beslutter 3 måneder eller 4 måneder eller hvad man nu måtte beslutte sig til.

Jeg synes, det er meget vanskeligt at vente til på tirsdag til økonomiudvalgsmødet, for så betyder det, at forliget med de 27,5 mill. kr. ikke er vedtaget, plus at det svæver, om der bliver en forlængelse i forhold til fristen, den 15. april.

Det ligger altså på os, det er vores valg som borgerrepræsentanter, at vi af og til bliver nødt til at tage os lidt ekstra tid og gå i dybden med det, der siges her fra talerstolen.

Derfor er mit forslag, at mødet nu afbrydes, for at Økonomiudvalget kan blive samlet – det må være det, der er forumet – hvor man får en forklaring på, hvilke ting det er, København risikerer, hvis vi i aften beslutter en forlængelse. Det er den eneste holdbare måde, vi kan komme videre på. Det er bedre at tage det nu, synes jeg, end at vi skyder det. Alle parter har krav på en afklaring.

Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen): Må jeg sige til det forslag eller til Jens Kjærs bemærkninger om det, at det vil ikke være muligt i aften at give en sådan redegørelse eller en vurdering af konsekvenserne. Økonomiudvalget har bedt om at få en sådan redegørelse på tirsdag, og det skete i forgårs, at man bad om den.

Det er sådan, at der er indgået en kontrakt mellem selskabet og en stor entreprenørvirksomhed, som skal i gang 1. maj.

Jeg vil godt sige, at jeg ikke kan overskue konsekvenserne af en vedtagelse af et sådant forslag. Det er netop sådanne konsekvenser, som Økonomiudvalget har bedt om at blive orienteret om, få bud på til på tirsdag. Det er ikke noget, der kan afklares i løbet af i aften.

Det er heller ikke sådan, at forslaget handler om det af Jens Kjær nævnte beløb, men op til, med henblik på, at det er afholdte udgifter. Deri består, Lars Hutters, forskellen fra det tidligere fremsatte forslag om samme beløb.

Lars Jensen (B): Jeg skal prøve at uddybe det lidt.

De 4 måneder, jeg har lagt som respit, er, at jeg har sagt, at hvis Taksationskommissionens afgørelse var blevet tiltrådt den 10. november, så havde der været 4 måneder ekstra til at fraflytte den virksomhed.

Det er Ørestadsselskabet, der har anket den til Landsretten, det er Ørestadsselskabet, som har forlænget hele denne sag med 4 måneder, og derfor må det også være Ørestadsselskabet, der bærer den udgift, det vil være at forlænge, så Grønlund har en reel chance for at fraflytte sin grund.

Om prisen vil jeg sige, at der har været diskussion om, hvad grundværdien er. Vi har et anerkendt ejendomsfirma, som har vurderet den til 14 mill. kr. Det er blevet sagt nu, at det er omkring 12 mill. kr., der bliver udbetalt. De penge, op til de 27,5 mill. kr., vil kun kunne blive udbetalt ved faktuelle flytteudgifter. Det er efter de ting, der ligger fast.

Med hensyn til at man ikke kan udskyde det 4 måneder, så vil jeg sige, at kommuneplantillægget for det pågældende område ikke er godkendt i Økonomiudvalget. Vi har tværtimod bedt om en undersøgelse af, om det faktisk er et rampeanlæg, der skal bygges. Hvis det viser sig, at det ikke er et rampeanlæg, der skal bygges, jamen så vil det kommuneplantillæg jo slet ikke komme til at fungere, så er det ikke sikkert, vi skal i gang med at lave arbejdet 1. maj.

Derfor synes jeg ikke, man kan tage nogen ting på forskud. Vi må ligesom vente og sige: Jamen hvad er det for nogle ting, vi kan tage stilling til i dag, og hvad er det, vi skal tage stilling til på tirsdag? Det kan ikke være rigtigt, at vi ligesom laver slynger hele tiden. Så vil vi bare udsætte det igen, så Grønlund-Gruppen igen skal vente på nogle ting.

Jens Johansen klagede over, at han ikke havde modtaget det på skrift fra mig. Så vil jeg sige, at jeg savner papir fra dels overborgmesteren, dels Ørestadsselskabet, om, hvad det rent faktisk er for et forlig, man er i gang med. Vi sidder her og hører nogle ting. Vi har intet papir på, hvad det er, man har tilbudt Grønlund-Gruppen. Derfor må vi tage stilling til det, vi kender til i dag, og det er derfor, jeg har lavet mit ændringsforslag.

Ole Hentzen (C): Selvfølgelig havde det været rart med papirer. Men jeg kan da så oplyse, at det papir, som er blevet offentliggjort i dag fra Ørestadsselskabets side vedrørende forliget, giver en erstatning for ejendommen på 11,5 mill. kr. Jeg skal sige, at den offentlige vurdering er 14,8 mill. kr. Taksationskommissionen har tildelt de 14,8 mill. kr. med den udtrykkelige bemærkning, at hvis Grønlund-Gruppens advokat havde bedt om erstatning efter ejendommens værdi, så var beløbet blevet sat højere end de 14,8. Men da man ikke havde bedt om mere end 14,8 mill. kr., så syntes Taksationskommissionens eksperter ikke, at den af egen drift skulle sidde og give mere, end man havde bedt om.

Det er noget, der står på skrift, så det er ikke noget, jeg sådan finder frem, det kan enhver forvise sig om.

Derfor er det også meget tankevækkende, at når nu Ørestadsselskabet klokken fem minutter i tolv kommer med det, de kalder et forligstilbud, så giver man jo ikke en ejendomserstatning på de 14,8 mill. kr. Næh, så giver man den på 11,5 mill. kr., for man ved jo godt, at virksomheden skal dø, og derfor er der sådan set ikke så meget grund til at tilbyde for meget i erstatning for ejendommen, for så er resten jo bare nogle flytteomkostninger. Den er jo meget smart. Preben Møller Hansen smiler og siger, at den har han også forstået, den er helt pingeling, sådan som de plejer.

Jeg glæder mig over, at det nu er blevet bekræftet, at den dagsorden, man har sendt ud til Økonomiudvalgets møde her den 10., åbenbart er forkert udformet, for der står faktisk ikke, at der skal eftersendes nogle bilag til det punkt på dagsordenen. Der står faktisk, at bilagene allerede er udsendt. Jeg studsede nu også over, at der ikke var nogen bilag, og at man i hvert fald ikke skrev, at der ville komme den redegørelse, som man ifølge beslutningsreferatet fra sidste møde havde besluttet skulle komme.

Det var faktisk også besluttet, at der skulle fremlægges nogle løsningsforslag for linjeføringen over eller under eller igennem Øresundsvej. De er heller ikke fremsendt til Økonomiudvalget. Men det regner man måske med, man bare kan lave som en mundtlig redegørelse i det udvalg, og så bliver det ædt af Økonomiudvalgets medlemmer. Det bliver spændende.

Der er selvfølgelig den mulighed, som kun eksisterer i teorien, at Borgerrepræsentationens flertal bliver nødsaget til at finjustere og finpudse og findrøfte de næste 4 måneder et tillæg til Kommuneplanen vedrørende Strandlodsvej. Man kan åbenbart ikke fra Socialdemokratiets side gå med til at give en 4-måneders-frist som i det ændringsforslag, der er lagt op til. Jamen så er realismen jo alene for at sikre en mulighed for flytning, at kommuneplantillægget ikke vedtages før sommerferien.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Det er selvfølgelig ulovligt at sige sådan nogle ting, for det må man jo ikke, men der kan gudskelov være så mange problemer med sådan et kommuneplantillæg, at det er ganske vanskeligt for et flertal egentlig at tage stilling til en sådan sag før sommerferien. Det kan så blive resultatet af drøftelserne, hvis afstemningen i aften ikke giver en realistisk flyttemulighed. For det er ikke nok med penge. Det er jo arbejdspladser, som det er sagt af ganske mange, og pengene er ligegyldige i denne sag, fordi ejendomserstatningen kan de afgøre retsligt bagefter, hvis de er i tvivl om den.

Det er muligheden for, at denne forsamling kan sige: Jamen vi gav virksomheden en realistisk mulighed for overhovedet at flytte arbejdspladserne, for ellers er resten jo ligegyldigt. De kan slås om i retten om 2 år, 3 år, 4 år, hvad den dersens ejendom er værd. Det er jo i princippet os uvedkommende, det er noget materielt. Det, der er interessant, er selvfølgelig arbejdspladserne.

Det er derfor, at vi også fra konservativ side vælger at sige, at det af De Radikale fremsatte forslag vil vi støtte.

A. Benhaddou (D): Jeg synes, det er en utroligt vanskelig sag, fordi det er ligesom om problemet har strakt sig over en længere periode, og det har været utrolig svært for mig at sætte mig ind i den sag. Men der er da ingen tvivl om, at de 40 arbejdspladser er utrolig vigtige for Københavns Kommune, og dem skal vi gøre alt for at beholde her i kommunen.

Men jeg forstod det, som om man her diskuterer selve det beløb, som de skal have til virksomheden. Men det, jeg så efterlyser, er, at vi måske kunne bruge noget af tiden til at forhandle om den tidsfrist. Jeg vil ikke lægge mig fast på de 4 måneder, som De Radikale har sat på grund af den tidsfrist, men vi kunne f.eks. prøve på at høre, hvad virksomheden selv har at sige, hvor meget tid de selv skal bruge. Kan vi måske få en tidsfrist fra dem på en måned eller to ekstra og så hurtigt regne konsekvenserne ud, hvad det vil koste for kommunen, og så eventuelt forhandle et eller andet resultat frem om tidsfristen? Jeg synes ikke, at vi behøver at lægge os på de 4 måneder.

Lars Hutters (L): Det er jo spørgsmålet om den tidsklemme, som Borgerrepræsentationen er blevet bragt i. I mit forrige indlæg spurgte jeg overborgmester Jens Kramer: Hvorfor medvirkede overborgmesteren ikke for en måned siden til, at der kom et forlig på det, der faktisk i dag enstemmigt er truffet beslutning om i Ørestadsselskabets bestyrelse? Så havde man haft i hvert fald 30 dage mere, så havde tidsklemmen ikke været så udtalt, som den er i dag, hvor der kun er 40 dage tilbage. Så havde der været 70 dage.

Jeg ved ikke, om der var nogen i Borgerrepræsentationen, der hørte overborgmesterens svar. Vi hørte i stedet for Socialdemokratiets ordfører på dette område, Lars Engberg, meddele, at Lars Engberg og Socialdemokratiet, muligvis på overborgmesterens vegne, ikke rigtig kunne anbefale, at man gav en udsættelse, for så ville alle, om ikke landets ulykker, så hovedstadens ulykker regne ned over befolkningen.

Men det kan kun føre til ét spørgsmål, som Lars Engberg muligvis ikke kan besvare, men som overborgmesteren kan besvare: Hvad har man tænkt sig i Ørestadsselskabets bestyrelse, da man i dag vedtog denne forligstekst, for at realisere det, der er hele Borgerrepræsentationens ønske, at bevare de 40 arbejdspladser?

Jeg har ligesom Lars Jensen ikke set nogen som helst papirer i denne sag. Det synes jeg i øvrigt er meget beklageligt. Men jeg savner allermost den alternative plan for bevarelse af de 40 arbejdspladser, som jeg stadig væk forventer, at vores overborgmester sådan set går i spidsen for. Den alternative plan mangler. Det må trods alt have spillet en rolle i den drøftelse og den beslutning, der har fundet sted i Ørestadsselskabets bestyrelse i dag, og som altså er foregået enstemmigt. Hvordan har man tænkt sig, at det skal realiseres?

Da det ligesom blæser i vinden, uden at vi kan få svar, så mener jeg, at der for flertallet i Borgerrepræsentationen, hvis man åbent og ærligt vil kunne sige, at vi har gjort, hvad vi kunne for at redde de 40 arbejdspladser, kun er en eneste mulighed for, at det kan lade sig gøre, og det er, at Borgerrepræsentationens flertal vedtager det forslag, som Lars Jensen har stillet.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Og det var det, jeg sagde til Lars Hutters og svarede dermed på hans spørgsmål for lidt siden, nemlig at den formulering, som Lars Jensens forslag har, og det tilbud, som blev afgivet af virksomheden for en måned siden, handlede om et konkret beløb til endelig afregning. Det forligstilbud, som i dag er fremsendt fra Ørestadsselskabets side, handler om afholdte udgifter efter regning op til det beløb.

Lars Engberg (A): Under hensyn til, at vi har et forslag fra Lars Jensen, hvor jeg i hvert fald må sige, at konsekvenserne af at vedtage det, hvis det så også måtte blive ført ud i livet, er uoverskuelige, og hvor det i tirsdags er blevet besluttet, at det skal selvfølgelig undersøges, og alting kan undersøges, men det har man så haft en uge til på daværende tidspunkt, og nu er der kun gået 2 dage, så der er altså ikke noget svar lige nu, under hensyn til, at der i Økonomiudvalget ligger en sag om kommuneplantillæg om det samme spørgsmål, under hensyn til, at Jens Kjær Christensen har foreslået, at vi holder et økonomiudvalgsmøde, hvad der ikke vil hjælpe på nuværende tidspunkt, og i øvrigt under hensyn til, at klokken er kvart i tolv, vil jeg gerne meddele, at jeg ved forhandlingernes afslutning vil foreslå sagen henvist til Økonomiudvalget.

Jens Johansen (F): Vi vil gerne ved forhandlingernes afslutning støtte en udvalgshenvisning, fordi der er en lang række konsekvenser af det forslag, Lars Jensen har stillet, som vi ønsker belyst. Ellers vil vi stemme imod det, hvis det vil blive bragt til afstemning, ligesom vi heller ikke kan tilslutte os forslaget om de 32 mill. kr.

For det første mener jeg, at det som konsekvens vil have, at de forligsbestræbelser, der er iværksat fra Ørestadsselskabets bestyrelses side, vil være skudt i sænk.

For det andet vil jeg meget gerne til mødet i Økonomiudvalget ikke blot have de økonomiske konsekvenser af en eventuel udsættelse af udflytningen den 15. april belyst. Jeg vil også meget gerne have belyst, om Borgerrepræsentationen overhovedet kan træffe afgørelse om en udsættelse af udflytningsdatoen. Det er netop min opfattelse, at dette er en ekspropriationsafgørelse, der ikke kan omgøres eller ændres af nogen, heller ikke af Borgerrepræsentationen. Det spørgsmål vil jeg meget gerne have belyst i forbindelse med en udvalgsbehandling af Lars Jensens forslag, således at vi, såfremt der skal træffes en afgørelse her senere, træffer en lovlig afgørelse.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

Så vi vil ved forhandlingernes afslutning støtte et forslag om udvalgshenvi-
sning, hvis det kommer til afstemning.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Jens Kjær Christensen, der har
muligheden for at afslutte forhandlingen.

Jens Kjær Christensen (Ø): Det er jo meget let at blive forvirret, når alle folk render
rundt og siger det ene og det andet, og så vender de om på »at«'et og så lige alt muligt skæg og
ballade, fuldkommen uoverskueligt.

Alle vi, der har stået og råbt om åbenhed i beslutningsprocesser, kan jo ikke acceptere, at
det er rimelig uigennemskueligt, hvad man lige er ved at beslutte, og hvad i øvrigt motiverne
og argumenterne er, undskyld, for at sætte den del af diskussionen på plads.

Jeg mener, at Grønlund – som stadig væk sidder deroppe, hvis nogen ikke skulle have
mødt ham – vel næppe kan være i tvivl om, hvad flertallet herinde i salen faktisk mener: Der
er et flertal, der støtter det, som Ørestadsselskabet har lagt frem, op til de 27,5. Ud fra det
materiale, som foreligger, også for Grønlund-Gruppens eget vedkommende, er der jo ingen
tvivl om, at ved en flytteproces er det meget enkelt at dokumentere disse fjorten komma et el-
ler andet, som er flytteudgifterne. Er det ikke korrekt? – Ja, der nikkes.

Altså med andre ord: Der er ingen tvivl om, hvad flertallet vil gå op til og under hvilke
omstændigheder, slut. Dermed er det 1. »at« hos Lars, undskyld, overflødigt, fordi det er en
fortolkning og en nydrejning.

Til det 2. »at« hos Lars Jensen, angående forlængelsen på de 4 måneder, vil jeg sige, at vi
siger altid i Enhedslisten, at vi skal være faglige og saglige, når vi ikke bare driller helt igen-
nem, og det her er alligevel lidt for alvorligt til bare at lave drillerier på. Så derfor skal man,
hvis nogle siger: Det må I lige vide, før I tager beslutningen – selvfølgelig lytte, for det er en
saglig indvending. Det kunne være, man kunne lære noget af at lytte. Det er ikke sikkert, man
gør det.

Så hvad det angår synes vi, det er en fornuftig disposition som sådan at henvise sagen
sammen med Lars Jensens »at« om de 4 måneder til Økonomiudvalget. Det vil sige, at vi får
sagen op om 14 dage i Borgerrepræsentationen igen til endelig vedtagelse.

Grønlund-Gruppen ved præcis, hvad angår det økonomiske niveau, hvad der er at lege
med. Vi håber, det bliver til en flytning af arbejdspladserne. Det er der ingen tvivl om, det har
et flertal ytret, og det kan jeg ikke forestille mig blive ændret i løbet af de næste 14 dage som
sådan.

Så det, der ligger, er en diskussion om, hvilke muligheder der er. Er der et flertal reelt for
at forlænge fristen? Vi skal samtidig huske på, at det, vi diskuterer, er et pålæg til vores 3
medlemmer af bestyrelsen for Ørestadsselskabet, hvor der som bekendt sidder 6, og hvor, så
vidt jeg ved, formandens stemme er udslagsgivende, og det er ikke en af de 3, der sidder for
vores part. Det, vi diskuterer, er pålægget til vores medlemmer. Vi kan jo ikke bestemme,
hvad de andre måtte mene. Det skal vi bare lige huske i forbifarten.

Hvis det var det, Lars Engberg mente med en henvisning til udvalget, så vil jeg godt på
Enhedslistens vegne støtte henvisningen til udvalget. Hvis det ikke var det, Lars Engberg
mente, så vil jeg i hvert fald sikre mig ved at foreslå, at Lars Jensens forslag om en forlængel-

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 5. marts 1998

---

se på 4 måneder, som jo kan bearbejdes i udvalget, bliver henvist til Økonomiudvalget, så det faktisk bliver diskuteret. Er det rimelig klart?

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er ikke flere på talerlisten. Jeg har forstået det sådan, at der er stillet forslag om udvalgshenvisning af sagen inklusive det af Lars Jensen stillede ændringsforslag. Jeg vil gerne – og det behøver Lars Engberg ikke at gå op på talerstolen og gøre – meget kraftigt appellere om, at de forhandlinger, som er i gang, fortsætter, således at der ikke sker noget frem til mødet i udvalget på tirsdag. Det synes jeg ville være mindre hensigtsmæssigt ... (*Afbrydelse*). Det er en appel om, at forligsforhandlingerne mellem Ørestadsselskabet og virksomheden fortsætter og ikke bare afventer, hvad der sker på et udvalgsmøde.

Uden for dagsordenen
145/98

Uden for dagsordenen
146/98

Dørene lukkedes kl. 23.??

13) 134/98

14) 136/98

Mødet sluttede kl. 23.54